

RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN AB

årsberättelse 2013

Innehåll

Verksamheten 2013

- VD har ordet 4
- Om RISE Research Institutes of Sweden 8
- RISE och forskningspropositionen 10
- RISE SK-medel 14
- Nytt sätt att mäta effekter 17
- Hänt under 2013 20
- RISE-gruppen 28

Bolagsstyrningsrapport 44

- Ordförande har ordet 46
- Styrelsen 52

Hållbarhetsredovisning 62

- RISE syn på hållbarhet 74
- Vårt målarbete 77
- RISE-gruppens hållbarhetsarbete 82
- Granskning och bestyrkande 85
- GRI-index 86

Årsredovisning 90

- Förvaltningsberättelse 92
- Finansiell information 103
- Noter 114

*”RISE-gruppen utgör en allt viktigare strategisk
forsknings- och utvecklingsresurs för näringslivet
i Sverige vad avser innovationsnära kompetenser.”*

Cecilia Driving, VD

VD har ordet

2013 var återigen ett bra år för RISE. Den samlade omsättningen var 2,76 miljarder kronor och vinsten blev 48 miljoner kr. Det var helt enligt plan. Sett över en längre tid har RISE-gruppen haft en stadigt positiv utvecklingskurva från 2007 till 2013 och den tycks fortsätta under 2014. Under perioden har staten ökat sina insatser betydligt men näringslivet har svarat väl upp mot denna ökning i sin roll som kund och strategisk samarbetspartner.

RISE omvärld är komplex

Den allt snabbare tekniska utvecklingen, ökad specialisering och globalisering och allt större fokusering på resursanvändningsfrågor har lett till omvälvande förändringar av förutsättningarna för den svenska industrin. Kunskaps- och teknikinnehållet i produkter fortsätter att öka, produktionsprocesserna blir alltmer kunskapsintensiva och kraven på systemförståelse, resurseffektivitet och hållbarhet ökar. Frågor kring resursanvändning, klimatpåverkan, säker tillförsel av energi, livsmedel och vatten liksom omsorg om miljön fortsätter att vara stora utmaningar som påverkar näringslivets prioriteringar och samhälleliga insatser. Det sker en ständigt snabbare utveckling kring möjliggörande tekniker som informations- och kommunikationsteknik. Systemen blir alltmer komplexa och frågeställningar kring risker och säkerhet får ökat fokus.

En trend är att innovationsprocesserna inte på samma sätt som förr låter sig fångas i en tydlig branschlogik. Alltmer handlar det om att system, som förr kunde sägas vara åtskilda, är sammankopplade och att utvecklingen därmed sker i ett gränsland. Det ställer krav på att institutssektorn förmår erbjuda stöd som involverar flera olika kompetenser.

Ökad efterfrågan

Återhämtningen från den senaste globala finanskrisen fortsatte under 2013, men fortfarande upplevs stor osäkerhet kopplat till marknaderna i exempelvis Euroområdet och i Nord- och Sydamerika. Rysslands annektering av Krim, som skett i skrivande stund, har skapat osäkerhet också vad gäller Europas och den globala ekonomins utveckling. Det har skett förhållandevis stora aktörsförändringar (konsolideringar, nedläggningar m m) inom flera branscher i Sverige, vilket naturligt nog påverkar instituten.

Under 2013 har utvecklingen i ekonomin varit långsam och inom vissa branscher blev effekterna av 2012 års sviktande konjunktur allt tydligare under året som gick. Detta resulterade i dels en minskad aktivitet hos vissa marknadssegment, dels i längre processer och större resursbehov för att få uppdrag på plats för vissa kunder. Men nedgången på vissa områden har kunnat kompenseras med uppgång och fler kunder inom andra, speciellt verksamheter som är kopplade till risk, transport, energi och bioekonomi samt delvis life science, vilka stärktes kraftigt under 2013.

RISE-gruppen följer marknadens signaler kontinuerligt för att se hur det generella konjunkturläget får påverkan på verksamheterna. Vi ser i dagsläget viss påverkan och större försiktighet från kunder inom några av gruppens verksamhetsområden. Den ekonomiska basen i RISE-gruppens verksamheter är ett antal stora svenska industriföretag. Trots att de har påverkats av den globala konjunkturavmattningen, har detta inte märkts i någon större utsträckning för instituten vad avser ordergång och befintliga affärer.

RISE-gruppen utgör en allt viktigare strategisk forsknings- och utvecklingsresurs för näringslivet i Sverige vad avser innovationsnära kompetenser. Företagens behov av att komplettera sina FoU-enheter med innovationskompetens inom institutens verksamhetsområden är ökande. Vi bedömer därför att näringslivets efterfrågan på institutens tjänster kommer att öka.

RISE driver hållbar utveckling

Ett viktigt kompetensområde är forskning och utveckling som stödjer omställningen till ett hållbart näringsliv och samhälle. RISE-gruppens väsentligaste bidrag till hållbar utveckling sker i samarbetet med kunderna, dvs när forskning och innovationer leder till förbättrad miljö, lägre energiförbrukning, smartare resursutnyttjande, ändrat konsumentbeteende eller effektivare vård. Hållbarhetsfrågorna är strategiskt viktiga för RISE-gruppens utveckling till en effektiv och efterfrågad innovationsresurs. Därför har ett mer samordnat målarbete kring hållbarhet startat under året och gjorts till föremål för samverkan och gemensamma förbättringar. Läs mer i hållbarhetsredovisningen sid 74.

Forskningspolitik i fokus

Den senaste forsknings- och innovationspropositionen innebär stärkta resurser för forskningen i Sverige. I propositionen gjordes betydande satsningar på industriforskningsinstituterna bland annat genom en ökning av strategiska kompetensmedel med 26 % fram till 2016. Med ökade strategiska kompetensmedel ges helt nya möjligheter till samverkan med näringsliv och universitet/högskolor för utveckling av starka forskningsmiljöer.

De svenska myndigheternas och forskningsfinansiärernas ökade fokusering på strategiska innovationsagendor och större strategiska innovationsområden ligger rätt för forskningsinstituterna. Under året har Vinnova tillsammans med Energimyndigheten och Formas lanserat Strategiska Innovationsområden (SIO). RISE-instituterna är med i alla hittills beslutade SIO:er och denna form passar instituten väl som är vana att i samverkan med näringsliv och akademi bygga kompetens inom olika områden.

EU:s ramprogram för forskning och innovation har stor betydelse för Sveriges medverkan i den europeiska forskningen. Horizon 2020, som startar 2014 och kommer att pågå fram till 2020, är av vitalt svenskt intresse och har inriktningar som passar RISE-instituterna väl. Inför Horizon 2020 har RISE-gruppen deltagit

aktivt i förarbetena. Bland annat deltar instituten i Knowledge Innovation Communities (KIC), Public Private Partnerships (PPP) och Joint Technology Initiatives (JTI) inom relevanta områden.

För ett år sedan invigdes SP Process Development AB som blev ett helt nytt institut i enlighet med regeringens förslag i forsknings- och innovationspropositionen. De moderna laboratorier som tidigare använts för läkemedelsforskning kommer nu också till användning inom flera områden såsom kemi- och processindustrin samt miljö- och livsmedelsbranscherna.

Tillväxtanalys fick i sitt regleringsbrev ett uppdrag att föreslå ett effektutvärderingssystem för forskningsinstituten i RISE-gruppen och lämnade en rapport i slutet av året. Nu har arbetet inom RISE-gruppen startat för att vidareutveckla förslaget. Under året planerar vi att genomföra ett antal pilotutvärderingar för att därefter kunna kommunicera nyttan av vårt arbete. De goda effekterna finns och nu kommer vi kunna visa upp dem tydligare!

Cecilia Driving
Verkställande direktör

En svensk institutssektor i världsklass!

RISE Research Institutes of Sweden är en grupp industriforskningsinstitut som med forsknings-excellens och framsynthet skapar nytta och konkurrenskraft i både små och stora företag. RISE-gruppens innovationer driver tillväxt och stödjer omställningen till hållbar utveckling i hela samhället. I RISE-gruppen ingår SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Swedish ICT, Swerea och Innventia.

147

PATENT

643

GRANSKADE
PUBLIKATIONER

69

ADJUNGERADE
PROFESSORER

Vi är medlemmar i **EARTO**
European Association of Research
and Technology Organisations,
Vetenskap & Allmänhet samt
Kungliga Ingenjörsvetenskaps-
akademien, **IVA**.

RISE AB är statens ägarbolag för industriforskningsinstitut. Uppdraget är att samla den svenska institutssektorn och stärka dess roll i innovationssystemet genom effektiv ägarstyrning och arbete med struktur-, effekt- och finansieringsfrågor.

Bolagets uppgifter är att föra dialog med näringsliv och medägare, bolagsstyrning av RISE-instituten, att fördela SK-medel, företräda institutssektorn i olika sammanhang, leda varumärkesarbetet i Sverige och internationellt, samt utvärdera nytta och effekter av den statliga investeringen i RISE-gruppen.

2013
Belopp i tkr

			RISE ÄGARANDEL			
	RISE AB		100 %	60 %	43 %	29 %
Omsättning	2 779 523	19 336	1 355 538	432 339	667 081	305 229
Rörelseresultat	42 378	-1 788	38 756	-13 290	8 552	10 148
Medeltal anställda	2 326	6	1 219	361	532	208
Kvinnor/män %	34/66	50/50	34/66	28/72	33/67	50/50

FORSKNINGSOMRÅDEN

Automation och industriella processer

Bioraffinaderi, bioenergi och nya biomaterial

Samhällsbyggnad

e-Hälsa

Energi

ICT

Life science

Massa, papper och förpackning

Materialvetenskap

Risk och säkerhet

Produkt- och produktionsteknik

Transport

Följ oss! www.ri.se

riseweden

@RISEsweden

RISE och forskningspropositionen

Första året för genomförande av regeringens forsknings- och innovationsproposition (prop 2012/13:30) som lades fram 2012 har inneburit en gynnsam utveckling för forskningsinstituten inom RISE. En viktig satsning från regeringens sida var de medel, 50 miljoner kronor per år, som Vinnova erhöll för att tillgängliggöra RISE-institutens test- och demonstrationsanläggningar i större utsträckning, bl a med ett fokus på små och medelstora företag, SME, och på lärosätena.

Under våren 2013 har RISE tillsammans med Vinnova tagit fram en strategi för att tillgängliggöra test- och demonstrationsanläggningar vid RISE-instituten. Strategin består av tre delar. Den första delen innebär att ett gemensamt erbjudande för utnyttjande av test- och demoanläggningarna vid instituten tas fram. I denna del av projektet utvecklas effektiva samarbetsformer med SME och lärosäten, en gemensam kommunikationsplattform, likartade sätt att hantera kvalitets- och immaterialrättsfrågor liksom olika finansieringsmodeller för test- och demoanläggningarna. I en andra del genomförs tio pilotprojekt som spänner över institutens alla kompetensområden och där tillgängligheten till anläggningarna utvecklas bl a genom nya funktioner och tillämpningar och genom kombination av anläggningar till bredare erbjudanden. Som en sista del i strategin kommer ett så kallad Test- och demoforum att inrättas för att kunna hantera frågor om framtida behov. Till forumet kommer olika intressenter att inbjudas. Projektet har hittills finansierats med 41 miljoner av Vinnova.

Strategiska innovationsagendor (SIA) och innovationsområden (SIO) är nya instrument som också lanserades i forskningspropositionen och som Vinnova genomför tillsammans med Energimyndigheten och Formas. Under 2013 har fem SIO beviljats. Två av dem, ett program inom lättviktskonstruktioner, LIGHTer, och ett inom processindustriell IT och automation, PiiA, leds av RISE-institut. I övriga tre SIO deltar ett eller flera RISE-institut. Även i den andra ansökningsomgången är instituten väl representerade. Institutens hittillsvarande framgångar i programmen visar att vi är väl positionerade för detta instrument som ju innebär att leda innovationsprojekt.

En särskild satsning riktad till RISE var medel för uppbyggnaden av ett nytt forskningsinstitut, SP Process development. RISE tillfördes 100 mkr under 2013 för att kunna genomföra uppbyggnaden och ytterligare 50 mkr under 2014-15. Se vidare under SP sid 31.

RISE väl förberett för Horizon 2020

Förberedelserna för EU:s nya forsknings- och innovationsprogram Horizon 2020 har pågått under 2013. Den ökade inriktningen av programmet mot innovation bedömer vi kunna gynna RISE-institutens deltagande. Idag är RISE-instituten sjunde största deltagare i Sverige i 7:e ramprogrammet.

Seminarier har hållits tillsammans med näringslivet för att identifiera gemensamma intressen. RISE-institut har engagerat sig i de teknologiplattformar som är av betydelse när insatsområden för programmet identifieras och prioriteras. Bland annat är instituten aktiva inom den PPP (Public Private Partnership) som drivs för processindustrin, SPIRE, liksom inom BBI för skogsindustrin med inriktning mot bioekonomi. En grants office-funktion till stöd för institutens forskares deltagande i Horizon 2020 kommer att etableras under 2014.

EIT, European Institute for Innovation and Technology, kommer att fortsatt utvecklas inom Horizon 2020. Fem nya områden för kunskapscentra, så kallad KIC:s, kommer att etableras. I en första omgång gäller detta områdena hälsa, ”Long and healthy living”, liksom på råvaruområdet. Här ingår RISE genom sina institut som centrala parter i de svenska konsortierna. RISE har genom SICS Swedish ICT redan erfarenhet av att delta i EIT inom IT-området i EIT ICT-labs. Genom den erfarenheten kan RISE-instituten positionera sig väl i KIC-arbetet. Under 2016 kommer ytterligare två områden, livsmedel och produktion, att etableras. Även här är RISE-instituten väl positionerade.

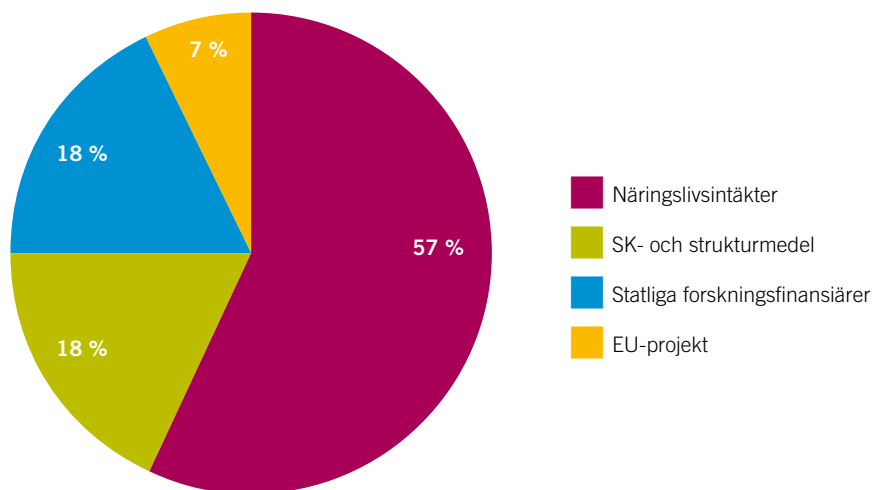
RISE har även fått förtroendet från Vinnova att fortsätta med projektet EU/SME där mindre företag har möjlighet att få stöd för deltagande i EU:s forskningsprogram. Under våren 2014 har en större utbildningsinsats genomförts för institutens forskare.

Investering i kompetens- och strukturutveckling

Under 2013 omsatte RISE-gruppen totalt 2 779 miljoner kronor i verksamheten, en ökning med 5,6 %. Av omsättningen utgjorde huvuddelen näringslivsintäkter 57 % (1 582 mkr), i nivå med föregående år. De offentliga intäkterna ökade med 15 % och utgjorde 18 % (506 mkr) av omsättningen. Även EU-finansieringen ökade något till 7 % (183 mkr).

De strategiska kompetensmedel (SK-medel) som RISE erhåller från staten är en viktig del i institutens strategiska utveckling och deras användning bygger i stor utsträckning på institutens egna strategier. Genom dessa medel ges instituten möjlighet att utveckla strategisk kompetens och fortsatt vara en attraktiv samarbetspartner för näringslivet och möta näringslivets nuvarande och framtida behov. Samtidigt ökar kraven på att flera olika kompetenser kan samverka för att kunna bidra till att möta framtida samhällsutmaningar. Därför används också en del medel till att stimulera en fortsatt strukturering av institutssektorn såväl organisatoriskt som i verksamheten för att uppnå en högre effektivitet.

De strategiska kompetensmedlen syftar till att stärka sektorn som helhet och fördelas utifrån samma villkor till de fyra institutsgrupperna oavsett RISE ägarandel. Fördelningen görs med definierade kriterier och utgår från institutens omsättning för att premiera den näringslivsrelaterade verksamheten i enlighet med RISE uppdrag. Av medlen ska en viss del användas för samverkan med lärosäte, med små och medelstora företag, SME, samt mellan institut.

För 2013 erhöll RISE 599 (473) mkr i SK-medel. Av dessa beslutade styrelsen att fördela 452 (434) mkr direkt till institutens kompetensutveckling. För driften av RISE avsattes 18 (17) mkr. Till strukturutveckling avsattes 29 (22) mkr som styrelsen beslutar om i särskild ordning. Slutligen avsattes i enlighet med forskningspropositionen 100 mkr till ett nytt institut, SP Process Development, i Södertälje (se även sid 31).

Medel avsatta för strukturutveckling har under 2013 i huvudsak använts för utveckling av RISE-institutens verksamhet. En fortsatt satsning på informationsförsörjning har inneburit att RISE under 2013 upphandlat en gemensam patentdatabas. Satsningen på Asta Zero, en testbana för aktiv trafiksäkerhet som ska vara klar under 2014, har fortsatt liksom för samordning av institutens erbjudande gentemot SME. Satsningar för samverkan mellan instituten på strategiska områden har också givits stöd, bland annat nya användningsområden för skogsråvara, produktionseffektivisering och korrosionsskydd liksom till ett nytt område, cirkulära affärsmodeller. Ett viktigt fokus i strukturprojekten har varit att bygga nya värdekedjor och bredda institutens erbjudande till näringslivet.

Nya sätt att mäta effekter hos RISE

Att mäta effekter för användningen av statens strategiska kompetensmedel har varit en prioriterad uppgift för RISE. Men att verkligen identifiera och mäta ekonomiska effekter och inte bara redovisa resultat är en utmaning.

I återrapporteringen till regeringen har RISE haft krav att exempelvis redovisa samverkan med lärosäten och institut, intäkter från uppdrag från näringslivet, särskilt små och medelstora företag (SME), intäkter från deltagande i EU:s forskningsprogram liksom deltagande i regeringens satsningar på strategiska innovationsområden. RISE har också redovisat mobiliteten hos institutens forskare gentemot akademi och näringsliv.

Nu tas ett nytt steg i RISE-institutens effektmätning. I forsknings- och innovationspropositionen 2012 gav regeringen Tillväxtanalys i uppgift att stödja RISE i utvecklingen av ett effektmätningssystem. Under 2013 har Tillväxtanalys i samverkan med RISE inom ramen för ett projekt tagit fram förslag till effektmätningssystemer. En slutsats av deras arbete är att fokusera på effekter av särskilt framgångsrika satsningar. Tillväxtanalys bygger dessa slutsatser bland annat på analyser som gjorts i USA i ett innovationsprogram, Advanced Technology Programme, ATP som drevs i slutet av 90-talet och i början av 2000-talet. Analyser av kostnaden ställd mot nytta, så kallad cost-benefit-analyser, på särskilt framgångsrika satsningar, visade att dessa ofta mer än väl gav en utväxling som gjorde satsningen i sin helhet lönsam. Under 2014 planerar därför RISE ett antal cost-benefit-analyser av institutssatsningar. Vid sidan av cost-benefit-analyser av särskilda satsningar föreslår Tillväxtanalys också andra typer av uppföljningar som kan komplettera bilden av effekter, bland annat publiceringar och kundundersökningar. RISE har under 2013 inlett arbetet med att vidareutveckla effektutvärderingssystemet.

Det oupptäckta – ny bok om innovationer

I slutet av maj gav vi ut reportageboken Det oupptäckta – om hur innovation löser samhällsproblem där forskare från RISE-instituten ger en ögonblicksbild av vad som står för dörren när det gäller innovation och ny teknik på olika forskningsområden. Med boken ville vi överskrida gränsen mellan forskning och samhällspolitisk debatt som ofta känns onödigt skarp.

I fyra reportage om energianvändning, transporter, vård/hälsa och livsmedel berättar vi om industriforskningens möjligheter att bidra till att tackla de globala utmaningarna. Redogörelserna kommenteras av opinionsbildare och makthavare inom respektive frågeområde som får förklara vilka praktiska slutsatser de dragit utifrån sina perspektiv när det gäller hur samhällsutmaningarna ska mötas. Kommentatorerna är Maria Wetterstrand, tidigare språkrör för Miljöpartiet de gröna; Ulrika Francke, vd för Tyréns; Svante Axelsson, generalsekreterare i Naturskyddsföreningen; Jan-Eric Sundgren, senior expert adviser på AB Volvo; Annelie Nordström, ordförande för Kommunal; Petrus Laestadius, vice vd för Swedish Medtech; Marie Söderqvist, vd för Livsmedelsföretagen och Elisabeth Gauffin, dåvarande styrelseordförande för föreningen KRAV.

Frans Johansson, internationell auktoritet inom innovationer och kreativitet, lyfter i inledningen fram behovet av oväntade möten och vikten av att vara öppen för många olika tankar och lösningar för att nå fram till verkligt banbrytande och effektiva innovationer:

– Det är i skärningspunkten mellan olika områden som fantastiska idéer ofta föds. I skärningspunkten skapar vi fler idéer. Och bättre idéer. Mångfald är innovationsdrivande och eftersom du inte vet från vem en stor insikt kommer, så gäller det att öppna för olika perspektiv och olika bakgrund när vi ska lösa ett problem.

Att Sverige behöver en stark innovationsekonomi för jobbens skull är sant. Men ännu viktigare är att vi alla kanske aldrig har varit i så stort behov av snabb teknisk utveckling som idag. Olof Sandberg, RISE chefsstrateg sammanfattar i bokens efterord:

– De ökade satsningarna på institutssektorn är inte bara en signal om innovationens ökade betydelse för att lösa viktiga problem. Det visar också på insikt om vad som måste ske om Sverige också framöver ska kunna hävda sig som ledande kunskaps- och industrination.

Boken finns att beställa kostnadsfritt från RISE genom att maila info@ri.se

"Det är i skärningspunkten mellan olika områden som fantastiska idéer ofta föds. I skärningspunkten skapar vi fler idéer. Och bättre idéer. Mångfald är innovationsdrivande och eftersom du inte vet från vem en stor insikt kommer, så gäller det att öppna för olika perspektiv och olika bakgrund när vi ska lösa ett problem."

Frans Johansson

”Instituten är förändringsagenter för att effektivisera och underlätta korsbefruktnings inom forskning och innovation och för att främja nya affärsmodeller och värdekedjor”.

Annie Lööf

Välbesökt RISE-dag

Närmare 120 personer från RISE-gruppen, lärosäten, näringsliv, myndigheter, regering och allmänhet samlades den 23 april för RISE årsstämma med påföljande seminarium och utställningar. RISE-dagen 2013 hölls på Birger Jarl Conference i Stockholm.

Den officiella stämman leddes av styrelseordförande Yngve Stade och ägaren staten representerades av Anna Magnusson från Enheten för bolagsanalys och ägarstyrning på Finansdepartementet. För detaljer om styrelsen, se Bolagsstyrningsrapporten.

Avtackning

Peter Holmstedt tackades av efter nästan sex år som VD för ägarbolaget RISE och fick frågan om vad som varit det häftigaste han varit med om under den tiden:

– När jag kom ut i arbetslivet i början av 1980-talet såg jag en massa forsknings- och innovationspotential som missades, därför är det väldigt roligt att se att denna potential nu börjar omhändertas ordentligt, berättade han.

Instituten ställde ut och demonstrerade exempel sina innovationer i och kring konferenslokalen. Bland annat visades smart glas med inbyggd elektronik, interaktivt rehabiliteringsprogram för hemsjukvård av strokepatienter, forskning kring energieffektivisering av miljonprogrammet och det digitala visualiseringsbordet som bl a undersöker mumier utifrån och in.

Test & Demo

Eftermiddagens seminarium och utställning arrangerades på temat RISE-institutens test- och demonstrationsanläggningar med Thomas Malmer som moderator.

Näringsminister *Annie Lööf* inledde seminariet med att betona RISE-institutens roll för det svenska samhället och näringslivet.

– Institutet är förändringsagenter för att effektivisera och underlätta korsbefruktnings inom forskning och innovation och för att främja nya affärsmodeller och värdekedjor, sa Annie Lööf. Institutet är också viktiga nav i det svenska näringslivet, särskilt för små och medelstora företag som kanske inte har resurser för egna test- och demoanläggningar.

Med utgångspunkt från berömda svenska innovationer och innovatörer talade Vinnovas generaldirektör *Charlotte Brogren* om hur man ska göra Sverige attraktivt för framtida FoU-investeringar.

– På listan över världens 500 största företag byts en tredjedel ut på 10 år, berättade Charlotte Brogren. I de flesta fall beror detta på brist på förnyelse, det vill säga brist på innovation.

Gert Nilson, teknisk direktör på Jernkontoret lyfte fram demonstratorernas betydelse för utveckling och innovation särskilt inom stålindustrin.

– Forskningsinstitutens testanläggningar är väl lämpade för kreativa experiment, även för de lite galna och stora idéerna, sa han bland annat.

Seminariet avslutades med korta presentationer och en frågepanel bestående av *RISE-institutens arbetsgrupp kring test- och demoanläggningar*. Rolf Leidhammar, Swedish ICT; Torgny Persson, Innventia; Per-Erik Petersson, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut och Staffan Söderberg, Swerea.

Anläggningarna är till för att testa blivande innovationer i praktiken och kan ibland också fungera som verktyg vid certifiering. De är öppna för alla RISE-kunder, stora som små, men bedöms vara särskilt viktiga för mindre företag som inte kan hålla sig med egna testlaboratorier. Under 2013 startade också ett gemensamt projekt kring RISE testanläggningar som syftar till att formulera ett gemensamt kunderbjudande och lägga grunden till en gemensam kommunikationsplattform för tjänsterna.

Peter Holmstedt.

HITTA RISE TEST & DEMO PÅ WEBBEN!

RISE-institutens demonstratorer finns sedan årsstämman samlade på <http://www.ri.se/vara-erbjudanden/> demonstratorer med dels övergripande information om testbäddar och demonstratorer, dels en lista med separata artiklar och kontaktinformation om de olika anläggningarna på RISE-instituten. Webbportalen kommer att utvecklas under 2014.

”Forskningsinstitutens testanläggningar är väl lämpade för kreativa experiment, även för de lite galna och stora idéerna”

Gert Nilson

RISE i Almedalen

För fjärde året i rad satsade vi på att synas och engagera debattörer kring forskningsfrågor i Almedalen. Programmet tog avstamp i teman från vår reportagebok (se sid 00) och drog under två dagar närmare 500 gäster till vår trädgård. Vi valde att lyfta fram forskningsfronten i RISE-gruppens bidrag till hållbarhet i näringsliv och samhälle och ställde dessa möjligheter mot globala utmaningar och strukturella hinder för genomförandet som kan finnas i politik, näringsliv och samhälle.

Tisdag 2 juli fokuserade vi på två seminarier om hållbar energikonsumtion och hållbara transporter. Kortare seminarier kring ICT och energi hölls också under dagen av RISE-instituten SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut och Swedish ICT och tillsammans med Teknikföretagen.

ENERGIANVÄNDARE 2.0. Energiförsörjningen är avgörande för klimatet och människans framtid. Panelen diskuterade bl a frågorna: Hur långt räcker innovationer och ny teknik för energianvändning för att lösa problemen? Hur skapar vi incitament för individer och företag att ställa om till mer energieffektiva system? I panelen deltog Pontus Braunerhjelm, professor KTH och vd Entreprenörskapsforum; Ulrika Francke, vd för samhällsbyggnadskonsulten Tyréns; Tomas Kåberger, professor Chalmers och ordförande för Japan Renewable Energy Foundation; Carin Torstensson, affärsområdeschef för Smart Energy på Swedish ICT. Moderator var Eva Krutmeijer.

BÅDE HÅLLBARA OCH LÖNSAMMA TRANSPORTER – GÅR DET? Det var temat på tisdagens andra huvudseminarium. Hur ökar vi intelligensen i trängseln? Hur påverkas transportutveckling, effektivitet och hållbarhet av ny teknik och innovationer? I panelen diskuterade Svante Axelsson, generalsekreterare för Naturskyddsföreningen; Stina Bergström riksdagsledamot och Miljöpartiets trafikpolitiska talesperson; Helene Samuelsson, kommunikationschef på Preem; Jan-Eric Sundgren, senior expert adviser AB Volvo, samt Pether Wallin, vd för trafiksäkerhetsanläggningen Asta Zero. Moderator var Thomas Malmer.

Onsdag 3 juli fokuserade vi på framtidens vård och på livsmedel.

DELAD VÅRD – MER MAKT TILL PATIENTEN OCH MER TID TILL DOKTORN? År 2030 är var fjärde svensk över 65 år gammal. Samtidigt kommer det att saknas 150 000 vårdutbildade. Panelen diskuterade om ny teknik och innovationer kan hjälpa oss att få ihop ekvationen där allt färre ska ta hand om allt fler. I panelen: Jan Grönlund, landstingsdirektör i Sörmland; Petrus Laestadius, vd för Swedish Medtech; Guy Lööv, intressepolitisk ombudsman i PRO; Annelie Nordström, förbundsordförande för fackförbundet Kommunal; Per-Olof Sjöberg, affärsområdeschef för E-hälsa på Swedish ICT. Moderator var Katarina Gentzel Sandberg.

LIVSVIKTIGT – OM FRAMTIDENS MAT. Framtidens livsmedel är under debatt vad gäller matens kvalitet, hälsa och miljö. Är den tekniska utvecklingen av livsmedel en lösning på frågorna eller bidrar de till problemen? Panelen som diskuterade frågorna kring framtidens livsmedelsförsörjning var Elisabeth Gauffin, dåvarande styrelseordförande Krav och eko-lantbrukare; Magnus Kindbom, statssekreterare Landsbygdsdepartementet (C); Johan Kuylenskierna, klimatolog och vd för Stockholm Environmental Institute; Håkan Larsson, mat- och vinskribent; Birgitta Sundblad, vd för Innventia, samt Marie Söderqvist, vd för Livsmedelsföretagen. Moderator var Ingrid Petersson.

Vi ser fram emot super-valårets politikervecka och planerar för vår dag den 1 juli 2014. Besök oss på Kinbergs plats 3 och följ oss med hashtag #RISEiAlmedalen

Jenny Leidzén Andersson

Kick off för samordnat hållbarhetsarbete

Hållbart företagande handlar om hur företag kan ta ett ansvar utöver vad lagen kräver för hur de påverkar samhället ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Det kan röra sig om frågor som arbetsmiljö, hälsa och trivsel på arbetsplatsen eller frågor om hur företaget arbetar med jämställdhet och mångfald. Det kan också handla om etiska frågor, hur man hanterar projekt och uppdrag kopplade till ett land där de moraliska och etiska värderingarna är tvivelaktiga sett med våra ögon.

Kanske förekommer det barnarbete, korruption eller diskriminering i landet. RISE har påbörjat arbetet med att hitta de hållbarhetsfrågor och utmaningar som är väsentliga för vår verksamhet som forskningsutförare och leverantörer av innovationer till näringsliv och samhälle. Se även vår hållbarhetsredovisning.

Under 2014 genomförs ett RISE-gemensamt CSR-projekt med syfte att ta fram processer och verktyg för hur vi ska kunna mäta effekter av våra forskningsprojekt och affärer som bidrar till en hållbar utveckling för våra kunder. Projektet syftar till att möta kraven som vår statliga ägare ställer om ett hållbart företagande och göra det på ett sätt som stärker RISE-gruppens affärer. Inom ramen för projektet ska vi också ta fram underlag för hur vi bättre ska kunna synliggöra institutens hållbarhetsarbete för våra kunder och andra intressenter.

”Vi är bra på hållbart företagande men vi vill bli bättre. För att kunna mäta våra framsteg måste vi kunna svara på frågan: vad innebär ett hållbart projekt för ett bolag inom RISE? Under slutet av 2014 ska vi kunna svara på det”.

Jenny Leidzén Andersson

Som en del i uppstarten av projektet ordnade RISE i december 2013 ett heldagsseminarium om CSR. Inbjudna var VD:ar, CSR-ansvariga, kommunikatörer och affärsutvecklare i RISE-gruppen.

En av huvudtalarna var Emma Ihre, ansvarig för hållbart företagande på Finansdepartementet, som redogjorde för ägarens förväntningar på hållbarhetsarbetet i bolag med statligt ägande och försäkrade samtidigt att ägaren förstår hur olika det kan se ut.

– Hur företag tänker, arbetar och prioriterar kan vara väldigt olika. Det finns en viss begreppsförvirring. Vad menar man med ”hållbart”? Är det hållbart för organisationen, för landet eller för världen, frågade hon och belyste frågeställningens komplexitet genom att jämföra LKAB och Dramaten, två helt olika verksamheter som båda arbetar med hållbarhetsfrågor. Där LKABs mål handlar om energi och koldioxidutsläpp funderar Dramaten i stället på hur de ska förvalta och utveckla kulturarvet, bland annat genom målet att öka antalet förstagångsbesökare till Dramaten.

Under dagen fick deltagarna höra mer om trender i redovisning och hållbarhetsrapportering, diskutera drivkrafter bakom ett framgångsrikt CSR-arbete och ta del av exempel från ÅF som presenterade sitt Green Advisor-koncept. Där fanns mycket inspiration att hämta för RISE-gruppen.

– Vi är bra på hållbart företagande men vi vill bli bättre. För att kunna mäta våra framsteg måste vi kunna svara på frågan: vad innebär ett hållbart projekt för ett bolag inom RISE? Under slutet av 2014 ska vi kunna svara på det, säger Jenny Leidzén Andersson, som arbetar med hållbarhetsfrågor på SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut och är projektledare för RISE gemensamma CSR-projekt.

Seminariedagen avslutades med att alla deltagare, under ledning av Sara Palander, The Swedish Life Cycle Center CPM och Björn Johansson, docent på Produkt och Produktionsutveckling på Chalmers, fick göra en praktisk övning på temat ”vad är hållbarhet för dig?”. Syftet var att reflektera över att många frågor inom ämnet faktiskt är kopplade till varandra. Med hjälp av individuella associationsövningar och minneskortor illustrerades hur brett området hållbarhet är och att det faktiskt finns en guldgruva av idéer hos varje individ att ösa ur om man som företag vill börja arbeta framgångsrikt med hållbarhet.

Emma Ihre och Richard Reinius, Finansdepartementet

2013 i korthet

CECILIA DRIVING NY VD

Den 1 maj tog Cecilia Driving över vd-posten för RISE AB efter Peter Holmstedt. Cecilia Driving, jurist och ekonom, var dessförinnan CFO på ägarbolaget.

– Jag är mycket glad över förtroendet och utmaningen. Strategin är lagd och vårt fokus kommer även i fortsättningen att ligga på att utveckla sektorn, göra RISE varumärke mer känt och synliggöra betydelsen och effekterna av arbetet som utförs i institutssektorn, kommenterade Cecilia Driving.

Peter Holmstedt är kvar som senior rådgivare på RISE AB.

RISE & SHINE!

Under året fortsatte vi med våra frukostseminarier under rubriken RISE & Shine! Bland annat diskuterades EU:s ramprogram Horizon 2020 utifrån ett svenskt institutsperspektiv; Effektrapportering och initiativ till närmare samverkan med inkubatorer och teknikparker

FEST OCH FÖRNYELSE

Innventia firade 10 år och Swerea MEFOS fyllde 50 under året. Båda jubileerna firades med seminarier, visningar och fest för många gäster.

Swerea AB, Swerea MEFOS, Interactive Institute Swedish ICT, JTI och CBI har välkomnat nya verkställande direktörer under året.

SP invigde sin nya verksamhet SP Process Development i Södertälje.

RESOR OCH BESÖK

RISE deltog under året i bland annat SP-dagen i Stockholm, Innovationsriksdagen i Lund (SISP arrangerade), Innovation by Collaboration (SNITTS arrangerade), Vetenskap & Allmänhets årssdag, liksom Vinnovas årskonferens och EARTO:s årsmöte i Dubrovnik.

Studieresor har gått till TNO i Holland, IMEC i Belgien och Fraunhofer i Tyskland tillsammans med styrelsen. RISE deltog även i en studieresa till Israel.

RISE har tagit emot många delegationer med forsknings- och innovationspolitiker under året, till exempel från tyska Nordrhein-Westfalen, Thailand, Korea och Kina.

1. Cecilia Driving, ny vd för RISE AB.
2. Innventia firade 10 år och arrangerade en färgstark utställning med produkter och material från verksamheten.
3. Anette Novak, ny vd för Interactive Institute Swedish ICT AB.
4. Göran Carlsson, ny vd och koncernchef för Swerea AB.

AstaZero lägger grunden för framtidens säkra fordon

Aktiv säkerhet är nyckelorden för morgondagens bilar. Det innebär nya lösningar som är oberoende av föraren, där bilen själv bromsar eller väjer för faror i form av andra trafikanter, vilt som passerar eller andra hinder på vägen.

Med *AstaZero*, en ny forsknings- och testanläggning utanför Borås, tar denna forskning flera stora kliv framåt. Anläggningen, som tas i bruk under hösten 2014, erbjuder svenska och utländska fordonsutvecklare en unik testmiljö. Här finns stadsmiljöer, landsvägar och motorvägar i full skala där tester och experiment kan genomföras under helt realistiska förutsättningar.

Anläggningen har en stor flexibilitet för framtida utvecklingsbehov, exempelvis forskning om ökad säkerhet för fotgängare, cyklister och andra oskyddade trafikanter. FoU-projekt kring elektrifiering och infrastrukturella IKT-lösningar kan också bedrivas vid anläggningen, som beräknas ge ett 20-tal arbetstillfällen från starten. SP är majoritetsägare och äger anläggningen tillsammans med Chalmers.

SP SVERIGES TEKNISKA
FORSKNINGSINSTITUT AB

VD: Maria Khorsand (bilden)

Styrelseordförande: Jan-Eric Sundgren

Omsättning: 1 355 mkr

Antal anställda: 1 219

Affärsområden: Energi, ICT, Life Science, Risk och säkerhet, Samhällsbyggnad, Transport

Skogskemi ger nya gröna råvaror

Hållbar kemi samt forskning och utveckling kring nya produkter från skogsindustrin är huvudfokus i SPs nya verksamhet SP Processum. Forskningsområdet kallas bioekonomi, ett samlingsnamn för ett samhälle baserat på förnybara råvaror.

I april 2013 gick startskottet för en utmanande satsning, när SP etablerade Biorefinery Demonstration Plant i Örnsköldsvik. Tillsammans med bland andra kemiföretagens och skogsindustrins aktörer forskar SP här framför allt kring nya, gröna råvaror till såväl traditionell industri som processindustri. I anläggningen kan producerbarhet, potential och skalbarhet testas för mängder av nya applikationer.

Ett viktigt fokus på många områden är att ersätta fossila råvaror med innovativa förnybara. Bioråvara kan användas för allt från gröna kemikalier och material, till biodrivmedel och bioenergi.

Glasklar revolution med smarta glas

Glas med intelligenta multifunktioner kan inom kort bli verklighet. Glas i kombination med andra transparenta material som metalloxider, tunna metallskikt och polymerer förvandlas nu till morgondagens produkter hos SP i ett antal spännande projekt.

Glafo leder projekt som handlar om innovativ glas- och fönsterteknologi, i det teknikgenombrott som de nya transparenta materialen förväntas medföra. Smarta fönster, fönster med inbyggda antenner, transparenta solceller samt glas som ingår i styrsystem med multitouch-displayer, är några av de lösningar som projekten utvärderar. Många av satsningarna ingår i den Vinnovafinansierade forskningsmiljön *Smart Housing Småland*.

Start i medvind för SP Process Development

Den 4 februari 2013 invigde näringsminister Annie Lööf nya SP Process Development i Södertälje. Institutet är en ny kraftfull forsknings- och innovationsaktör inom kemi och process, där bland annat ledande kompetens från AstraZenecas nedlagda FoU-verksamhet från Södertäljesiten kunde tas tillvara.

SP Process Development hjälper forskare och företag att kommersialisera nya substanser och utveckla tillverkningsprocesser, och utgör en viktig brygga mellan akademi och näringsliv. Ett 30-tal medarbetare var med från starten; en rad uppdrag har hittills erhållits och intresset för verksamheten växer.

SP har med SP Process Development skapat en väsentlig ny nisch för institutsverksamhet inom life science-området. Verksamheten, som SP äger till 100 procent, innebär att betydelsefulla resurser tillgängliggörs för alla industrier där kemisk processutveckling är relevant. SP har därmed fått ännu en stark resurs som kan bidra till att lösa många komplexa samhällsproblem inom miljö, sjukvård och energi.

SWEDISH ICT RESEARCH AB

VD: Hans Hentzell (bilden)

Styrelseordförande: Ulf Wahlberg

Omsättning: 432 mkr

Antal anställda: 361

Affärsområden: ICT tjänster, teknik och metoder, e-Hälsa, Hållbar mobilitet, Smart energi, SME Utveckling, Internet och telekom, Användarupplevelser och livskvalitet, Automation och industriella processer, Säkerhet

e-Hälsa kan ge bättre vård och ökad livskvalitet

Ökade vårdkostnader, en åldrande befolkning och en redan tung belastning på offentliga vårdgivare – så ser verkligheten ut. En av lösningarna kan bli ”e-Hälsa” – ett begrepp som rymmer allt där man tar tekniken till hjälp inom hälsovården. Det kan handla om sensorer i hemmen, digitala trygghetslarm, rehabilitering via tv-spel och mycket mer.

Kroniskt obstruktiv lungsjukdom, KOL, är en av våra stora kroniska folksjukdomar med minst en halv miljon drabbade. De allra flesta drabbade vistas hemma. Med hjälp av avancerad teknik ska de få bättre vård i sitt eget hem och slippa rutinläkarbesök och istället ha kontakt via internet och mobiltelefon.

– Vi har identifierat en ny roll – vårdoperatören – som blir spindeln i nätet i framtiden. Vårdoperatören bedömer behovet av olika åtgärder och kan även ha kontakt med anhöriga. Kontakterna med vården underlättas och allvarliga sjukdomstillstånd kan undvikas tack vare en tät dialog, säger Per-Olof Sjöberg som är ansvarig för affärs- och innovationsområdet e-Hälsa på Swedish ICT och senior forskare på SICS Swedish ICT.

Michael Runold, överläkare vid lungkliniken vid Karolinska Universitetssjukhuset betonar att fysisk aktivitet för KOL-patienter är viktigare än läkemedel, men många drabbade har svårt att ta sig till en sjukgymnast. Via en terminal i hemmet kan patienten genomföra sin träning och interagera med andra i grupp. Under träningen kan man mäta t ex andningsfrekvens, syremättnad i blodet och hjärtfrekvens och på så vis kunna mota eventuella försämringar.

– Samarbetet i det här projektet har fungerat alldeles utmärkt. Det är deltagare från många olika håll – också från patientorganisationerna, vilket är bra, understryker Michael Runold.

Snart kör bilen själv

Inom en inte allt för avlägsen framtid kommer vi att se bilar som kör själva på våra vägar. Automatiserade fordon är ett område som intresserar industri, offentliga myndigheter och forskare världen över. Googles aktiviteter med självgående bilar har skapat ett påtagligt mediaintresse. Svenska aktörer driver en rad projekt inom området och Swedish ICT deltar i flera av dessa bland annat i samarbete med fordonstillverkarna.

– Våra projekt knyter på olika sätt an till hållbar mobilitet, förklarar Kent Eric Lång, affärs- och innovationsområdeschef för Hållbar mobilitet på Swedish ICT, tillika vice vd på Viktoria Swedish ICT. Vi vill att transportererna ska vara säkrare, energisnålare och förbättra användningen av infrastrukturen.

I projektet MODAS tillsammans med Scania, handlar det om gränssnittet mellan fordon och förare, d v s utformning av en säker och bra förarmiljö i automatiserade fordon. I projektet FRESTA tillsammans med Volvo Group och Volvo Cars är fokus på att öppna bilens befintliga elektroniska system för att kunna ladda ner appar. I EU-projektet iGame handlar det om att skapa sysselsättning och tillväxt, samt spara energi och öka säkerheten.

– Vi vill utmana Google på autonoma fordon, men vi gör det genom att ta ett steg i taget och automatisera allt fler funktioner i bilen. Vi ser bilen som en del i ett uppkopplat transportsystem där bilar också ska kunna prata med varandra, förklarar Kent Eric Lång.

Swedish ICT bidrar också i det uppmärksammade svenska projektet Drive Me som ska resultera i att det finns 100 självkörande Volvobilar på allmän väg i Göteborg 2017. Ambitionen är att Sverige och Volvo ska bli ledande inom hållbar mobilitet.

– Intelligent bilar är en del av helhetslösningen, men en bred strategi är nödvändigt för att kunna skapa en hållbar personlig mobilitet i framtiden. Vi tror att det här tvärfunktionella samarbetet kan ge utvecklingen ett lyft, säger Erik Coelingh, teknisk specialist på Volvo Car Group.

”Vi vill utmana Google på autonoma fordon, men vi gör det genom att ta ett steg i taget...”

*Prototypen ger
möjlighet att studera
hur hushållen kan
styra elkonsumtion
från högbelastade
tider, då elen är som
dyrast till tider då
den kostar mindre.*

Människor i smarta elnät

Sverige har satt ambitiösa mål för energi- och klimatpolitiken vilket kommer att ställa nya krav på elnäten. Sverige har goda förutsättningar att bli ett föregångsland inom smarta elnät, och det kan bli en svensk tillväxtbransch. Ett projekt på Swedish ICT som driver utvecklingen är FlexibEL och det handlar om hushållskunder i framtidens smarta elnät och hur man kan styra elkonsumtionen. Projektledare är Cecilia Katzeff (bilden), forskningsledare för gruppen Energy Design på Interactive Institute Swedish ICT och adjungerad professor i hållbar interaktionsdesign vid KTH. Efter förstudier av hushållens elvanor har projektgruppen bestående av designers och beteendevetare skapat ett designkoncept och byggt en prototyp med arbetsnamnet Natural time. Prototypen ger möjlighet att studera hur hushållen kan styra elkonsumtion från högbelastade tider, då elen är som dyrast till tider då den kostar mindre.

– Vi har skapat en prototyp som ska inspirera till diskussioner, och uppmuntra människor att tänka på att göra något annat än förbruka el. Vi vill stimulera olika sinnen, och genom ljud och doft ska människor få en signal att det är dags att göra andra saker, förklarar Cecilia Katzeff.

Under 2013 har Swedish ICT aktivt deltagit i regeringens samordningsråd för smarta elnät. Rådet ska motivera, informera och planera för utveckling av smarta elnät som bidrar till ett ökat kundinflytande, en effektivare och mer hållbar energi-användning.

– En central fråga för samordningsrådets utredningsuppdrag är hur smarta elnät och smarta energitjänster kan bidra till ökat kundinflytande och aktivare kunder. Inom ett område där fokus ligger mycket på teknik och marknadsfunktioner behövs den kunskap om beteendemässiga aspekter som finns hos Cecilia och Swedish ICT, säger Karima Björk, kommittésekreterare, specialiserad på elmarknaden.

ICT möjliggör bättre kvalitet och mindre energi vid papperstillverkning

Papper och pappersmassa hör till Sveriges viktigaste exportprodukter och är därmed en viktig del i svensk ekonomi. För pappers- och massaindustri är det viktigt att erbjuda högre kvalitet samtidigt som man kan sänka sina kostnader. Här kan Vasasensor erbjuda en produkt – PressEyes Portable – som kan bidra till just detta.

Produkten bygger på en sensorteknik från Swedish ICT. Forskarna på Acreo Swedish ICT hade utvecklat en metod för att trådlöst läsa av tunna tryckkänsliga filmer beröringsfritt. Detta öppnade för möjligheten att mäta tryck i tuffa miljöer där det tidigare inte varit möjligt. Idén överfördes till Chalmers Entreprenörskola där några studenter utvärderade och kommersialiserade tekniken under namnet PressEyes. 2004 anknoppades företaget Vasasensor.

– Det här var en teknik som ”sökte” sin användning, förklarar Sofia Kocher, en av de dåvarande studenterna, numera VD för Vasasensor.

Sofia Kocher

”Det har varit otroligt spännande att få vara med i resan från tidig teknik till tillämpning i produktion. Det är också extra kul att jobba med förverkligande i en stor industri”.

PressEyes Portable mäter tryckprofilen mellan valsarna i pappersmaskiner under drift, något man i branschen försökt att göra under lång tid utan att lyckas. För pappersbruken innebär den nya tekniken att man bättre kan kontrollera avvattningen i pappersmaskinernas pressparti och därmed också optimera processen. Mätningarna sker dynamiskt under normala produktionsbetingelser, vilket är en stor skillnad mot den teknik som används idag då mätningarna sker statiskt. Det innebär att pappersbruken kan höja kvaliteten, öka produktionen, minska spillet och öka livslängd på maskiner.

SWEREA AB

VD: Göran Carlsson (bilden)

Styrelseordförande: Peter Samuelsson

Omsättning: 667 mkr

Antal anställda: 532

Affärsområden: Material-, process-,
och produktionsteknik samt
produktframtagning

swerea
swedish research

Textilfiber övervakar hjärtslag

Swerea IVF har utvecklat en fiber som kan användas i textilier för att övervaka hjärtslag, andning och kroppsrörelser inom sjukvård eller idrott. Fibrerna sys in i tyget och inga extra elektroder på kroppen behövs eftersom fibrerna i kläderna är sensorn. Det gör att rörelsefriheten ökar och att komforten blir bättre.

Ett tänkt användningsområde är vid kartläggning av sömnstörning eller stress. En sådan kartläggning görs ofta under lång tid och när patienten vilar eller sover vilket gör att plaggets komfort är mycket viktig. Genom utvecklingen av smarta telefoner finns också möjligheter att analysera och presentera data i mobilappar. Detta har bidragit till utveckling av så kallad bärbar elektronik, där sensorfibrerna skulle vara en nödvändig komponent för datainsamling.

Flera andra bra tillämpningar finns, exempelvis att övervaka andningen hos spädbarn för att undvika plötslig spädbarnsdöd eller för att studera hur en kroppsdel används i syfte att öka prestationsförmågan hos en idrottare. I dagsläget skulle dock ett träningsplagg vara ganska dyrt. Ett träningslinne som idag kostar 300 kronor skulle med de nya funktionerna i stället kosta 3000 kronor.

Fibers piezoelektriska egenskaper innebär att när tyget sträcks bildas en elektrisk spänning som kan registreras. Förhoppningsvis bidrar fibern till att svensk textilindustri är stark och konkurrenskraftig i framtiden.

Bioolja minskar stålindustrins utsläpp

I pilotförsök i Swerea MEFOS kammarugn har forskare studerat biooljans egenskaper vid både förbränning samt inverkan på stål och ugn. Förbränningen av oljan gav låg koloxidhalt och mindre fossila utsläpp. För försöken valdes en flytande bioolja baserad på vegetabiliska oljor. I pilotanläggningen kan olika sorters flytande och gasformiga bränslen studeras. Dessa bränslen förväntas ge mindre problem med exempelvis aska, jämfört med fasta biobränslen.

Förutom halten koloxid undersöktes också biooljans effekt på oxidation av materialytan, så kallad glödskalbildning. Med hjälp av en inbyggd termovåg kunde olika stålsorter studeras. Glödskalbildningen vid förbränning av bioolja var på samma nivå som den vid eldning av konventionella fossila bränslen.

Swerea undersökte även halten kväveoxider och kunde i försöken visa att dessa var jämförbara med de nivåer som fås vid förbränning av konventionell eldningsolja. Den utvalda biooljan fungerade också väl med den brännarutrustning som testades och försöken gav inga negativa effekter på stål och ugnsinfodring.

Vid försöken förvärmades biooljan eftersom den är mer trögflytande än vanlig lätt eldningsolja. Finfördelning av oljan gjordes med tryckluft, men finfördelning med ånga är också en möjlighet.

Pilotförsöken utfördes i samarbete med Gefa Systems AB, ett SME-företag som utvecklat Arctic Heat-brännaren och med stöd från IUC Norrbotten.

Detta gav en viktminskning på 70 %, vilket i sin tur kan omsättas i ökad nyttolast eller lägre bränsleförbrukning för lastbilen.

Framtiden kräver lätta produkter

En stålbalk fogades samman med en kompositbalk i bakaxeln på en lastbil. Detta gav en viktminskning på 70 procent, vilket i sin tur kan omsättas i ökad nyttolast eller lägre bränsleförbrukning för lastbilen. Resultatet kommer från ett projekt inom lättviktsarenan LIGHTer, som bland annat arbetar för att minska miljöbelastningen och resursslöseriet. I projektet har kostnadseffektiva fogar mellan metall och lättvikt utvecklats, en kunskap som ger svensk industri stort försprång inom området lättvikt.

Arenan LIGHTer drivs av Swerea och är en av fem satsningar inom Vinnovas strategiska innovationsområden. Bakgrunden till LIGHTer är de miljökrav och utsläppsgränser som finns. Bland annat har branschen till 2050 satt ett mål på 75 procent lägre koldioxidutsläpp. Genom att tillverka och använda lättare produkter bidrar satsningen till minskad koldioxidhalt och i förlängningen ett mer hållbart samhälle.

I framtiden kommer kostnadseffektiva och tillförlitliga fogar mellan metall och fiberkomposit vara en framgångsfaktor för att minska vikten hos komponenter. Det ställs allt högre krav på vikeffektivitet, men också på säkerhet och integrerad funktionalitet. Detta gäller flera områden, till exempel fordonssektorn men även flyg- och marinsektorn.

Ny teknik för aluminiumåtervinning

Sedan några år tillbaka utvecklar Swerea KIMAB en laserteknik för analys och identifikation av olika material. Tekniken, som kallas för Laser Induced Break-down Spectroscopy, har tidigare varit anpassad för stål men under 2013 har ett projekt inriktat på aluminiumåtervinning startats. Tekniken innebär att en laserpuls träffar ytan på ett material som lokalt hettas upp och sänder ut en liten ljuslåg. Ljuset är karaktäristiskt för olika material och sänds ut med olika frekvens beroende av materialets innehåll.

Som en del i projektet besökte Swerea och Acreo Swedish ICT Brasilien förra året. Målet var att öppna för framtida samarbete med brasilianska aktörer inom området Skrothanlys för förbättrad aluminiumåtervinning.

Resultatet av besöket i Brasilien blev bland annat flera nya kontakter. Vinnova och den brasilianska forskningsfinansiären Finep undertecknade också ett samarbetsavtal.

På plats i Brasilien fanns även näringsminister Annie Lööf som var mycket positiv till avtalet.

– Sverige och Brasilien har sedan länge ett gott samarbete och det nya avtalet är ett kvitto på detta, men ger också nya möjligheter för ett fördjupat samarbete, sa Annie Lööf.

INNVENTIA AB

VD: Birgitta Sundblad (bilden)

Styrelseordförande: Magnus Hall

Omsättning: 305 mkr

Antal anställda: 208

Affärsområden: Papper- och massa-teknik och processer, Förpackningslösningar, Bioraffinaderi/Bioenergi, Nya biomaterial

PFI koordinerar norsk bioraffinaderisatsning

Norsk Bioraffineri Laboratorium (NorBioLab) är en av 16 nya nationella forskningsinfrastrukturer som etableras i Norge med start 2014. Satsningen koordineras av Innventias dotterbolag Papir- och fiberinstitutet (PFI) och omfattar Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet, SINTEF och Universitetet for Miljø og Biovitenskap.

NorBioLab ska vara ett nationellt centrum för bioraffinering. Med avancerade forskningsverktyg ska laboratoriet bidra till utveckling av klimat- och miljövänliga processer och produkter baserade på skogs-, jordbruks- och marin biomassa. Laboratoriet ska vara tillgängligt för såväl nationella som internationella intressenter och kunna nyttjas för att verifiera teknologiska processer för vidare implementering av ny teknologi.

Syftet med etableringen är att bidra till ny teknologi som reducerar utsläpp av växthusgaser och miljömässiga belastningar från såväl transport- som industrisektorn och samtidigt bidra till ökad tillgång på miljövänliga produkter och energi.

– Det är stort för ett institut med 25 anställda att koordinera aktörer med tiofalt fler personer inom området och säger något om vår kompetens inom bioraffinering, säger projektledaren Karin Øyaas vid PFI.

Prisvinnande design tolkar materialets språk

Den har kommit till genom ett unikt samarbete mellan materialforskare och designers. Den har vunnit nationella och internationella priser. Och den har redan skapat rubriker i sociala medier världen över, trots att den ännu inte finns på marknaden. Den expanderande och självöppnande livsmedelsförpackningen – *The Sustainable Expanding Bowl* – är en s.k. demonstrator, en prototyp som tagits fram för att visa möjligheterna med ett nytt mekanoaktivt pappersmaterial.

Den sinnrika konstruktionen har formgetts av designbyrån Tomorrow Machine, i ett unikt samarbete med Innventias materialforskargrupp under ledning av Hjalmar Granberg. Utgångspunkten för formgivningarna var de inneboende funktionerna hos materialet, en kartong med aktiva egenskaper som gör att materialet reagerar på värme och fukt. Tack vare den expanderande funktionen kan förpackningens storlek minimeras och man slipper transportera luft i förpackningen. Vanligtvis består den här typen av matförpackningar av så mycket som två tredjedelar luft.

Genom den uppmärksamhet som demonstratorn skapat, inte minst genom designpriset *The Dieline Sustainable Packaging Award 2013*, har marknaden visat att det finns ett behov av funktionella förpackningar av förnybart material. Vid Innventia görs nu en satsning att vidareutveckla konceptet.

– När forskare och designers möts slår det gnistor. Det här samarbetet är precis vad vi letat efter för att ta forskningsresultaten vidare till produktion, säger Hjalmar Granberg.

”När forskare och designers möts slår det gnistor”.

Kunder ritar kartan för framtidens förpackningar

Hur kommer transportförpackningar att vara utformade om tio år? Kommer vi att välja matvaror efter utseendet eller funktionen hos förpackningen eller kommer vi rent av att välja bort produkten om förpackningen är skadlig för miljön eller inte går att återvinna? För att finna svar på sådana frågor måste man sätta in förpackningen i sammanhang som styrs av allmänna trender som urbanisering, mobilitet, brist på naturresurser, en växande medelklass etc. Innventia har i samarbete med analysföretaget Kairos Future och med stöd från RISE genomfört en undersökning bland privatpersoner i Sverige, USA och Indien. Studien *Packaging 2020 – Innventia Global Outlook Report* har på många sätt inneburit ett nytt sätt att arbeta för Innventia.

– Istället för att ta fram tekniska lösningar och sedan försöka hitta en marknad för dem börjar vi nu i andra änden. Det gör att vi bättre kan rikta våra FoU-insatser och vägen till innovation blir kortare. För oss är det oerhört viktigt att veta var vi ska satsa. Då kan vi också ge våra kunder vägledning hur de ska agera, Fredrik Rosén, marknadschef på Innventia.

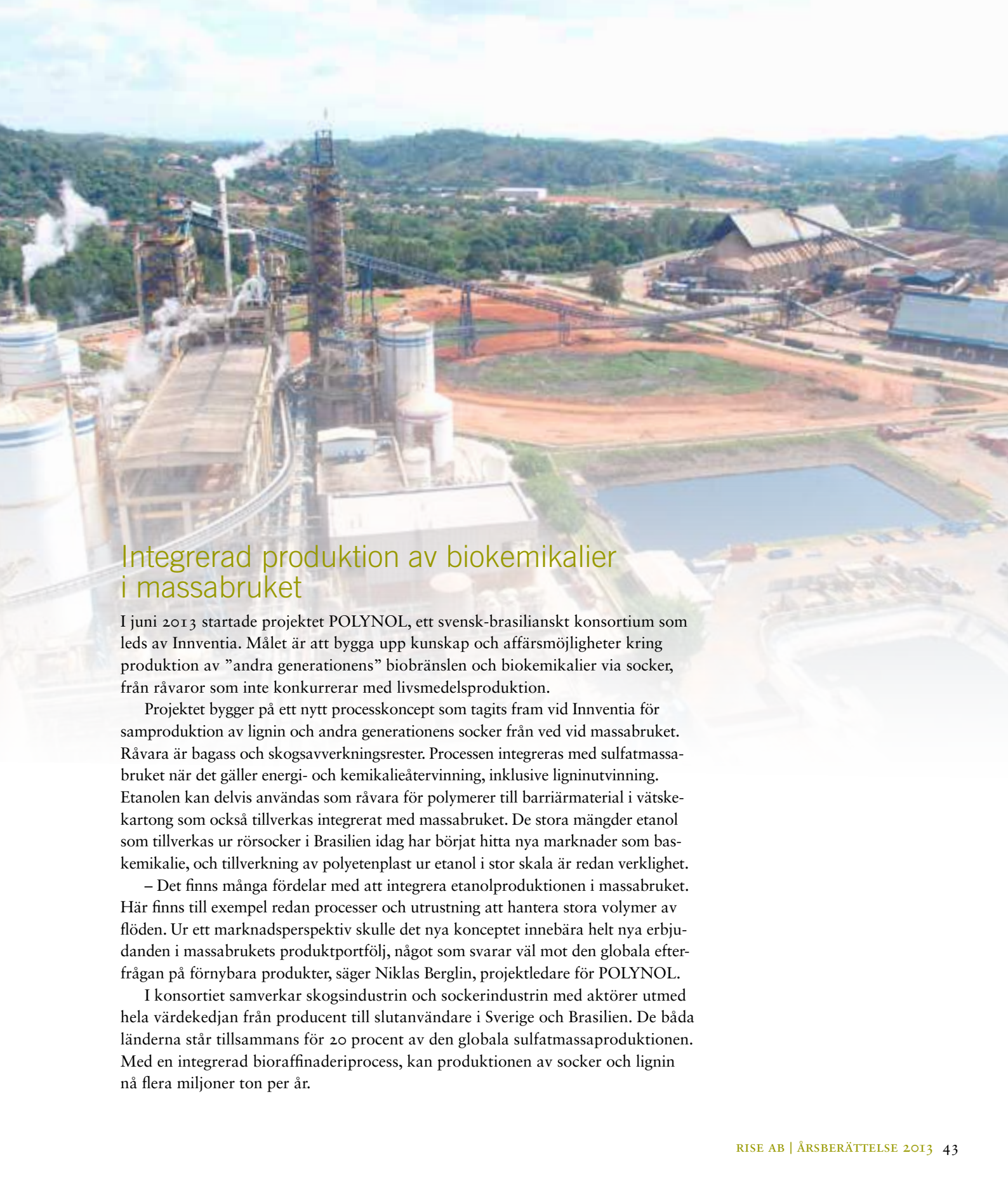
Resultaten från studien presenterades vid en rapportrelease på Innventia den 21 januari 2013 och har därefter presenterats vid ett flertal konferenser och events

både i Sverige och internationellt. Mottagandet har varit mycket positivt. För att följa upp succén med *Packaging 2020* startade Innventia hösten 2013 arbetet med nästa *Global Outlook*, denna gång med titeln *Papermaking towards the future*. Rapporten presenterades i samband med lanseringen av Innventia Research Programme 2015–2017 i mars 2014.

”För oss är det oerhört viktigt att veta var vi ska satsa. Då kan vi också ge våra kunder vägledning hur de ska agera”.

Fredrik Rosén

Integrerad produktion av biokemikalier i massabruket

I juni 2013 startade projektet POLYNOL, ett svensk-brasilianskt konsortium som leds av Innventia. Målet är att bygga upp kunskap och affärsmöjligheter kring produktion av "andra generationens" biobränslen och biokemikalier via socker, från råvaror som inte konkurrerar med livsmedelsproduktion.

Projektet bygger på ett nytt processkoncept som tagits fram vid Innventia för samproduktion av lignin och andra generationens socker från ved vid massabruket. Råvara är bagass och skogsavverkningsrester. Processen integreras med sulfatmassabruket när det gäller energi- och kemikalieåtervinning, inklusive ligninutvinning. Etanolen kan delvis användas som råvara för polymerer till barriärmaterial i vätskekartong som också tillverkas integrerat med massabruket. De stora mängder etanol som tillverkas ur rörsocker i Brasilien idag har börjat hitta nya marknader som biokemikalie, och tillverkning av polyetenplast ur etanol i stor skala är redan verklighet.

– Det finns många fördelar med att integrera etanolproduktionen i massabruket. Här finns till exempel redan processer och utrustning att hantera stora volymer av flöden. Ur ett marknadsperspektiv skulle det nya konceptet innebära helt nya erbjudanden i massabrukets produktportfölj, något som svarar väl mot den globala efterfrågan på förnybara produkter, säger Niklas Berglin, projektledare för POLYNOL.

I konsortiet samverkar skogsindustrin och sockerindustrin med aktörer utmed hela värdekedjan från producent till slutanvändare i Sverige och Brasilien. De båda länderna står tillsammans för 20 procent av den globala sulfatmassaproduktionen. Med en integrerad bioraffinaderiprocess, kan produktionen av socker och lignin nå flera miljoner ton per år.

Bolagsstyrning 2013

RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN AB

KONTAKT Cecilia Driving, VD | Tel 08-56 64 82 51 | cecilia.driving@ri.se

RISE Research Institutes of Sweden AB

Box 3072, 103 61 Stockholm | Tel 08-56 64 82 50 | info@ri.se | www.ri.se

Innehåll

Ordförande har ordet 46

Bolagsstyrningsrapport 49

Styrelsen 52

Ordförande har ordet

RISE Research Institutes of Sweden AB är belägt av svenska staten och har uppdraget att verka för en sammanhållen svensk institutssektor och ett ökat bransch-överskridande samarbete mellan instituten i RISE-gruppen. Bolaget ska också verka för att effektivisera RISE-institutens legala och organisatoriska struktur och verka för att tillhandahålla eller bidra till att samordna funktioner och tjänster som flera institut har behov av. Vidare ska varumärket RISE stärkas så att det är känt hos nationella och internationella intressenter och tydligt att samtliga institut inom RISE AB är en del av RISE-gruppen.

En av de viktigaste uppgifterna för RISE är att tillsammans med övriga ägare och intressenter intensifiera arbetet med att förnya RISE-gruppen och stärka institutssektorns position i innovationssystemet. Målsättningen för industriforskningsinstitutet är att kontinuerligt utveckla sin kompetens och sina samarbetsnätverk, samt bygga upp kritisk massa inom nya forskningsområden som svarar mot det omgivande samhällets behov. RISE-gruppens övergripande mål är att med kunskapsutveckling och kunskapsöverföring bidra till näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. År 2013 har varit ett händelserikt år för RISE. Under året genomförde styrelsen en inledande analys, följt av studiebesök hos några europeiska forskningsinstitut. Lärdomen från resorna är att forskningsinstitutet befinner sig i omvandling. Flertalet kämpar med att hitta former för att möta näringslivets ökade behov av tvärgående kunskap med bibehållet spetskunnande. Såväl kontakter med internationell forskning som välstrukturerat samarbete med universitet är självklara ingredienser för fortsatt vitalitet.

De tjänster som RISE-gruppen erbjuder fortsätter att vara efterfrågade och omsättningen för gruppen som helhet ökade åter för 2013. RISE-gruppen bidrar med nytta för näringsliv och samhälle, i synnerhet i arbetet med omställningen till hållbar utveckling. Det är dock angeläget att RISE-gruppen fortsätter det mångåriga arbetet med att utveckla ett effektutvärderingssystem som kan mäta och beskriva nyttan av industriforskningsinstitutets verksamhet. De ökade satsningar som sker på RISE-gruppen via forsknings- och innovationspropositionen 2012/13:30 är ett stort förtroende som behöver kvitteras genom ett konkurrenskraftigare svenskt näringsliv.

Under hösten har jag haft förmånen att ha dialoger med ett antal ägare och intressenter om RISE-gruppens framtid. Det har varit positiva samtal som visar på en vilja till utökad samverkan mellan instituten i RISE-gruppen för att fortsätta utveckla RISE-gruppen.

Jag ser fram emot ett spännande 2014, som kommer att präglas av ett intensivt arbete för en mer sammanhållen RISE-grupp med ökad intern samverkan och samverkan med universitet och högskolor. En RISE-grupp som förmår att vara mer flexibel och fångar upp internationell forskning får en starkare roll i innovationssystemet. Med internationell konkurrensstyrka kan RISE bidra till att lösa det svenska näringslivets nuvarande och kommande utmaningar.

Pia Sandvik

Ordförande i RISE Research Institutes of Sweden AB

Bolagsstyrningsrapport 2013

RISE Research Institutes of Sweden AB

Bolagsstyrning för RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB), utgår från statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande, svenska aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Riktlinjerna bygger på principen ”följa eller förklara”, vilket innebär att i de fall RISE AB inte följer riktlinjerna kommer detta att förklaras. Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Bolagsstyrning omfattar en god öppenhet gentemot ägaren så att denne kan följa bolagets utveckling. Detta gäller RISE ABs egen organisation men också de bolag som staten via RISE AB äger eller har inflytande i.

Statens bolagsstyrning syftar till att de statligt ägda bolagen ska vara föredömen inom området Hållbart företagande. Hållbart företagande innefattar områdena miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption och affärsetik samt jämställdhet och mångfald.

Denna bolagsstyrningsrapport redogör för hur bolagsstyrning har bedrivits inom RISE AB under verksamhetsåret 2013.

Uppdraget

RISE AB är helägt av svenska staten och har uppdraget att verka för en sammanhållen svensk institutsektor och ett ökat branschövergripande samarbete mellan instituten under RISE AB. Bolaget ska också verka för att effektivisera RISE-institutens legala och organisatoriska struktur för att på bästa sätt stärka kunderbjudandet och även arbeta för att stärka RISE som varumärke så att det blir tydligare för kunden och samhället i övrigt att de ingående instituten är en del av RISE AB. Ytterligare en uppgift som RISE AB har är att vidareutveckla kriterierna för fördelning av strategiska kompetensmedel och att med hjälp av Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) utveckla metoder för effektutvärdering av strategiska kompetensmedel. I regeringens proposition Forskning och Innovation (prop. 2012/13:30) för perioden 2013-2016, antagen av riksdagen den 20 februari 2013, anges uppdraget till RISE.

Liksom i förra forsknings- och innovationspropositionen från 2008 anges som det övergripande målet för RISE-instituten att de ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. Uppgiften för RISE AB är att företräda staten som ägare i RISE-instituten och skapa förutsättningar för att utveckla dessa i linje med det övergripande målet.

Någon vinstutdelning från bolaget till aktieägaren ska inte ske.

RISE AB tillhör den grupp av statliga företag som har ett av riksdagen särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Avsteg från koden

REGEL 2 OM TILLSÄTTNING AV STYRELSE OCH REVISORER

Kodens bestämmelser är främst avsedda för publika företag med spritt ägande. RISE AB gör avsteg eftersom nomineringsprocessen följer statens ägarpolicy. Se avsnitt *Styrelsenomineringsprocessen* nedan.

REGEL 4 OM STYRELSELEDAMÖTERS OBEROENDE

Enligt regel 4.5 ska majoriteten av ledamöterna vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. I bolag som är helägda av staten saknas skäl att redovisa oberoende. Se avsnitt *Styrelsenomineringsprocessen* nedan.

I regeringens riktlinjer till RISE AB enligt beslutsbrev 2012-12-13 anges de återrapporteringskrav som ställs på RISE AB gällande verksamhet som finansieras med strategiska kompetensmedel under 2013. En återrapportering ska göras till Regeringskansliet den 31 mars 2014.

Årsstämman

Årsstämman 2013 inklusive ett öppet stämmoseminarium hölls den 23 april 2013 på Birger Jarl Conference, Hotel Birger Jarl i Stockholm.

I enlighet med statens ägarpolicy ska öppen årsstämma hållas senast fyra månader efter bokslutsdag. Enligt bolagsordningen ska kallelse ske per brev till aktieägaren och genom annonsering i Post- och Inrikes Tidningar samt på bolagets webbplats www.ri.se. Information om att kallelse skett ska annonseras i Dagens Industri.

Riksdagsledamot har rätt att närvara vid bolagsstämma och i anslutning till denna ställa frågor. Underrättelse om tid och plats för bolagsstämma ska sändas med brev till riksdagens centralkansli i anslutning till utfärdandet av kallelsen till stämman. Även allmänheten ska bjudas in att närvara vid såväl bolagsstämma som vid seminarium som anordnas i anslutning till årsstämman.

Årsstämman 2014 inklusive öppet stämmoseminarium äger rum den 24 april 2014 på World Trade Center i Stockholm.

STYRELSENOMINERINGSPROCESSEN

Enligt statens ägarpolicy koordineras styrelsenomineringsprocessen av enheten för bolagsanalys och ägarstyrning inom Finansdepartementet. Nomineringsprocessen i sin helhet beskrivs i statens ägarpolicy. Även val av revisorer följer principerna i ägarpolicyen.

Regeringens mål är att styrelserna ska ha hög kompetens som är väl anpassad till respektive bolags verksamhet, situation och framtida utmaningar. Urvalet av ledamöter görs utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att ta till vara kompetensen hos såväl kvinnor och män, som hos personer med olika bakgrund och erfarenheter. Ledamöterna förväntas ha hög integritet, förmåga att se till bolagets bästa och motsvara de krav på gott omdöme som förväntas av företrädare för staten. Sammansättningen av styrelsen ska vara sådan att balans uppnås avseende bakgrund, kompetensområde, erfarenhet och kön.

Enligt bolagsordningen är det bolagsstämman som utser styrelse och styrelseordförande. Styrelsen i RISE AB ska ha lägst fem och högst nio ledamöter utan suppleanter. Inga övriga regler finns om tillsättande eller entledigande av styrelseledamöter.

Beslut om ändring av bolagsordningen ska fattas av bolagsstämman i enlighet med gällande lagstiftning. Inga övriga regler finns rörande bolagsordningen.

Samtliga ledamöter i styrelsen är oberoende i förhållande till bolaget. Styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som större ägare redovisas inte, vilket utgör avvikelse i förhållande till Koden.

Styrelsen

STYRELSENS LEDAMÖTER

Styrelsen utses av stämman för en mandatperiod av ett år. Under 2013 bestod styrelsen av sex ledamöter, tre kvinnor och tre män (december 2013). VD ingår inte i styrelsen. Inga arbetstagarrepresentanter ingår. Ordförande utses av bolagsstämman.

Vid årsstämman 2013 omvaldes alla dåvarande ledamöter samt nyvaldes Akbar Seddigh. Vid extra bolagsstämma i augusti 2013 valdes Pia Sandvik till styrelseordförande efter Yngve Stade som avgått. Thomas Johannesson valdes till vice ordförande. Vid extra bolagsstämma i december 2013 valdes Richard Reinius som ledamot anställd i Regeringskansliet efter Jenny Lahrin som avgick vid samma datum. I februari 2014 begärde Akbar Seddigh eget utträde på grund av sjukdom.

STYRELSENS ARBETSORDNING

Styrelsen ska förvalta bolagets angelägenheter i bolagets och aktieägars intresse. Styrelsens arbete styrs, utöver av lagar och rekommendationer, av styrelsens arbetsordning. En översyn av arbetsordningen görs årligen och fastställs genom styrelsebeslut.

Arbetsordningen reglerar ansvarsfördelningen mellan dels ägare och styrelse, dels styrelse och verkställande direktören, men också formerna för styrelsearbetet, antal möten, firmateckning, attestordning samt revisionsutskottets uppgifter.

Styrelsemöte ska hållas minst fyra gånger per kalenderår i enlighet med den plan som anges i arbetsordningen. Där framgår under vilken period möte ska hållas samt vilka frågor som ska behandlas vid respektive möte, exempelvis årsboks-lut, delårsrapporter, strategifrågor, principer för allokering av strategiska kompetensmedel, verksamhetsplan, budget samt mål- och effektuppföljning.

STYRELSENS LEDAMÖTER:

Pia Sandvik (f.1964), styrelsens ordförande och ordförande i revisionsutskottet från och med augusti 2013, styrelseledamot sedan 2009. VD, Länsförsäkringar Jämtland. Tidigare rektor vid Luleå tekniska universitet. Civilingenjör maskinteknik, Linköpings universitet, teknologie doktor och docent i kvalitetsteknik. Styrelseledamot i Länsförsäkringar AB, Stiftelsen för Strategisk Forskning och Akademiska Hus samt ledamot i IVA:s näringslivsråd.

Thomas Johannesson, (f. 1943), styrelsens vice ordförande från och med augusti 2013 och ledamot i revisionsutskottet, styrelseledamot sedan 2007. Innehåller flera uppdrag i organisationer med teknisk FoU anknytning, tidigare VD för forskningsinstitutet Innventia AB, f.d. rektor för LTH, Lunds Tekniska Högskola. Civilingenjör teknisk fysik, Chalmers, Teknologie doktor, professor i konstruktionsmaterial, Lunds universitet. Styrelseordförande i Lunds Nation Arkivet AB.

Anna Hultin Stigenberg (f. 1963), styrelseledamot sedan 2007. Principal R&D Expert, External Research, AB Sandvik Coromant. Civilingenjör i metallurgi och materialvetenskap, teknologie doktor i materialvetenskap. Styrelseledamot i Arcam AB, styrelseordförande i VINN Excellence Centre HERO-M och ordförande i Programkommittén för materialforskning inom Stiftelsen för Strategisk Forskning.

Richard Reinius (f. 1967), styrelseledamot sedan 10 december 2013 och ledamot i revisionsutskottet. Civilekonom, Handelshögskolan Stockholm. Bolagsförvaltare, Finansdepartementet. Tidigare bolagsanalytiker, Näringsdepartementet och dessförinnan aktieanalytiker, CSFB, London. Styrelseledamot i AB Bostadsgaranti och Svevia.

Marie Westrin (f. 1958), styrelseledamot sedan 2011. VP, Ericsson AB. Civilingenjör i teknisk fysik och elektroteknik, inriktning datateknik Linköpings universitet. Teknologie doktor Linköpings tekniska högskola. Suppleant i styrelsen för Linköpings tekniska högskola.

Från vänster: Cecilia Driving (VD), Richard Reinius, Marie Westrin och Pia Sandvik. Sittande: Anna Hultin Stigenberg och Thomas Johannesson.

Inför varje kalenderår ska styrelsen fastställa ett preliminärt program med sammanträdesdagar och mötesorter. Ett konstituerande möte hålls efter årsstämman där beslut fattas om firmateckning, styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktören, attestinstruktion och plan för ordinarie styrelsemöten under året. Varje år bör minst ett strategimöte hållas.

Styrelsen ska föreslå årsstämman riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för VD och ledande befattningshavare. Frågan bereds dessförinnan av revisionsutskottet.

Styrelsen ska godkänna väsentliga uppdrag som verkställande direktören har utanför bolaget. Det är VDs ansvar att hålla styrelsen underrättad härom.

STYRELSENS ARBETE

De frågor som stått i fokus under året som gått är

- Utveckling av RISE-strukturen
- Nulägesanalys av RISE-gruppen
- Omvärldsutblick mot forskningsinstituten i Europa
- Dialog med medägare/intressenter
- Bolagsstyrningsfrågor
- Kompetensbehov i RISE-gruppens styrelser
- Nya och uppdaterade policys, bl a policy för bolagsstyrning, upphandlingspolicy, miljö- och mötespolicy, finans- och placeringspolicy samt momspolicy
- Internationaliseringsfrågor
- Effekter och effektutvärdering
- SK-medelsfördelning
- Styrelsens arbete med CSR-frågor
- Forsknings- och innovationspropositionen 2013-2016
- Den nationella innovationsstrategin

I RISE ABs bolagsstyrningsmodell (se nedan) är ett av de strategiska elementen att aktivt verka genom valberedningar och styrelsearbete. Genom tillsättningen av kompetenta ledamöter till dotter- och intressebolagens styrelser säkerställs att resurserna som investeras från statens sida genom strategiska kompetensmedel och medel för strukturutveckling ger avsedd avkastning och nytta.

Dialog förs kontinuerligt med övriga ägare i koncernen i gemensamma frågor, men även med institutens ordförande, övriga styrelseledamöter samt företrädare för enskilda företag. Syftet är att gemensamt verka för en sammanhållen svensk institutssektor, ett ökat branschövergripande samarbete mellan RISE-instituten, en effektivisering av institutens legala och organisatoriska struktur med RISE som ett starkt varumärke. Det övergripande målet för RISE-instituten är att de ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse.

Styrelsen har även fokuserat på frågor som återrapportering till ägaren avseende verksamhet som finansieras med strategiska kompetensmedel, verksamhetsuppfölj-

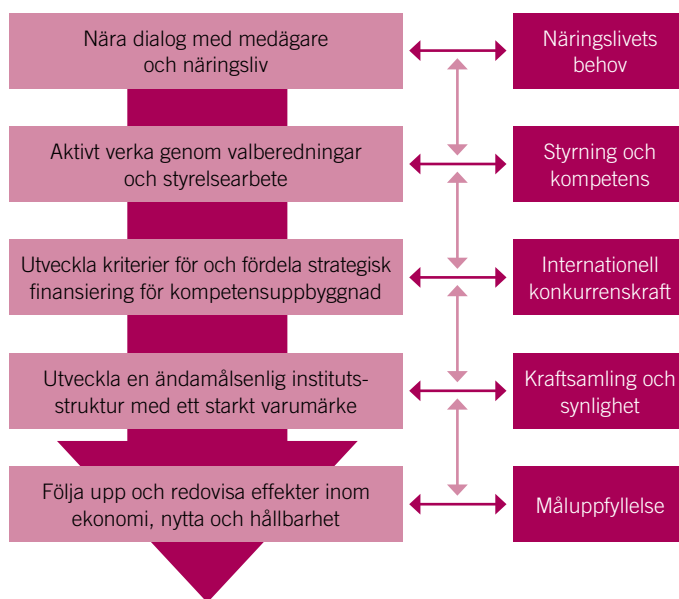
ning, hållbart företagande/CSR, tvärfunktionella strukturprojekt som syftar till att öka samverkan inom gruppen samt andra för RISE AB väsentliga frågor. I mars 2013 fastställde styrelsen övergripande och strategiska CSR-mål för RISE 2013-2020.

Styrelsen har haft tolv möten under året. I enlighet med styrelsens arbetsordning får ledamöterna inför varje styrelsemöte ett skriftligt material rörande de ärenden som ska behandlas. I materialet ingår verkställande direktörens skriftliga rapport från verksamheten. Befattningshavare inom RISE AB deltar i styrelsemötena som föredragande för särskilda punkter och som sekreterare.

RISE ABs BOLAGSSTYRNINGSMODELL

En uppdaterad bolagsstyrningspolicy fastställdes av styrelsen i mars 2013. Syftet med policyn är att ge en bas och ett ramverk för RISE ABs arbete med bolagsstyrning i till exempel valberedningar, styrelser, i dialogen med övriga ägare samt i frågor rörande statens investering i institutens strategiska kompetensmedel och medel för strukturutveckling. En översyn av policyn görs under första kvartalet varje år.

Utgångspunkten för bolagsstyrningsarbetet är RISE ABs bolagsstyrningsmodell. Bolagsstyrningsmodellen består av i huvudsak följande strategiska grundelement:

De tre första bolagsstyrningselementen är i huvudsak genomförda och tillämpas fullt ut. En översyn har inletts för att utveckla nya kriterier för fördelningen av strategisk finansiering för kompetensuppbyggnad. Ett arbete pågår i syfte att utveckla en ändamålsenlig institutsstruktur med ett starkt varumärke. Inom det femte området finns ett system för att redovisa effekter inom ekonomi och hållbarhet genomfört. Ett utvecklingsarbete pågår för att redovisa effekter avseende nytta. Tillväxtanalys fick i sitt regleringsbrev från staten ett uppdrag att föreslå ett effektutvärderingssystem för forskningsinstituten i RISE-gruppen och lämnade en rapport i slutet av 2013. Arbetet inom RISE-gruppen att vidareutveckla förslaget har inletts och pilotutvärderingar planeras.

NÄRVARO OCH ERSÄTTNING TILL STYRELSE

Ersättning till styrelsen som fastställts av 2013 års årsstämma är 120 000 kr per år till ordföranden och 60 000 kr per år till ledamot. Till ordförande i revisionsutskottet utgår ett arvode om 30 000 kr per år och till ledamot 20 000 kr per år. Arvode utgår inte till anställd i Regeringskansliet. De totala ersättningarna till styrelsen framgår av bolagets årsredovisning. Närvaro vid styrelsemöten framgår av tabellen nedan.

Revisionsutskottet har varit fulltaligt vid alla möten utom två då en ledamot ej deltagit. Pia Sandvik, ordförande, Jenny Lahrin och Thomas Johannesson har ingått i revisionsutskottet. Fram till juni 2013 var f.d. styrelseordförande Yngve Stade ordförande i revisionsutskottet. Från och med 10 december 2013 ersattes Jenny Lahrin av Richard Reinius.

Styrelsens arvoden och mötesnärvaro 2013

Namn	Funktion styrelsen	Närvaro	Arvode	Funktion revisions-utskottet	Närvaro	Arvode
Pia Sandvik	Ordförande	12/12	86 667	Ordförande	2/2	15 000
Thomas Johannesson	Vice ordförande	11/12	56 667	Ledamot	4/5	20 000
Anna Hultin Stigenberg	Ledamot	12/12	56 667			
Marie Westrin	Ledamot	12/12	56 667			
Jenny Lahrin ^{1,2)}	Ledamot	10/10	–	Ledamot	4/5	–
Akbar Seddigh	Ledamot	1/10	40 000			
Richard Reinius ^{1,3)}	Ledamot	2/2	–	Ledamot ³⁾		
Yngve Stade ⁴⁾	f.d. ordförande	3/3	51 667	f.d. ordförande	3/3	15 000
Summa			348 335			50 000

1) arvode utgår inte till anställd i Regeringskansliet

2) avgående ledamot 2013-12-10

3) ny ledamot från och med 2013-12-10

4) avgick i juni 2013

Utöver styrelse- och utskottsarvode erhöll Yngve Stade arvode för särskilt uppdrag som ordförande i valberedningen för SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB med 6 000 kr.

UTVÄRDERING AV STYRELSENS OCH VDs ARBETE

En regelbunden och systematisk utvärdering utgör grunden för bedömning av styrelsens och verkställande direktörens prestationer och en fortlöpande utveckling av deras arbete.

Utvärdering av styrelsearbetet i RISE AB ska ske en gång per år under ledning av ordföranden. Utvärderingen sker genom att ledamöterna besvarar en enkät och att ordföranden för en dialog med ledamöterna individuellt och därefter sammanställer resultatet. Ordföranden ansvarar för återkoppling och diskussion i hela styrelsen. Utvärderingen fokuserar bland annat på om styrelsen arbetar med rätt frågor och på rätt sätt samt arbetsformer, relationer och kompetens. Utvärderingen syftar till att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet. Det sammantagna resultatet redovisas till Regeringskansliet.

Utvärdering av verkställande direktörens arbete görs på liknande sätt, med motsvarande enkät för VD-utvärdering. Resultatet redovisas för styrelsen, och styrelseordföranden ger återkoppling till VD.

Av utvärderingen för 2013 framgår att styrelsearbetet, liksom styrelsens dialog med VD, fungerar väl. Ledamöterna är tillfredsställda med hur arbetet i styrelsen fungerar och med information och beslutsunderlag inför styrelsemöten. Styrelsens ledamöter är genuint intresserade av verksamheten och engagerade i sitt uppdrag. Styrelsen önskar utvecklad ekonomisk rapportering och uppföljning av hela RISE-

gruppen. Utvärderingen ligger till grund för vilka områden som styrelsen ska fokusera på under det kommande året:

- Fortsatt utveckling av RISE-gruppens struktur. Dialog med de andra medägarna om en framtida governance-modell och verksamhetsstruktur i syfte att uppnå en samlad RISE-grupp.
- Anpassa verksamheten utifrån kundernas behov och intresse.
- Fortsatt effektutvärdering av investeringarna i medel för strategisk kompetensutveckling.
- Fortsatt översyn av principerna för SK-medelstilldelning.
- Internationalisering av verksamheten är viktig såväl ur kundsynpunkt som ”hemtagning” av relevant kunskap som stöd i innovationsarbetet.
- Årlig risköversyn.

REVISIONSUTSKOTT

För att fördjupa och effektivisera arbetet gällande riskbedömningar, intern kontroll, extern redovisning och revision har styrelsen inrättat ett revisionsutskott. Utskottet bistår styrelsen i att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet är ett beredande organ, vars förslag överlämnas till styrelsen. Revisionsutskottets uppgifter finns beskrivna i Arbetsordning för styrelsen.

Revisionsutskottet har sammanträtt fem gånger under året. Utskottsledamöter har varit Pia Sandvik, ordförande (från och med augusti 2013), Jenny Lahrin och Thomas Johannesson. Fram till juni 2013 var f.d. styrelseordförande Yngve Stade ordförande i revisionsutskottet. Från och med 10 december 2013 har Jenny Lahrin ersatts av Richard Reinius. Bolagets CFO är sekreterare i utskottet.

Bland annat genom en fortsatt vidareutveckling av RISE ABs bokslutskommuniké och delårsrapporter ges utförligare information om utvecklingen i hela RISE-gruppen. Bakgrunden är RISE ABs uppdrag att tillsammans med forskningsinstitutens övriga ägare stärka, utveckla och förnya den svenska institutssektorn. Detta sker bland annat med hjälp av medel för strategisk kompetensutveckling som fördelas till bolagen i RISE-gruppen oavsett ägarandel, i enlighet med av styrelsen beslutade riktlinjer.

Information från revisionsutskottets möten lämnas till styrelsen vid efterföljande styrelsesammanträde och protokoll från utskottsmötena delges samtliga styrelseledamöter.

ERSÄTTNINGsutskott

Frågor om ersättning och andra anställningsvillkor avseende verkställande direktören bereds av revisionsutskottet, som fungerar som ersättningsutskott. Beslut i dessa frågor fattas av styrelsen.

RISE AB följer regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande.

Styrelsen har prövat frågan om inrättande av ett särskilt ersättningsutskott men ansett att den beredning och kompetensfördelning som tillämpas avseende ersättningar är ändamålsenlig och bra.

Ledning

Cecilia Driving, (född 1971), verkställande direktör sedan 1 maj 2013. Jur.kand. och fil.kand. i ekonomi. Innehar styrelseuppdrag i dotter- och intressebolagen SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, Swedish ICT Research AB, Swerea AB, Innventia AB samt Swedish ICT Innovation AB.

Cecilia Driving efterträdde Peter Holmstedt, som varit verkställande direktör 1 september 2007 – 30 april 2013.

Verkställande direktören ingår inte i styrelsen men deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande.

Externa revisorer

Revisorerna har till uppgift att på aktieägarens vägnar granska RISE ABs bokföring, bokslut och koncernredovisning samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Huvudansvarig revisor lämnar också en revisionsberättelse till årsstämman. RISE AB ska enligt bolagsordningen ha en eller två auktoriserade revisorer med eller utan revisorssuppleanter eller ett registrerat revisionsbolag som revisor.

Vid årsstämman 2013 valdes till bolagets revisorer PwC för en period av ett år intill utgången av årsstämman 2014, med Olof Enerbäck som huvudansvarig revisor. Olof Enerbäck är civilekonom, auktoriserad revisor och partner i PwC. RISE AB tillhör den grupp av statliga företag som har ett av riksdagen särskilt beslutat samhällsuppdrag. Den granskning som ska göras av rapporteringen utifrån om bolagen uppfyller sitt uppdrag i detta avseende fullgörs i RISE ABs fall av bolagets ordinarie revisorer.

Intern kontroll och riskhantering avseende finansiell rapportering för räkenskapsåret 2013

Styrelsens ansvar för intern kontroll och styrning regleras i Aktiebolagslagen, Årsredovisningslagen och i Svensk kod för bolagsstyrning, Koden.

STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL

Styrelsens rapport om intern kontroll för 2013 begränsas till att i bolagsstyrningsrapporten beskriva hur den interna kontrollen är organiserad på moderbolagsnivå och, till mindre del, behandla intern kontroll i koncernen. Dotterbolagen har egna kontrollsystem för internkontroll.

Rutinerna för styrelsens interna kontroll utgörs av ledningssystemet med organisationen, beslutsvägar, befogenheter och ansvar, vilket redovisas i styrande dokument för bolaget. Att aktivt arbeta med bolagsstyrning är en del av styrelsens kontrollfunktion.

De viktigaste delarna av kontrollmiljön när det gäller den finansiella rapporteringen behandlas i styrande dokument och processer som rör redovisning och finansiell rapportering. Dessa styrdokument uppdateras regelbundet för att innefatta bland annat: ändringar i lagstiftning och aktuella versioner av redovisningsstandarder, till exempel IFRS.

RISKBEDÖMNING

RISE-koncernen utsätts för en rad olika risker från externt och internt håll. En förutsättning för att kunna bedöma dessa risker är att det finns uppsatta mål. Grunden för riskhanteringen är att identifiera och analysera risken för att de uppsatta målen inte uppnås. Riskhanteringen ingår som en integrerad del i planeringsprocessen. Övergripande riskbedömningar görs kontinuerligt för att, när så behövs, leda till åtgärder som ska hantera uppkomna risker.

KONTROLLAKTIVITETER

Kontrollaktiviteter utgörs av rutiner och procedurer som säkerställer att direktiv genomförs och uppsatta kontrollmål uppnås för att hantera väsentliga risker i moderbolaget. Kontrollaktiviteter i dotterbolagen sker främst genom ett aktivt deltagande i koncernbolagens styrelser. Moderbolagets verkställande direktör ingår i samtliga dotter- och intressebolags styrelser.

Moderbolagets styrelse behandlar kontinuerligt bolagets ekonomiska situation och de finansiella rapporterna för bolaget och samråder med revisorerna i svårbedömda redovisningsfrågor.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

För att uppnå en effektiv och korrekt informationsspridning både internt och externt krävs att alla delar inom organisationen kommunicerar och utbyter relevant information. Ändamålsenlig information och kommunikation är nödvändig för att de interna kontrollsystemen ska kunna fungera och medarbetarna ska kunna utföra sina arbetsuppgifter väl. RISE AB har enkla informella kommunikationsvägar med en liten personalstab. Styrelsen genom VD ansvarar för att den externa finansiella informationen är ändamålsenlig och korrekt återgiven.

RISE webbplats www.ri.se utgör en del av koncernens informationskälla där aktuell information redovisas. Mer information om RISE ABs bolagsstyrning finns att hämta på webbplatsen.

UPPFÖLJNING

Efterlevnad och effektivitet i de interna kontrollerna följs upp löpande av både styrelse och ledning. Uppföljning är en integrerad del av den löpande verksamheten och ingår i ledningens ordinarie aktiviteter. Brister i den interna kontrollen ska rapporteras till närmast överordnad och allvarliga brister till styrelsen. Företagets ekonomiska situation och strategi avseende den finansiella ställningen behandlas vid varje styrelsemöte. Revisionsutskottet fyller en viktig funktion i att säkerställa kontrollaktiviteter för väsentliga riskområden.

INTERNREVISION

Bolaget har utarbetade styr- och internkontrollsystem utan att ha någon särskild internrevisionsfunktion. Med hjälp av revisionsutskottet följer styrelsen upp bolagets bedömning av den interna kontrollen bland annat genom kontakter med bolagets revisorer. Styrelsen har bedömt att den uppföljning som redovisas ovan är tillräcklig för att säkerställa att den interna kontrollen är effektiv. Behovet av en internrevisionsfunktion prövas årligen av styrelsen.

Stockholm den 14 mars 2014

Pia Sandvik, ordförande

Thomas Johannesson, vice ordförande

Anna Hultin Stigenberg

Richard Reinius

Marie Westrin

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till årsstämman i RISE Research Institutes of Sweden AB, org.nr 556179-8520

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2013 på sidorna 49-61 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vi har läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår lagstadgade genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Vi anser att en bolagsstyrningsrapport har upprättats, och att dess lagstadgade information är förenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen.

Stockholm den 14 mars 2014
PricewaterhouseCoopers AB

Olof Enerbäck

Auktoriserad revisor

Huvudansvarig revisor

Hållbarhetsredovisning 2013

RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN AB

KONTAKT Mai Terras, Kommunikationsansvarig | Tel 08-56 64 82 53 | mai.terras@ri.se

RISE Research Institutes of Sweden AB

Box 3072, 103 61 Stockholm | Tel 08-56 64 82 50 | info@ri.se | www.ri.se

Innehåll

Inledning	66
Fakta om Research Institutes of Sweden	67
Kraftfull innovationsaktör	68
Ledning och styrning	70
Fokus på dialog och opinionsbildning	71
RISE syn på hållbarhet	74
Målarbetet med risker och möjligheter	77
Vår miljöpåverkan genom resor	78
Jämställdheten i fokus	79
Transparent fördelningssystem	81
RISE-gruppens hållbarhetsarbete	82
Styrelsens försäkran	84
Granskning och bestyrkande	85
GRI-index	86

Inledning

Ägarbolaget RISE Research Institutes of Sweden ska främja att forskningsinstituten kan bidra till en långsiktig och konkurrenskraftig hållbar utveckling och förnyelse av näringsliv och samhälle. Som statligt ägt bolag vill vi möta vår ägares önskan om ett strukturerat hållbarhetsarbete som kan rapporteras och utvärderas.

Som ett led i den löpande diskussionen utifrån principerna om intressentnytta, väsentlighet och fullständighet, samt för att kunna prioritera, utarbetade RISE AB under hösten 2010 sina prioriterade hållbarhetsfrågor och påbörjade ett målarbete som bedrivits sedan dess. Fokus ligger dels på ägarbolagets påverkan på hållbar utveckling och våra specifika hållbarhetsaspekter, se avsnittet RISE syn på hållbarhet, dels på att initiera ett effektivt hållbarhetsarbete i RISE-gruppen.

Dagens organisationsstruktur medger inte att ägarbolaget styr på exempelvis gemensamma hållbarhetsmål för alla bolag, men med utgångspunkt i regeringskansliets skärpta krav på statliga bolags hållbarhetsarbete har RISE börjat en samordningsprocess som lovar gott. RISE ABs styrelse har under året beslutat om övergripande strategiska CSR-mål samt påbörjat implementeringen i dotter- och intressebolagsstyrelserna.

CSR-uppgifter från dotter- och intressebolagen inkluderas i rapporten som tidigare i ett särskilt avsnitt – RISE-gruppens hållbarhetsarbete 2013 sid 82. Vi har valt att tills vidare arbeta med det enkla frågebatteri som syftar till att kortfattat summera hållbarhetsarbetet med mål och aktiviteter. I denna rapport har vi valt att aggregera informationen under samma rubriker för att bättre lyfta fram väsentliga framsteg och undvika att presentera överlappande information. Ett gemensamt kartläggnings- och analysprojekt för hållbarhetsarbetet och ökad samordning har fått finansiering och påbörjats av den gemensamma CSR-arbetsgruppen. Resultaten kommer vara till nytta i vårt samordningsarbete. Institutet ingår, förutom här, även i den finansiella redovisningen samt med ett urval av exempel på deras forskning, utveckling och innovationer i årsberättelsen. För fullständig redovisning hänvisar vi till dotter- och intressebolagens egna årsrapporter – se GRI-index för webblänkar, sid 86.

Rapporten (C+) omfattar perioden 1 januari–31 december 2013. Räkenskapsåret är lika med kalenderår och rapporteringscykeln är helår. Hållbarhetsredovisningen har varit föremål för extern granskning och revisors rapport återfinns på sid 85. Rapporten publiceras 31 mars 2014 på www.ri.se/publikationer där också tidigare rapporter finns utlagda.

För att kunna utvärdera verksamheterna, uppnå transparens och internationell jämförbarhet har ägaren, staten, beslutat att alla statligt ägda bolag ska rapportera sitt CSR-arbete enligt GRI, Global Reporting Initiatives riktlinjer. Detta är RISE ABs sjätte hållbarhetsredovisning. Vi rapporterar på C+-nivå (Self Declared) vilket intygas av PwC (Third Party Checked) på sid 85.

Rapporten publiceras som en del i den externa redovisningen och fokuserar på ägarbolagets verksamhet som ägare i industriforskningsinstitut, samt redovisar översiktligt dotter- och intressebolagen CSR-arbete. Viss information som är väsentlig även ur ett hållbarhets-redovisningsperspektiv återfinns i andra delar av samma trycksak eller som separata pdf-filer för nedladdning från www.ri.se/publikationer. Se fullständigt GRI-index på sid 86 för rapportdetaljer.

Report Application Level		C	C+	B	B+	A	A+
Standard Disclosures	G3 Profile Disclosures output	Report on: 1.1 2.1-2.10 3.1-3.8, 3.10-3.12 4.1-4.4, 4.14-4.15	Report Externally Assured	Report on all criteria listed for Level C plus: 1.2 3.9, 3.13 4.5-4.13, 4.16-4.17	Report Externally Assured	Same as requirement for Level B	Report Externally Assured
	G3 Management Approach Disclosures output	Not Required		Management Approach Disclosures for each Indicator Category		Management Approach Disclosures for each Indicator Category	
	G3 Performance Indicators & Sector Supplement Performance Indicators output	Report on a minimum of 10 Performance Indicators, including at least one from each of: Economic, Social and Environmental.		Report on a minimum of 20 Performance Indicators, at least one from each of Economic, Environmental, Human rights, Labor, Society, Product Reponsibility.		Report on each core G3 and sector Supplement* Indicator with due regard to the Materiality Principle by either: a) reporting on the indicator or b) explaining the reason for its omission.	

*Sector supplement in final version

Vilka är RISE Research Institutes of Sweden?

Forskningsinstituterna är verksamma som leverantörer av behovsdriven forskning, utveckling och innovationer. De samverkar med universitet och högskolor, genom kunskaps-utbyte och kompetensuppbyggnad och förser näringslivet och samhället med den kunskap, de produkter och tjänster som efterfrågas. Det övergripande målet är att bidra till att stärka Sveriges näringslivs konkurrenskraft på en global kunskapsmarknad och driva omställningen till hållbar utveckling.

RISE Research Institutes of Sweden är paraplyvarumärke för SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Swedish ICT, Swerea och Innventia med underliggande verksamheter. RISE Research Institutes of Sweden AB, i dagligt tal kallat *RISE AB*, är statens bolag för ägande i industriforskningsinstitut (ägarandel se bilden). Ägarbolagets uppdrag är att samla, utveckla och förnya de tekniska forskningsinstituterna till en konkurrenskraftig och effektiv svensk institutssektor i världsklass genom att driva strukturfrågor i samråd med ägaren, staten, och medägarna till instituten – industri- och branschföreträdare. Bolagets styrelsesäte är Stockholm.

Staten investerar genom RISE AB också i strategisk kompetensutveckling vid instituten, samt utvärderar resultat och effekter av satsningarna. Investeringen uppgick 2013 till 481 mkr (2012: 456 mkr). RISE AB erhöll 2013 totalt 599 mkr (2012: 473) varav 18 mkr (17) utgjorde driftmedel till ägarbolaget och 100 mkr investerades i etableringen av SP Process Development i Södertälje.

Mätetal 2013	RISE-gruppen totalt	RISE AB	SP	Swedish ICT	Swerea	Innventia
Nettoomsättning, mkr	2 779	19	1 356	432	667	305
Resultat efter skatt, mkr	44,1	0,3	33,9	-13,0	14,1	8,8
Totala skulder, mkr	1 353	7	717	199	324	106
Totala tillgångar, mkr	2 968	468	1 363	253	658	226
Medeltal anställda inkl VD	2 326	6	1 219	361	532	208

Denna tabell omfattar samtliga bolag i koncernen oberoende av RISE ABs ägarandel. Den ska inte jämföras med den årsredovisning som RISE AB avger för verksamhetsåret 2013. Som intressebolag till RISE AB ingår inte Swerea och Innventia i koncernredovisning och jämförbara mätetal.

SP utgör knappt hälften av RISE-gruppens massa och bedriver större delen av sin verksamhet i Borås-Göteborg, övriga bolag är i huvudsak lokaliserade i och kring Stockholm. RISE-gruppen har kunder över hela landet från Lund till Luleå. RISE AB bedriver sin verksamhet från kontoret i Stockholm, varför redovisningen inte bryts ned på regioner.

Kraftfull innovationsaktör

Marknaden för forskning, utveckling och innovation är global och snabbväxande. Företag och offentliga aktörer köper sina FoU-tjänster där de får mest nytta för satsade pengar. Köpare av institutens forskning, utveckling och innovationer är näringslivet (både stora, medelstora och små företag) inom ett brett spektrum av teknikintensiva branscher och teknologier. Forskningen utförs som delade projekt med akademi och industri, med stöd av företagsinkubatorer och teknikparker, olika forskningsfinansiärer och samhällsorgan.

Ägarbolagets verksamhet bedrivs i Sverige med syftet att verka för en nationellt samlad, svensk institutsgruppering som arbetar strategiskt utifrån vår industris nuvarande och framtida behov. Men syftet att samla instituten i en enad struktur är också att öka deras möjlighet att delta i sammanhang där andra, större länder har starka fästen, t ex inom EU:s ramprogram för forskning och utveckling.

Vi ser med tillfredsställelse att RISE-gruppen har tillerkänts en betydelsefull roll som pådrivare av hållbar utveckling i Sveriges näringsliv i den senaste forsknings- och innovationspropositionen för perioden 2013-2016:

”Det övergripande målet för RISE-instituten är att de ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. Uppgiften för RISE AB är att företräda staten som ägare i RISE-instituten och skapa förutsättningar för att utveckla dessa i linje med det övergripande målet”

[Ur forskningspropositionen 2012/13:30]

I regeringens Nationella innovationsstrategi för perioden 2013-2020 anges som ett av flera delmål, att forskningsinstituten behövs som en viktig del av infrastrukturen för kunskapsutveckling i Sverige, för att möta behoven i företag och samhälle. Strategin utgår från perspektiv som även legat till grund för EU:s nuvarande ramprogram för forskning och innovation, Horizon 2020, som lanserades i början av detta år. (se ÅB sid 13)

Strategin ska arbeta för ett Europa i en föränderlig värld genom att skapa ett inkluderande, innovativt och reflekterande Sverige. De gemensamma, globala utmaningar som nämns är:

- Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande.
- Utmaningar för europeisk bioekonomi – livsmedelstrygghet, hållbart jord- och skogsbruk, vattenforskning m m.
- Säker, ren och effektiv energiförsörjning.
- Smarta, gröna och integrerade transporter.
- Klimatåtgärder, resurseffektivitet och råvaror.
- Säkra samhällen - att skydda Europas frihet, säkerhet och medborgare.

Tillsammans med andra aktörer i innovationssystemet uppmanas RISE-gruppen i den nationella innovationsstrategin att inkludera perspektivet med de globala utmaningarna och i sin forsknings- och utvecklingsverksamhet sträva efter att bidra med innovativa lösningsförslag på problemställningarna. Ägarbolaget bedömer att RISE-gruppen väsentligt kan bidra i flera av dessa komplexa processer och att det är en värdeskapande framgångsfaktor för vår verksamhet. Vi har som strävan att löpande kommunicera effekterna som åstadkoms i näringsliv och samhälle som ett resultat av den statliga investeringen i RISE-gruppen. Den årliga hållbarhetsrapporteringen ser vi som en väsentlig del av den kommunikationen.

Ledning och styrning

Ägarbolaget RISE AB hade 2013 sju anställda som tillsammans och utifrån sina yrkeskompetenser utför det dagliga arbetet på ägarbolagets kansli. VD rapporterar till styrelsen som består av sex ledamöter, varav en är anställd hos ägaren, staten. Inga personalrepresentanter är invalda i styrelsen. VD-byte ägde rum 1 maj 2013.

Styrelsen tillsätts av ägaren, staten, med oberoende, professionella ledamöter och en oberoende ordförande utses. Ny ordförande utsågs vid extra bolagsstämma i augusti 2013. VD ingår inte i styrelsen. Två styrelseledamöter tillsammans med ordförande utgör revisionsutskott som bereder särskilda frågor, samt bildar ersättningsutskott. Styrelseledamöterna och ordförande erhåller ett fast årligt arvode för sitt styrelsearbete samt ersättning för utskottsarbete. Styrelseledamoten som är anställd i Regeringskansliet erhåller ingen ersättning. VD erhåller fast månadslön. Bonusavtal förekommer inte.

Ledamöterna i RISE AB styrelse utses av ägaren, staten, och hållbarhetsfrågorna har fått ökat utrymme på styrelseagendan i takt med att CSR fått ökad betydelse i statens ägarstyrning av RISE. Under 2013 har RISE ABs styrelse som ett svar på ägarens önskan att inkludera hållbar utveckling som en del av RISE ägarstyrning, formulerat övergripande strategiska mål för hållbarhetsarbetet och börjat implementeringen i dotter- och intressebolagens styrelser vid årsskiftet 2013/2014. Frågan om institutens forskning och innovation som pådrivare för industrins omställning till hållbar utveckling diskuteras löpande i styrelse och bolag.

VD i RISE AB är invald i dotter- och intressebolagens styrelser. Styrelserna i dotter- och intressebolagen utses och utvärderas årligen enligt Svensk kod för bolagsstyrning, Kodex, genom valberedningar/nomineringskommittéer med industrirepresentanter från branscher och intressentföreningar som berörs av respektive instituts verksamhet. Hållbarhetsaspekter och synen på CSR ingår som en del i den processen. En oberoende ordförande utses. VD i bolagen ingår inte i styrelsen. Arbetstagarrepresentanter är invalda i styrelserna för dotter- och intressebolagen.

De fyra dotter- och intressebolagens verkställande direktörer träffar regelbundet RISE ABs ledning, enskilt och tillsammans, för informellt erfarenhetsutbyte och ömsesidig information.

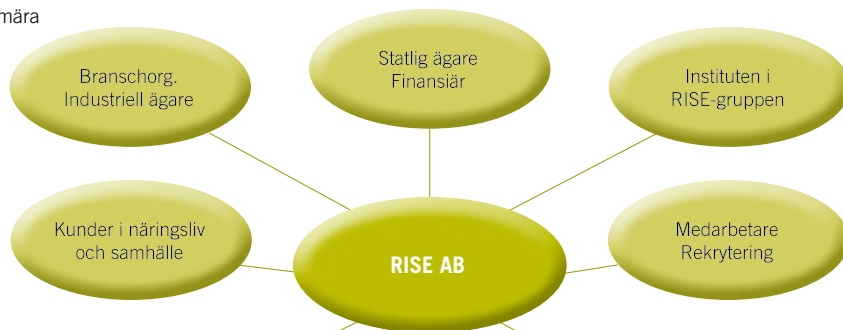
Samtliga ägare, majoritets- eller minoritetsägare, ges möjlighet att framföra åsikter i olika forum, bl a på årsstämman och ägarmöten.

RISE ABs personal har en löpande dialog med VD kring arbetet och arbetsförhållanden, inklusive årliga utvecklings- och lönesamtal. Inga formella representativa organ är bildade för de anställda.

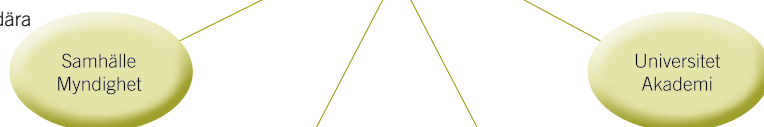
Fokus på dialog och opinionsbildning

Ägarbolagets intressentkarta

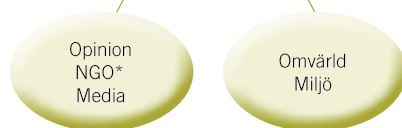
Primära

Sekundära

Övriga

Intressentkartläggningen ur ägarbolagets perspektiv har ursprungligen gjorts med bolagets ledning och även förankrats i den för RISE gemensamma CSR-arbetsgruppen. Kartan är uppdaterad av RISE ABs styrelse i samband med uppstart av styrelsens strategiska målarbete hösten 2012.

Staten är ägarbolagets ägare, finansiär och uppdragsgivare och därmed vår viktigaste intressent som vi återspeglar vårt arbete till. Andra primära intressenter är institutens övriga delägare, dvs industrin genom intressentföreningar och näringslivsrepresentanter, liksom instituten själva med befintliga och framtida medarbetare och kunder i näringsliv och samhälle.

Sekundära, men viktiga intressenter är övriga aktörer i innovationssystemet som medfinansierar institutens verksamheter eller samverkar med dem, dvs myndigheter, forskningsstiftelser, samt universitet och högskolor som är institutens kunskapsleverantörer. Vidare en krets opinionsbildare och beslutsfattare i näringsliv, samhälle och frivilligsektorn (NGO=Non-Governmental Organization) som vi för en aktiv dialog med.

Kännedomen om varumärket RISE och kunskapsuppbyggnaden kring tillämpad forskning hos media och berörd allmänhet utgör ett strategiskt mål för vår externa kommunikation t ex på www.ri.se. Vår omvärld, med fokus på miljöpåverkan, finns med i intressentkartan då många av kunderna verkar i branscher med miljömässiga utmaningar. RISE-gruppens verksamhet syftar till att bidra till hållbar utveckling genom att hjälpa kunderna att hitta goda lösningar på dessa utmaningar.

Ägarbolagets uppdrag är att bygga en nationellt enad och stark svensk forskningsinstitutssektor med syfte att stärka dess roll både i och utanför Sverige. I intressentdialogen ingår därför också ett internationellt sammanhang, där vi upprätthåller många kontaktkanaler till intressenter och konkurrenter, finansiärer och politiskt sakkunniga genom t ex medlemskap i EARTO – European Association of Research and Technology Organisations, studieresor, besök och dialog.

Med den organisationsstruktur som RISE-gruppen har, med självstyrande dotter- och intressebolag, kan vi inte enkelt ordna gemensamma breda intressentdialoger eller beordra arbete med dessa frågor i intresse- och dotterbolagen, men vi kan genom ägarstyrning och dialog i de gemensamma nätverken främja att externa och interna intressentdialoger hålls i varje bolag, se avsnittet *RISE-gruppens hållbarhetsarbete 2013* för vad som gjorts inom ramen för intressentdialoger under året.

FLER KÄNNER TILL RISE

Kännedomen om varumärket RISE och verksamheten ökar i och utanför Sverige. Vid årsskiftet 2011/2012 genomförde ägarbolaget sin tredje omvärldsundersökning bland sina primära intressenter och bland företrädare för ägaren för att undersöka attityder och förväntningar på bolaget, specifikt också inför forskningspropositionen för de kommande fyra åren, vilken lades fram hösten 2012. Undersökningen genomfördes i form av djupintervjuer med ett 30-tal personer. Resultatet har redovisats för styrelse, ledning och medarbetare i ägarbolaget. En kortare uppföljning har gjorts med fokus på institutssektorns struktur och intressenters kännedom om verksamheterna vid årsskiftet 2013/2014. Resultaten är entydiga: Sammanfattningsvis konstaterar undersökningarna att RISE är ett varumärke med stadigt ökande igenkänningsgrad, att institutssektorn enligt en majoritet av de tillfrågade fyller en viktig funktion som brygga mellan akademin och näringslivet och att rollen som innovationsaktör bör få förstärkta resurser och fortsatt mandat av den statliga ägaren.

Undersökningen pekar ut behovet av att fortsätta motverka den syn på den svenska institutssektorn som fragmenterad och underkritisk, som fortfarande är relativt utbredd bland personer som själva kan påverka det politiska systemet och därmed våra villkor.

Bristen på RISE-institut inom life science-området nämndes 2012 som ytterligare en utmaning att arbeta vidare med. En viktig insats för att behålla värdefull kompetens i branschen gjordes i februari 2013 när SP Process Development invigdes i Astra Zenecas tidigare forskningslokaler i Södertälje. Etableringen av SP Process Development innebär en komplettering av RISE-gruppens erbjudande inom såväl livsvetenskaperna som inom hållbara kemiska processer. SP Process

Development har rekryterat ett betydande antal experter från Astra Zenecas tidigare FoU-miljö i Södertälje och bidrar därmed till att behålla kompetens kring utveckling av kemiska processer i Sverige och tillgängliggöra den för flera branscher.

FORSKNINGSFRÅGOR I FOKUS

Vårt uppdrag från ägaren är att stärka och förnya den svenska institutssektorn och göra den känd och internationellt konkurrenskraftig med effektivitet och hållbarhet som ledord. Vi ser det som en självklar del av uppdraget att bevaka att institutsfrågorna finns med på den forskningspolitiska agendan och behåller sin plats där med god prioritering.

Ägarbolaget utnyttjar de tillfällen till information och dialog som ges i arbetet gentemot departementens företrädare, sakkunniga och enskilda riksdagspolitiker, samt våra många medaktörer i innovationssystemet. Vi arrangerar debatter under politikerveckan i Almedalen sedan flera år och slog 2013 rekord i antal almedalsbesökare som kom för att diskutera forskning, innovationer och behovet av en långsiktig satsning på behovsdriven forskning för att möta de globala utmaningarna. (Läs mer i ÅB sid 22).

Under ”supervalåret” 2014, med val till både riksdag och EU-parlament, förväntar vi oss att debatterna om skolan, den svenska utbildningens internationella ranking, industrins behov av innovationer och Sveriges konkurrensutsatta läge i kunskapssamhället kommer att ta plats bland de stora valfrågorna kring ekonomi och sysselsättning. Vi avser att fortsätta delta i debatten, öka kommunikationen av goda exempel och visa på effekter och hållbar nytta av statens investering i RISE-gruppen.

RISE syn på hållbarhet

RISE AB ser arbetet med hållbar utveckling ur två perspektiv: dels bolagsperspektivet med **ägarbolagets direkta hållbarhetspåverkan**, där fokusfrågorna valts utifrån att vi är ett litet kansli (7 anställdas tjänsteresor) som bedriver bolagsstyrningsarbete (styrelsenominering och finansiering av viss verksamhet vid instituten), dels ur ett vidare perspektiv – vår indirekta hållbarhetspåverkan - som ägare till en bred struktur med självständiga bolag och mångfacetterad verksamhet (drygt 2 300 anställda i närmare 20 bolag med olika inriktningar och varumärken).

2009 inkluderades hållbarhets- och ansvarsfrågor i RISE varumärkeskod. Koderna är också plattformen för det gemensamma paraplyvarumärket **RISE Research Institutes of Sweden** som omfattar ingående forskningsinstitut. Varumärkesplattformen uppdaterades 2012 i samarbete med instituten och det finns en samsyn kring de uttalade värderingarna och budskapen som RISE-gruppen delar. Den bärande visionen att **med forskning, utveckling och innovationer bidra till en hållbar utveckling av näringsliv och samhälle är samtidigt vårt övergripande hållbarhetsmål.**

RISE-gruppens påverkan på kunder i näringsliv och samhälle är den absolut mest väsentliga i RISE samlade bidrag till hållbar utveckling. Det är en målsättning för ägarbolaget att utveckla sitt arbete med CSR-frågorna så att det strategiskt stöder synliggörandet av forskningens nytta i näringsliv och samhälle och hjälper oss kommunicera dess olika effekter till både beslutsfattare och allmänhet.

Föreliggande rapport gör inte anspråk på att täcka in alla hållbarhetsaspekter av RISE-gruppens verksamhet och koncentreras till ägarbolagets arbete med de frågeställningar vi kan påverka, hur vi arbetar med att förankra CSR-frågorna i dotter- och intressebolag samt pågående processer för att fånga upp och presentera det hållbarhetsarbete som bedrivs på olika håll i RISE-gruppen.

GEMENSAMT CSR-PROJEKT HAR STARTAT

Under 2013-2014 genomförs ett RISE-gemensamt projekt med syfte att ta fram processer och verktyg för hur vi ska kunna mäta våra projekt och affärer som bidrar till en hållbar utveckling. Projektet syftar till att möta kraven som den statliga ägaren ställer på ett hållbart företagande och göra det på ett sätt som stärker RISE affärer. Inom ramen för projektet ska RISE också ta fram underlag för hur vi bättre ska kunna synliggöra institutens hållbarhetsarbete för våra kunder och andra intressenter. Läs mer om kick-offen och deltagarna i ÅB sid 24.

MÅLARBEDET MED RISKER OCH MÖJLIGHETER

RISE AB

Ägarbolaget har sedan 2010 bedrivit målarbete med fokus på våra tjänsteresor, vårt arbete som ägare och finansiär. Dessa redovisas i indikatorerna från sid 78. Ägarbolagets VD har det organisatoriska ansvaret för målarbetet i RISE AB.

Den största risken för målarbetet i ägarbolaget på kort och lång sikt är brist på resurser för det egna hållbarhetsarbetet och för ägarstyrningen av CSR-frågor

i gruppen. Ägarstyrningens verktyg har begränsningar och kan inte ersätta det operativa ansvaret hos bolagsledningarna för att hållbarhetsarbetet bedrivs effektivt.

ÖVERGRIPANDE CSR-MÅL

Under 2013 har RISE ABs styrelse formulerat övergripande strategiska CSR-mål för RISE-gruppen och angett hur styrning och uppföljning av hållbarhetsarbetet i dotter- och intressebolagen kan implementeras på ett värdeskapande sätt.

Ägarbolagets styrelse har i mars 2013 beslutat att RISE AB som en del av sin ägarstyrning i bolagsstyrelserna ska verka för att:

- RISE-gruppens forskning och innovation är värdeskapande och erbjuder det som näringsliv och samhälle behöver och efterfrågar.
- RISE-gruppen strävar efter att bidra till hållbar tillväxt, att använda sina resurser ansvarsfullt och bidra till lösningar på de stora globala utmaningarna.
- RISE-gruppen är en attraktiv arbetsgivare som både förmår rekrytera och behålla medarbetare och samtidigt aktivt bidrar till näringslivets kunskaps- och kompetensförsörjning.

Samtidigt som målen antogs, formulerades också förslag till hur RISE VD i bolagsstyrelserna kan verka för att implementeringen i bolagen startar, bedrivs och görs till föremål för förbättringsprocesser över tid. Detta arbete kommer att inledas under innevarande år och rapporteras i kommande hållbarhetsredovisningar.

RISE-gruppen

Det koncerngemensamma CSR-nätverket har fortsatt att träffas för informationsmöten under året och föreliggande rapport inkluderar uppgifter om hur arbetet med hållbarhetsfrågor har drivits och genomförts i koncernbolagen, se sid 82.

I RISE-gruppen finns också en risk att hållbarhetsarbetet nedprioriteras av resurs-, konjunktur- eller kundrelaterade skäl. Samtidigt är CSR-aspekten en väsentlig ingrediens i varumärket och erbjudandet till kund. RISE-gruppen har gemensamt identifierat en stark hållbarhetsprofil som avgörande för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal nu och i framtiden. Den insikten stöds av att hållbarhetsfrågorna växer i betydelse i hela samhället. RISE styrelse tog hänsyn till den även i de övergripande målsättningarna för RISE.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att hållbar utveckling är en del av RISE-gruppens affär och att RISE vill vara en del av ett hållbart näringsliv och samhälle. RISE ABs målsättningar på kort och lång sikt ska bidra till att utveckla ett hållbarhetsarbete som skapar värde åt institutens verksamheter, våra kunders verksamheter och samhället i stort. Vi hoppas kunna redovisa den utvecklingen, med ökande grad av samordning, även i kommande rapporter.

MÅLARBETE 2013

■ Uppnått under året ■ Nästan klart ■ Påbörjad <50 % ■ Inte påbörjad

Kort sikt 2013–2014		Resultat 2013	Resultat 2012
RISE AB bedriver ett aktivt målarbete med sina prioriterade hållbarhetsfrågor och följer utvecklingen i koncernbolagen	Styrelsen formulerar övergripande strategiska mål för RISE och anger inriktningen för ägarstyrningen i dotter- och intressebolagen i CSR-frågor. RISE AB implementerar och tar fram rutiner för rapportering och samordning av CSR-arbetet tillsammans med bolagen.	■ ■	■ ■
RISE AB har etablerat en strategisk dialog kring CSR med näringslivet/våra medägare	Den pågående strategiska dialogen med forskningsköparen visar ett behov av CSR-kompetens i RISE-gruppen. Arbetet med att implementera hållbarhet mer konkret i affärserbudandet pågår i RISE-gruppen.	■	■
Medellång sikt -2016 (Perioden för pågående forskningsproposition är 2013-2016)			
CSR är en självklar del av RISE-gruppens gemensamma kunderbjudande	Process för att skapa samsyn och formulera gemensamt kunderbjudande med fokus på hållbar utveckling RISE-gemensamt projekt för att kartlägga och katalysera gemensam CSR-syn.	■ ■	■ ■
CSR är en oumbärlig del av RISE-gruppens konkurrenskraft och rekryteringsförmåga	RISE utvecklar effektmättningsverktyg och identifierar nyckeltal för vår sektor och kommunicerar den samlade kompetensen internt och externt.	■	■
Samtliga dotter- och intressebolag rapporterar årligen sitt hållbarhetsarbete enligt GRI som en del av års-rapporteringen	2013 är tredje året när dotter- och intressebolagen rapporterar in sitt hållbarhetsarbete enligt ett enkelt frågebatteri. SP och Swedish ICT gör egna GRI-rapporter. Swerea och Innventia rapporterar i annat format. Målet har ändrats till att omfatta alla bolag i RISE-gruppen.	■	■
Lång sikt 2016-2020 (Kommande propositionsperiod)			
RISE-gruppen är en ledande FoU- och innovations-aktör i CSR-frågor för näringslivet i Sverige		■	■
RISE-gruppen har inlemmat tydliga CSR-kriterier i sitt internationaliseringsarbete		■	■
En majoritet av RISE- gemensamma projekt ska vara CSR-kontrollerade	Gemensamt projekt planeras för att utreda förutsättningarna för en CSR-checklista.	■	■
Samtliga i RISE-gruppen ingående bolag rapporterar sitt CSR-arbete i samordnad form	Ägarstyrningen fokuserar på att hållbarhetsarbetet ska starta i analys och prioritering av viktiga frågor i dotter- och intressebolagen – samlad rapportering utöver det som sker inom ramen för denna rapport är en lägre prioriterad fråga.	■	■

MILJÖPÅVERKAN GENOM RESOR

Forskningsinstituten ligger spridda över Sverige och RISE ABs arbete med dotter- och intressebolagen för med sig en del resande till styrelsemöten och konferenser. Antalet utlandsresor för att besöka och studera organisationer som motsvarar vår egen och strävan att fördjupa vårt internationella samarbete har ökat de senaste åren som en direkt följd av RISE ABs uppdrag att företräda de svenska forskningsinstituten i och utanför landet. Vår verksamhet som tjänsteföretag utförs på kontor i centrala Stockholm men innebär resor i landet. Vi har tidigare tillsammans med dotter- och intressebolagen identifierat utsläpp från tjänsteresor som ett gemensamt prioriterat område att mäta. Det har ägarbolaget tagit fasta på när vi under 2011 började mäta våra tjänsteresor, tog fram en resepolicy samt påbörjade målarbetet kring hur vi kan minska resandet genom fler resfria möten. Under 2013 har detta arbete fortsatt.

Vi har som ambition att ersätta en större del av flygresandet med tåg. Under 2013 företogs 164 (105) enkelresor i tjänsten inom RISE AB, 82 (82) procent av dessa var flygresor, 18 (18) procent tågresor. Totala antalet resor ökade under året som en följd av bl a nyanställd personal som besökte bolagen, samt styrelsens studieresor till internationella forskningsmiljöer. Andelen flygresor av totalen är oförändrad men inte minskad. Vi strävar fortsatt efter att förbättra balansen mellan flyg och tåg, givet de förutsättningar vi har vid bokning av möten, avståndshänsyn och tillförlitlighet i tågtrafiken etc.

Det är också en ambition att underlätta resfria möten genom tekniska lösningar. Ägarbolaget har inget videokonferenssystem hos nuvarande hyresvärd, men de flesta möten äger rum i egna möteslokaler och ofta som telefon-/digitala möten. Dotter- och intressebolagen har samtliga videokonferens-lösningar som underlättar internmöten med deras ingående institut och inom RISE-gruppen.

Ägarbolagets tillämpar en rese- och mötespolicy som är förankrad hos varje medarbetare som beställer resor och deltar i möten. Samtliga resebeställningar ska gå via resebyrån för att säkerställa såväl bästa pris som statistiskt korrekt underlag till bl a denna redovisning.

Bolaget har under året haft två tjänstebilar, varav en kördes av VD.

Enkelresor	2013	2012
Med flyg	135	86
Varav styrelsens resor	67	19
Varav personalens resor	68	67
Med tåg	29	19
Varav styrelsens resor	14	13
Varav personalens resor	15	6

Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser	2013 Kilo CO ₂ (procentuell andel)	2012 Kilo CO ₂ (procentuell andel)
Flygresor	14 694	12 875
Varav styrelsens resor	6721 (46 %)	2 720 (21 %)
Varav personalens resor	7972 (54 %)	10 155 (79 %)
Varav styrelsens resor	6721 (46 %)	2 720 (21 %)
Varav personalens resor	7972 (54 %)	10 155 (79 %)

Direkt energianvändning per primär energikälla	2013		2012	
Förbrukning VDs tjänstebil	Liter	Gigajoule	Liter	Gigajoule*
Diesel	1400	51	1747	64
Bensin	655	22	-	-

*För omräkningsformler hänvisas till GRI-index.

Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser	2013	2012
Koldioxidutsläpp VDs tjänstebil	Kilo*	Kilo*
Diesel	3556	4437
Bensin	1546	-

*För omräkningsformler hänvisas till GRI-index.

Jämställdheten i fokus

RISE AB medverkar i valberedningen för val av styrelseordförande och ledamöter i sina dotter- och intressebolag. I arbetet läggs stor vikt vid att svara upp mot regeringens tydliga ambitioner i jämställdhets- och mångfaldsfrågor. Vi är stolta över att ha uppnått en 50/50-procentig könsfördelning i den egna personalen och i styrelsen. Det är en strävan i vårt nomineringsarbete i dotter- och intressebolagen att uppnå en balans på minst 60/40. Därför är det glädjande att kunna konstatera en ökning av antalet kvinnliga styrelseledamöter i RISE-gruppens styrelser från 29 % till 41 % under 2013.

VD-posterna i de fyra dotter- och intressebolagen har 50/50-procentig könsfördelning. Av RISE-gruppens anställda är 35 % (2012: 34) kvinnor.

Forskarvärlden är internationell och högrörig. Institutet verkar i en global kunskapstradition med frekventa internationella kontakter som en naturlig del i verksamheten. Samarbeten med forskare från olika länder och kulturer gör mångfaldsaspekter till en naturlig del av det dagliga arbetet. Tidigare intressentdialoger

har också visat att mångfaldsfrågor prioriterades lägst av möjliga hållbarhetsutmaningar av såväl anställda som chefer i instituten. Självklart måste ändå inställningen i dessa frågor följas upp över tid, då den kan ändras och RISE AB uppmuntrar aktivt arbete med interna processer som säkerställer god etik och åtgärder mot ev. diskriminering etc. Ägarbolaget inkluderar även dessa aspekter i sitt policyarbete.

Personalsammansättning	2013	%	2012	%
Antal anställda i RISE AB, inkl VD	7		6	
Varav heltidsarbetande	5	71 %	6	100 %
Varav kvinnor	3	43 %	3	50 %
Varav män	4	57 %	3	50 %
Ålder 35-50	3	43 %	3	50 %
Ålder 51-65	4	57 %	3	50 %
Personalomsättning	En visstidsanställd från september 2013		Ingen förändring under året	
Tillsvidareanställda	6 (86 %) 1 (14%) visstidsanställd konsult		6 (100 %)	
Andel som omfattas av kollektivavtal, ej VD.	6 (71 %)		5 (80 %)	

Styrelsesammansättning	2013	%	2012	%
Antal ledamöter i RISE ABs styrelse	6		6	
Varav kvinnor	3	50 %	3	50 %
Varav män	3	50 %	3	50 %
Ålder 35-50	3	50 %	3	50 %
Ålder 51-65	1	17 %	2	33 %
Ålder 66 -	2	33 %	1	17 %

Dotter- och intressebolagens VDar och styrelser	2013	%	2012	%
VD och koncernchefer	4		4	
Varav kvinnor	2	50 %	2	50 %
Varav män	2	50 %	2	50 %
Styrelseledamöter	29		28	
Varav kvinnor	12	41 %	8	29 %
Varav män	17	59 %	20	71 %

Kompetensutveckling och nätverkande

RISE verkar i en global och kunskapsintensiv bransch där utbildning och kompetensutveckling är viktiga framgångskriterier. Ägarbolaget strävar efter att hålla sin personal uppdaterad på relevanta områden genom utbildningsinsatser efter behov och önskemål. Under året har 32 utbildningstimmar köpts in (2012: 56) för endagskurser i GRI4-riktlinjer, Hållbarhetskommunikation och Språkvårdsdagen. Varje anställd är inom ramen för sina arbetsuppgifter och i mån av tid, fri att delta i det breda utbudet av dialogmöten, informationsseminarier och frukostmöten som arrangeras i intressentkretsen. Två anställda deltog i chefsnätverk genom Executives Global Network.

Samtliga anställda har under året haft utvecklings- och lönesamtal med VD. För styrelsens formella utvärdering av VD hänvisar vi till bolagsstyrningsrapporten. (BR sid 44).

Transparent fördelningssystem

Nivån på statens investering i strategiska kompetensmedel till institutssektorn har höjts väsentligt de senaste åren för att motverka den internationellt sett låga, offentliga finansieringsnivå som hämmade de svenska forskningsinstitutens utvecklingsmöjligheter under lång tid. Nivåhöjningen är ett viktigt steg mot en förstärkt, samlad institutssektor och starkare institut som enskilda aktörer i det svenska innovationssystemet. RISE AB har till uppgift att utveckla ett effektorienterat fördelningssystem för institutssektorn med finansiering av den strategiska kompetensutvecklingen på instituten kopplat till verktyg för att mäta och utvärdera nyttan av gjorda investeringar.

2013 uppgick statens investering i strategisk kompetensutveckling och struktursatsningar i RISE-gruppen till 581 mkr (2012: 456 mkr), vilket omfattar 481 mkr och 100 mkr för etableringen av SP Process Development. RISE AB ansvarar för fördelning av dessa medel till instituten i RISE-gruppen. Den uppgiften förutsätter en tydlig och transparent fördelningsprocess som är långsiktig och utan risk för korruption i någon form. Ägarbolaget vidtar med CFO och styrelse sedvanliga riskförebyggande åtgärder i form av återkommande risköversyn samt följer finansieringspolicy och antagna strategier.

Besluten om fördelade belopp för strategisk kompetensutveckling baseras på förutbestämda regler som tagits fram i samråd med styrelse och bolag och kommunicerats till samtliga bolag. Beloppen fastställs av RISE ABs styrelse och meddelas skriftligt till instituten i beslutsbrev. Läs mer om vårt fördelningssystem i ÅB sid 14.

Satsningarna återrapporteras i projektredovisningar som i sin tur sammanställs av RISE AB och kommuniceras till vår ägare, via styrelse och ledning.

Bolaget har i sin policysamling en finans- och placeringspolicy, inklusive etikparagraf, samt en finansieringspolicy som förklarar att vi i allt vårt handlande strävar efter att uppträda professionellt och korrekt samt agera rättvist och långsiktigt. Vi bedriver vår verksamhet enligt god affärssed, inom lagens alla rāmärken och strävar efter att i allt övrigt främja våra institut på ett moraliskt oantastligt sätt.

Här sammanfattar vi vilka hållbarhetsfrågor dotter- och intressebolagen har prioriterat under 2013 och hur målarbetet har bedrivits.

Väsentliga hållbarhetsfrågor

Gemensam mission: Vi bidrar med innovativa, hållbara lösningar på komplexa globala utmaningar.

Hållbarhet är en central del av affären för hela RISE-gruppen. De prioriterade frågorna 2013 är:

- Att nå goda, hållbara resultat av forskningsverksamheten. Den absolut övervägande delen av projekten syftar till minskad resursförbrukning, rätt/bättre materialval, avfallssortering, alternativa bränslen, ny teknik, samhällsnytta
- Att säkerställa en god, uthållig ekonomi och skydd av affärsvärdet av den egna forskningen genom aktivt IPR-arbete.
- Att vara en attraktiv, kompetensutvecklande arbetsplats som upprätthåller en god forskar- och affärsetik i alla delar av verksamheten.
- Att arbeta med interna gemensamt framtagna hållbarhetsmål kring prioriterade områden som energibesparing, resor, avfallshantering och materialbesparing i den egna verksamheten.

Intressenter

Gemensamt erbjudande: RISE-gruppen skapar näringslivs- och samhällsnytta för tillväxt och konkurrens-kraft genom forskningsexcellens och innovation.

RISE-gruppens viktigaste intressent är forskningsköparen; kunden i näringsliv och samhälle. Övriga är viktiga samverkanspartner i akademi och industri, forskningsfinansiärer, ägare och medarbetare.

Kundnöjdhet mäts av samtliga bolag i olika utsträckning i uppföljning av projekt och i löpande dialogform, där också inriktningen på verksamheten påverkas av kundens behov. Större, djupgående kund- och kvalitetsundersökningar genomförs i de flesta bolag med några års intervaller.

Medarbetarnas kompetens är forskningsinstitutens främsta resurs och instituten är beroende av att attrahera och behålla kompetent personal. Bolagen erbjuder utbildning och kompetensutveckling, ledarutvecklingsprogram och långsiktiga planer för att engagera medarbetarna i verksamhetsutveckling och förbättringsarbete.

Strategi och policy

Gemensamma värderingar: RISE verkar värdeskapande, behovsorienterat, ansvarsfullt, långsiktigt, med integritet och excellens.

Hållbarhet inkluderas som värderingsbärande i vision och affärsstrategi i de fyra dotter- och intressebolagen.

Koncerngemensamma policyer och styrdokument har tagits fram och implementerats i de fyra bolagen. Regelbundna avstämningar och revisioner av policyerna görs. Policydokumenten är också föremål för kunskapsutbyte och information i CSR-arbetsgruppen, vars medlemmar ser ett stort värde i att lära av varandras exempel och processer.

Mål och uppföljning

Gemensam vision: RISE-gruppens forskning, utveckling och innovation utvecklar och förnyar näringslivet i Sverige och bidrar till ett hållbart samhälle.

Arbetet med hållbarhet ses som en väsentlig del av de övergripande affärsmålen. Hållbarhetsmål sätts, mäts och utvärderas både centralt och lokalt. Mätningen ses som en viktig motor i förbättringsarbetet.

De bolag som rapporterar enligt GRI har kopplat indikatorer till enskilda hållbarhetsmål och systematiserat sitt hållbarhetsarbete på det viset.

Samtliga bolag lyfter fram vikten av att involvera ledningen strategiskt och engagera personalen praktiskt för ett framgångsrikt CSR-arbete som bidrar till affären.

Aktiviteter under året

Vi är vad vi gör: Forskningsinstitut i global samverkan med akademi, näringsliv och samhälle.

SP, Swedish ICT, Swerea och Innventia har tillsammans med sina underliggande bolag genomfört en lång rad aktiviteter för att initiera, lansera och utvärdera sitt CSR-arbete. Exempel på sådana aktiviteter är:

- Arbete med policyer och styrdokument, nulägesanalys, mål och strategier
- Utbildning och ledarutveckling kring miljöhänsyn, mätning av påverkan, varumärke, kärnvärden, affärsmål och strategier – kopplat till hållbarhetssynen
- Deltagande i planering och uppstart av RISE-gemensamt CSR-projekt
- Förbättrade möteslokaler, byte till solenergi, bättre avfallssortering, miljöbilsanskaffning
- Samlokalisering, synergieffekter i administration
- Nya elavtal
- Ökning av digital kommunikation, gemensamma webbplatser

För mer detaljerade redogörelser hänvisar vi till respektive bolags webbplatser och tryckta årsberättelser. Se GRI-index för adresser.

Vi försäkrar att, så vitt vi känner till, hållbarhetsredovisningen är upprättad enligt GRI Global Reporting Initiatives riktlinjer, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av hållbarhetsredovisningen.

Stockholm, den 14 mars 2014

Pia Sandvik
Ordförande

Cecilia Driving
Verkställande direktör

Thomas Johannesson
Vice ordförande

Anna Hultin Stigenberg
Styrelseledamot

Richard Reinius
Styrelseledamot

Marie Westrin
Styrelseledamot

Revisors rapport över översiktlig granskning av hållbarhetsredovisning

INLEDNING

Vi har fått i uppdrag av ledningen i RISE Research Institutes of Sweden AB ("RISE") att översiktligt granska RISE hållbarhetsredovisning för år 2013. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning i innehållsförteckningen.

STYRELSENS OCH FÖRETAGSLEDNINGENS ANSVAR FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och ledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASBs standarder för revision och kvalitetskontroll och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig

granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av Sustainability Reporting Guidelines G3, utgiven av Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som företaget särskilt tagit fram och angivit. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

UTTALANDE

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm 20 mars 2014

PricewaterhouseCoopers AB

Olof Enerbäck
Auktoriserad revisor

Fredrik Ljungdahl
Specialistmedlem i Far

GRI-INDEX	Sidan	Kommentar
STRATEGI och ANALYS		
1.1 Ledningens kommentar	ÅB 4	
1.2 RISE:s CSR-påverkan, risker och möjligheter	74	
ORGANISATION		Se även kortfakta i Årsberättelse, sid 8-9
2.1 Organisationens namn	66	Ågarbolaget namnändrat augusti 2013 från RISE Research Institutes of Sweden Holding AB till RISE Research Institutes of Sweden AB som en följd av utvidgat operativt uppdrag av statliga ägaren, vilket förhindrades av holdingbolagsformen.
2.2 Vårt varumärke och verksamhet	66	
2.3 Organisationens struktur	66	www.ri.se www.sp.se www.swedishict.se www.swerea.se www.innventia.com
2.4 Bolagets huvudsäte	66	
2.5 Relevanta länder	67	
2.6 Ägarstruktur	66	
2.7 Marknader	67	
2.8 RISE-gruppens storlek	67	På sid 67 anges medeltal anställda enligt ÅR, i LA-indikatorerna räknas antal anställda per 2013-12-31.
2.9 Förändringar i storlek, ägande, struktur under året		Inga förändringar i strukturen under 2013.
2.10 Emottagna priser och utmärkelser		Inga priser har mottagits under 2013.
RAPPORTINFORMATION		
3.1 Rapporteringsperiod		2013-01-01-2013-12-31
3.2 Datum för senaste rapport		2013-03-31
3.3 Rapporteringscykel		Helår
3.4 Kontaktinformation		Se omslag
3.5 Definition av innehåll		Vi har tillämpat GRI:s vägledning för att definiera innehåll samt tillhörande principer om väsentlighet, kommunikation med intressenter, hållbarhetssammanhang och fullständighet. Se avsnitt <i>RISE syn på hållbarhet och Fokus på dialog och opinionsbildning</i> .
3.6 Avgränsningar	64	
3.7 Särskilda begränsningar i omfattning	71	
3.8 Princip för redovisning av och urval av rapporteringsunderlag	71	
3.9 Tekniker för datamätning och framtagning av underlag		Ågarbolaget tar fram sina underlag via egna mötesanteckningar, resebyrå och sedvanlig personalstatistik. Datat sammanställs av RISE AB. Dotter- och intressebolagen har lämnat skriftliga redogörelser för årets CSR-arbete enligt ett förutbestämt frågebatteri.

3.10 Förklaring av effekten av förändringar av information som lämnats i tidigare redovisningar och skälen för sådana förändringar.	71	
3.11 Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller avgränsning, omfattning eller mätmetoder som använts i redovisningen.	71	Se EN17.
3.12 GRI-index		Utgörs av detta index
3.13 Granskning och bestyrkande	85	
STYRNING, ÅTAGANDEN och INTRESSENT-RELATIONER		
4.1 Organisationens styrning	70	
4.2 Oberoende styrelseordförande	70	
4.3 Oberoende styrelse	70	
4.4 Metoder för hur anställda kan påverka ledning	70	
4.5 Kompensation till ledningen	70	
4.6 Processer för hantering av intressekonflikter	70	
4.8 Interna verksamhetsmål, uppförandekoder, CSR-policyer	74	Styrelsen har under 2013 formulerat övergripande strategiska hållbarhetsmål för RISE. Följande policydokument ingår i RISE ABs policysamling: Bolagsstyrningspolicy, Finans- och placeringspolicy, Finansieringspolicy, Momspolicy, Upphandlingspolicy, IT- och säkerhetspolicy, Personal- och arbetsmiljöpolicy, Jämställdhets- och mångfaldspolicy, Miljö- och mötespolicy, Rese- och bilpolicy (inkl. Instruktion för tjänsteresor), Namn- och logotyppolicy, Press- och publiceringspolicy.
4.9 Ledningens hantering av CSR-resultat	74	
4.13 Medlemskap i organisation	ÅB 8	
INTRESSENTER		
4.14 Förteckning över intressenter	71	
4.15 Princip för urval av intressenter	71	

INDIKATORER		
EC1 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde		RISE-gruppen Intäkter, mkr 2 821 Rörelsekostnader - 982 Löner och ersättningar till anställda -1 771 Betalningar till finansiärer - Betalningar till den offentliga sektorn -20 Behållet ekonomiskt värde, mkr 48
EC4 Väsentligt finansiellt stöd från offentlig sektor	ÅR	Avsnitt <i>Medel för investering i strategisk kompetens-utveckling</i> i förvaltningsberättelsen.
EN3 Direkt energianvändning per primär energikälla	79	Enhetsomvandling: Uppdelningen av förbrukade drivmedel 2013 beror på att bolaget bytte tjänstebil vid VD-byte 1 maj från diesel- till bensindriven. Dieselbilen är kvar i bolaget och körs i tjänsten av en anställd. Diesel liter/3,7854 = gallon x 0,138 = gigajoule Bensin liter/3,7854 = gallon x 0,125 = gigajoule
EN16 Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser	79	Vi har använt omräkningsfaktorerna 2,54 för diesel och 2,36 för bensin.
EN17 Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser	79	Uppgifterna hämtas från vår resebyrå. Vi redovisar fr o m denna rapport enkelresor och har räknat om 2012 års siffror till enkelresor för tydligare tabeller.
LA1 Total personalstyrka	80	
LA2 Personalomsättning	80	
LA4 Andel personal som omfattas av kollektivavtal	80	
LA10 Antal utbildningstimmar	81	
LA12 Andel anställda som får prestationsbedömning och karriärutveckling	81	
LA13 Sammansättning av styrelse och ledning avseende kön och ålder.	79	Kommentar: Mångfaldsindikator rörande minoritets-gruppstillhörighet är inte relevant för bolagets personal-sammansättning i dag.
SO2 Bolagets utvärdering av korruptionsrisk	81	Delvis rapporterad. Vi kopplar denna indikator till vår roll som finansiär. Policyer, strategier för medelsfördelning och risköversyn ingår i arbetet med att eliminera risken för korruption på ägarbolaget.
SO5 Delaktighet i politiska beslutsprocesser	73	Läs mer om vårt inspel till Fol-propositionen 2012 och tidigare remisser på www.ri.se/publikationer samt på www.ri.se/om-rise

FÖRKLARING TILL SIDHÄNVISNINGAR I GRI-INDEX, SAMT I TRYCKSAKEN ÅRSBERÄTTELSE 2013

- ÅB** Årsberättelse – Verksamheten 2013 samt VD-ord och Hänt under året
BR Bolagsstyrningsrapport – Styrelseinformation samt förord av ordförande
ÅR Årsredovisning – Förvaltningsberättelse, finansiell information med noter
HR Hållbarhetsredovisning – GRI-rapport 2013

Samtliga delar finns för nedladdning på www.ri.se från 31 mars 2014.

Årsredovisning 2013

RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN AB

ORG NR 556179-8520

KONTAKT Cecilia Driving, VD | Tel 08-56 64 82 51 | cecilia.driving@ri.se

RISE Research Institutes of Sweden AB

Box 3072, 103 61 Stockholm | Tel 08-56 64 82 50 | info@ri.se | www.ri.se

Innehåll

Förvaltningsberättelse 92

Koncernens rapport över totalresultat 103

Koncernens balansräkning 104

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital 106

Koncernens rapport över kassaflöden 107

Moderbolagets resultaträkning 108

Moderbolagets balansräkning 110

Moderbolagets förändringar i eget kapital 112

Moderbolagets kassaflödesanalys 113

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer 114

Förvaltningsberättelse 2013

Styrelsen och verkställande direktören för RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) får härmed avge års- och koncernredovisning för verksamhetsåret 2013. Bolaget har säte i Stockholm och organisationsnummer 556179-8520.

Allmänt om verksamheten

RISE AB är helägt av svenska staten och har uppdraget att samla den svenska institutssektorn och stärka dess roll i innovationssystemet genom effektiv ägarstyrning och arbete med struktur-, effekt- och finansieringsfrågor. Forskningsinstituten under RISE AB ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. Syftet med RISE ABs verksamhet är inte att generera vinst åt aktieägaren.

RISE-koncernen består av RISE AB, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB och Swedish ICT Research AB. I RISE-gruppen inkluderar vi även intressebolagen Swerea AB och Innventia AB. I RISE ABs bolagsstyrning behandlas alla ingående bolag i RISE-gruppen lika, oberoende av ägarandel. Beträffande ägarandel, se under *Bolag i koncernen*.

Forskningsinstituten i RISE-gruppen är vinstdrivande men inte vinstutdelande forsknings- och innovationsverksamheter, med intäkter som i huvudsak tas i konkurrens. Staten investerar genom RISE AB i kompetens- och strukturutveckling i RISE-gruppen genom strategiska kompetensmedel och medel för strukturutveckling. Institutet skapar nytta och konkurrenskraft i både små och stora företag och driver tillväxt och stödjer omställningen till hållbar utveckling i hela samhället.

Översikt över resultat och ställning

KONCERNEN

OMSÄTTNING OCH RESULTAT 2013

Koncernens omsättning och resultat under perioden januari–december visar en fortsatt ökning. Nettoomsättningen uppgick till 1 807 (1 676) mkr. Resultat efter finansiella poster uppgick till 41 (25) mkr, varav andelar från intressebolag 9 (6) mkr.

LIKVIDITET OCH KASSAFLÖDE

Koncernens likviditet är god. Kassa och bank samt kortfristiga placeringar uppgick på balansdagen till 423 (375) mkr. Det egna kapitalet uppgick till 875 (806) mkr och koncernens kassaflöde uppgick till 48 (-67) mkr.

INVESTERINGAR

Investeringarna uppgick under räkenskapsåret till 306 (115) mkr. Därav utgör rörelseförvärv 27 (0) mkr, materiella anläggningstillgångar 277 (105) mkr, finansiella anläggningstillgångar 1 (6) mkr samt immateriella anläggningstillgångar 5 (4) mkr.

Flerårsöversikt ¹⁾	2013	2012	2011	2010	2009 ²⁾
Nettoomsättning, mkr	1 807	1 676	1 554	1 456	628
Resultat ef. fin. poster, mkr	41	25	54	76	16
Årets resultat, mkr	30	11	38	58	10
Eget kapital, mkr	875	806	782	743	642
Balansomslutning, mkr	1 807	1 431	1 370	1 287	1 165
Antal årsanställda	1 586	1 449	1 379	1 285	1 236
Soliditet, %	48	54	57	58	55
Avkastning på eget kapital, %	3,4	1,4	4,9	7,8	1,6
Kassalikviditet, %	105	154	164	229	161
Rörelsemarginal, %	1,8	0,9	2,7	5,3	2,1

1) I flerårsöversikten ingår moderbolaget RISE AB, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB och Swedish ICT Research AB.

2) SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB ingår som dotterbolag från 2 nov 2009.

DEFINITIONER

<i>Soliditet</i>	Justerat eget kapital i procent av balansomslutningen
<i>Avkastning på eget kapital</i>	Nettoresultat i procent av justerat eget kapital
<i>Kassalikviditet</i>	Omsättningstillgångar exklusive lager och pågående arbeten i procent av kortfristiga skulder
<i>Rörelsemarginal</i>	Rörelseresultat efter avskrivningar i procent av omsättningen

TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Närståendetransaktioner, avseende köp och försäljning inom koncernen mellan moderbolaget och dotter/intressebolag, förekommer inte. Transaktioner med SK-medel påverkar inte RISE ABs resultaträkning och behandlas därför inte som närståendetransaktion. Närståendetransaktioner, avseende statens ägande av moderbolagets aktier där staten därigenom har ett bestämmande inflytande över koncernen, redovisas i not 10 vad gäller ersättning och övriga förmåner till samtliga personer i moderbolagets styrelse respektive dotterbolag och företagsledning.

MEDARBETARE

Antal årsanställda är 1 586 (1 449) varav 33 % (33 %) kvinnor.

UTDELNINGSPOLICY

Enligt bolagsordningen är syftet med verksamheten varken att bereda vinst åt aktieägaren eller att ge utdelning till aktieägaren.

MODERBOLAGET

OMSÄTTNING OCH RESULTAT 2013

Moderbolagets omsättning uppgick till 19 (17) mkr och resultatet efter finansnetto uppgick till 0,3 (0,1) mkr. Kassa, bank och kortfristiga placeringar uppgick på balansdagen till 18 (10) mkr. Moderbolagets kassaflöde uppgick till 9 (1) mkr.

Eget kapital uppgick på balansdagen till 461 (461) mkr. Fritt eget kapital är förändrat med 0,3 (0,1) mkr under perioden.

INVESTERINGAR

Investeringarna uppgick under räkenskapsåret till 47 (0) mkr. Därav utgör materiella anläggningstillgångar 47 (0) mkr samt finansiella anläggningstillgångar 0 (0) mkr.

Övrigt om verksamheten

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

I början av 2013 invigdes SP Process Development AB som blev ett helt nytt institut i enlighet med regeringens förslag i forsknings- och innovationspropositionen. De moderna laboratorier som tidigare bara använts för läkemedelsforskning kommer nu också till användning inom flera områden såsom kemi- och processindustrin samt miljö- och livsmedelsbranscherna.

Sedan maj 2013 ägs SP Processum till 60 % av koncernen och till 40 % av 21 medlemsföretag. Bolaget, med ca 15 anställda, finns i Örnsköldsvik och är ett centrum för bioraffinaderiutveckling från skogsråvara och energigrödor.

I december hölls slutförhandlingar med SINTEF i Norge gällande förvärv av 70 % av ett brandtekniskt institut i Trondheim och där SINTEF kvarstår med en ägarandel om 30 %. Verksamheten, som har ca 35 anställda och som kommer att bedrivas under namnet SP Fire Research Norway, har en särskild inriktning på Offshore och blir ett värdefullt komplement till koncernens samlade kompetens inom brand- och säkerhetsområdet.

Avknoppningsbolaget IRnova finansierades med 10 mkr av en extern finansiär för att fortsätta utvecklingen av nästa generations detektorer. Företagets utestående optionsprogram tecknades under första kvartalet vilket inbringade 4,9 mkr, se not 32.

RISE arrangerade två seminariedagar under politikerveckan i Almedalen i juli 2013. Där debatterades olika teman hur innovation kan lösa samhällsproblem, vilket tog sin utgångspunkt i en bok som gavs ut av RISE AB, *Det oupptäckta – om hur innovation löser samhällsproblem*. Seminarierna var mycket välbesökta och det kan konstateras att det finns ett stort intresse för RISE frågor.

Under året lanserade Vinnova tillsammans med Energimyndigheten och Formas Strategiska Innovations Områden (SIO). Av de fem SIO som gavs stöd leder RISE-institut två av dessa; LIGHTer inom lättviktskonstruktioner och PiiA inom processindustriell IT. I de övriga tre; produktion, metalliska material och gruv- och metallutvinning deltar också RISE-institut. Denna samverkansform passar instituten väl tack vare deras förmåga att, i samverkan med näringslivet och akademi, bygga kompetens inom olika områden.

Det regionala erbjudande som RISE SME-grupp har tagit fram har lett till ett ökat antal SME-kunder i de regioner där instituten varit verksamma. RISE har också fått fortsatt stöd av Vinnova för att driva det stödkontor för SMEs deltagande i EUs forskningsprogram som inrättades 2011.

Tillväxtanalys fick i sitt regleringsbrev i uppdrag att, i samverkan med RISE, föreslå ett effektutvärderingssystem för forskningsinstituten i RISE-gruppen. De lämnade en rapport med flera förslag i oktober. Nu har arbetet inom RISE-gruppen startat för att vidareutveckla förslaget och under 2014 planeras ett antal pilotutvärderingar.

RISE-koncernen fortsätter ett framgångsrikt deltagande i EUs forskningsprogram FP 7 som avslutades under året. Projekten omsatte 117 (111) mkr. Inför EUs nya forskningsprogram för 2014-2020, Horizon 2020, deltar RISE-gruppen aktivt i förarbetena. I arbetet med att vidareutveckla EIT, European Institute of Innovation and Technology, ingår RISE aktivt i svenska konsortier på hälsoområdet "Active and Healthy ageing" och ett inom råvaror "Raw materials lab". RISE-institut deltar också i Public Private Partnerships (PPP) och Joint Technology Initiatives (JTI) inom relevanta områden.

RISE-instituten har tillsammans med Vinnova tagit fram en strategi för att öka tillgängligheten för de test- och demonstrationsanläggningar som finns på instituten. I ett utvecklingsprojekt ska ett erbjudande som särskilt vänder sig till små och medelstora företag och lärosäten tas fram. För att utveckla anläggningarna genomförs 10 pilotprojekt där erbjudandet också ska kunna implementeras. Projektet är det största RISE-gemensamma projektet som genomförts.

OMVÄRLDSANALYS

Den allt snabbare tekniska utvecklingen, ökad specialisering och globalisering och allt större fokusering på resursanvändningsfrågor har lett till omvälvande förändringar av förutsättningarna för den svenska industrin. Kunskaps- och teknikinhåll i produkter fortsätter att bli allt större, produktionsprocesserna blir allt mer kunskapsintensiva och kraven på systemförståelse, resurseffektivitet och hållbarhet ökar.

Frågor kring hållbarhet, resursanvändning, klimatpåverkan, säker energitillförsel, livsmedel, vatten och miljö fortsätter att vara stora utmaningar som påverkar näringslivets prioriteringar och samhällsliga insatser. Det sker en ständigt snabbare utveckling kring möjliggörande tekniker som informations- och kommunikationsteknik. Systemen blir alltmer komplexa och frågeställningar kring risker och säkerhet får ökat fokus.

Återhämtningen från den senaste globala finanskrisen fortsatte under 2013, men fortfarande upplevs stor osäkerhet kopplat till marknaderna i exempelvis Euro-området och Nord- och Sydamerika. Det har skett förhållandevis stora aktörsförändringar (konsolideringar, nedläggningar m m) inom flera branscher i Sverige, vilket naturligt nog påverkar instituten.

Under 2013 var utvecklingen i ekonomin långsam och inom vissa branscher blev effekterna av 2012 års sviktande konjunktur allt tydligare under året som gick.

Detta resulterade i dels en minskad aktivitet hos vissa marknadssegment, dels längre processer och större resursbehov för att få uppdrag på plats för vissa kunder. Detta har haft stor påverkan på en del verksamheter inom RISE-gruppen, men nedgången på vissa områden har kunnat kompenseras med uppgång och fler kunder inom andra områden, speciellt verksamheter som är kopplade till risk, transport, energi och bioekonomi samt delvis life science som stärktes kraftigt under 2013.

Den senaste forsknings- och innovationspropositionen innebar stärkta resurser för forskningen i Sverige. I propositionen gjordes betydande satsningar på industriforskningsinstituterna bland annat genom en ökning av strategiska kompetensmedel med 26 % fram till 2016. Med ökade strategiska kompetensmedel ges helt nya möjligheter till samverkan med näringsliv och universitet/högskolor för utveckling av starka forskningsmiljöer. RISE ABs uppdrag att effektivisera RISE-institutens legala och organisatoriska struktur för att stärka kunderbjudandet förtydligades i propositionen.

De svenska myndigheternas och forskningsfinansiärernas ökade fokusering på strategiska innovationsagendor och större strategiska innovationsområden ligger rätt för forskningsinstituterna.

EUs ramprogram för forskning och innovation har stor betydelse för Sveriges medverkan i det europeiska forskningsområdet. Horizon 2020 är av vitalt svenskt intresse och har inriktningar som väl passar RISE-instituterna.

RISE-gruppen följer marknadens signaler kontinuerligt för att se om det generella konjunkturläget får påverkan på verksamheterna. Viss påverkan och större försiktighet från kunder inom några av gruppens områden kan noteras i dagsläget. Beredskapen för förändringar i omvärlden är relativt god till följd av en bred kundbas och hög flexibilitet inför eventuella konjunkturförändringar.

Den ekonomiska basen i RISE-gruppens verksamheter är ett antal stora svenska industriföretag. De har påverkats av den globala konjunkturavmattningen, men detta har inte märkts i någon större utsträckning för instituten under året vad avser orderingång och befintliga affärer. Däremot kan företagens långsiktigt strategiska utveckling komma att påverka institutens utveckling på lite olika sätt.

RISE-gruppen utgör en allt viktigare strategisk forsknings- och utvecklingsresurs för näringslivet i Sverige vad avser innovationsnära kompetenser. Företagens behov av att komplettera sina FoU-enheter med industriforskningsinstitutens unika tjänster och innovationskompetens är ökande inom institutens verksamhetsområden. Vi bedömer därför att näringslivets efterfrågan på institutens kompetenser och tjänster kommer att öka framöver.

FRAMTIDSUTSIKTER

Vi bedömer en något dämpad men fortsatt positiv marknadsutveckling för samtliga institut under 2014, där dock instituten har en höjd beredskap för negativa förändringar i omvärlden. Det rådande marknadsläget, i kombination med institutens unika kompetenser och tjänster, gör att orderingång och fakturering väntas fortsätta att utvecklas positivt.

INVESTERING I STRATEGISK KOMPETENSUTVECKLING

De medel som RISE AB erhöll från staten för helåret 2013 uppgick till 599 (473) mkr. Av dessa beslutade styrelsen i RISE AB att fördela 452 (434) mkr för strategisk kompetensutveckling (SK-medel) och 100 mkr till nytt institut, 29 (22) mkr för strukturutveckling (strukturmedel) samt 18 (17) mkr som driftmedel till ägarbolaget RISE AB.

Syftet med de strategiska kompetensmedlen till industriforskningsinstituterna inom RISE-gruppen är att institutsgruppen ska utveckla strategisk kompetens och fortsatt vara en attraktiv samarbetspartner till näringslivet i forsknings- och innovationsverksamhet. Genom att möta näringslivets nuvarande och framtida behov och utmaningar ska instituten aktivt bidra till att stärka det svenska näringslivets internationella konkurrenskraft och arbeta för en hållbar utveckling i näringsliv och samhälle. Syftet med stödet till strukturutveckling är att stimulera till fortsatt strukturering i institutssektorn såväl organisatoriskt som i verksamheten och därigenom uppnå ökad effektivitet.

Statliga medel för strategisk kompetensutveckling omfattar samtliga bolag i RISE-gruppen, det vill säga SP, Swedish ICT, Swerea och Innventia, och utgår ifrån samma fördelningsvillkor oavsett statlig ägarandel. Fördelningen görs med definierade kriterier utgående från institutens operativa omsättning. Det är respektive instituts styrelse som ansvarar för prioritering och användning av kompetensmedel på basis av institutens strategier. Stöd till struktursatsningar beslutas av RISE ABs styrelse för varje enskilt projekt.

Strategiska kompetensmedel redovisas i RISE ABs balansräkning och inte i resultaträkningen. Endast driftmedel och finansiella intäkter påverkar resultaträkningen på intäktssidan. I dotterbolag/intressebolag redovisas strategiska kompetensmedel i bolagens resultaträkningar.

JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

RISE AB arbetar i enlighet med statens ägarpolicy för jämställdhet och mångfald. I arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågor läggs stor vikt vid att svara upp mot regeringens tydliga ambitioner. RISE AB har uppnått en 50/50-procentig könsfördelning i den egna personalen, liksom i den egna styrelsen. Av koncernens anställda är 33 (33) % kvinnor. RISE AB medverkar i nomineringsprocessen för RISE-gruppens styrelser. Under 2013 var andelen kvinnor i gruppens ledningar och styrelser 28 (29) procent. Det är en uttalad strävan i nomineringsarbetet att uppnå en jämnare könsfördelning.

En mer detaljerad redogörelse för arbetet med jämställdhet och mångfald lämnas i koncernens hållbarhetsredovisning.

HÅLLBAR UTVECKLING

Ägarbolaget RISE AB ska främja att forskningsinstitutet kan bidra till en långsiktig och konkurrenskraftig hållbar utveckling och förnyelse av näringsliv och samhälle. Som statligt ägt bolag vill vi möta vår ägares önskan om ett strukturerat hållbarhetsarbete som kan rapporteras och utvärderas.

Som ett led i den löpande diskussionen utifrån principerna om intressentnytta, väsentlighet och fullständighet, samt för att kunna prioritera, tog RISE AB under hösten 2010 fram sina prioriterade hållbarhetsfrågor och påbörjade ett målarbete som bedrivits sedan dess. Fokus ligger dels på ägarbolagets påverkan på hållbar utveckling och våra specifika hållbarhetsaspekter, dels på att initiera ett effektivt hållbarhetsarbete i RISE-gruppen.

Dagens organisationsstruktur medger inte att ägarbolaget styr på exempelvis gemensamma hållbarhetsmål för alla bolag, men med utgångspunkt i regeringskansliets skärpta förväntningar på statliga bolags hållbarhetsarbete har RISE börjat en samordningsprocess som lovar gott. RISE ABs styrelse har under året beslutat om övergripande strategiska CSR-mål samt påbörjat implementeringen i dotter- och intressebolagsstyrelserna. Ett gemensamt kartläggnings- och analysprojekt för hållbarhetsarbetet och ökad samordning har påbörjats av den gemensamma CSR-arbetsgruppen. Resultaten kommer vara till nytta i vårt samordningsarbete.

Hållbarhetsredovisningen för 2013 kan läsas/laddas ner från och med 31 mars 2014 på www.ri.se/publikationer där också tidigare rapporter finns upplagda.

BOLAG I KONCERNEN

SP SVERIGES TEKNISKA FORSKNINGSPSSTITUT AB

SP-koncernen är ett forsknings- och innovationsinstitut med inriktning mot sex affärsområden: Energi, Life Science, Samhällsbyggnad, Transport, Informations- och kommunikationsteknik samt Risk och säkerhet. Forskning, innovation och tjänster bidrar till värdeskapande i näringslivet och en hållbar samhällsutveckling. SP har också uppdraget att svara för den nationella fysikaliska och kemiska metrologin.

I SP-koncernen ingår dotterbolagen SMP Svensk Maskinprovning AB (100 %), SIK Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB (100 %), YKI Ytkemiska Institutet AB (100 %), SITAC AB (100 %), SP Process Development AB (100 %), CBI Betonginstitutet AB (60 %), Glafo AB (60 %) och JTI Institutet för Jordbruks- och Miljöteknik AB (60 %), SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut A/S (100 %) samt ASTA – Active Safety Test Area AB (61,33 %). Under året har SP Processum förvärvats (60 %) se not 40.

RISE AB innehar 100 % av aktierna i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB.

SWEDISH ICT RESEARCH AB

Swedish ICT-gruppens roll är att verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att bidra till ökad konkurrenskraft och förnyelse i näringsliv och samhälle samt förbättrad livskvalitet. Swedish ICT Research ABs affärsområden är: ICT tjänster, teknik och metoder, E-hälsa, Hållbar mobilitet, Smart energi, SME Utveckling, Internet och telekom, Användarupplevelser och livskvalitet, Automation och industriella processer och Säkerhet.

I Swedish ICT-koncernen ingår Acreeo Swedish ICT AB (100 %) – med dotterbolagen IRnova AB (64,9 %) och Fibertronix AB (92 %), SICS Swedish ICT AB (100 %) – med dotterbolagen SICS East Swedish ICT AB (91 %) och SICS Swedish ICT Västerås AB (100 %), Interactive Institute Swedish ICT AB (100 %), Viktoria Swedish ICT AB (91 %) och Imego AB (100 %). Swedish ICT Research AB äger även Swedish ICT Innovation AB, som är ett vilande bolag.

RISE AB innehar 60 % av aktierna i Swedish ICT Research AB. Resterande 40 % ägs av FMOF Föreningen Mikroelektronisk och Optisk Forskning 20 % samt Föreningen FAV med 20 %. FAV består av Intressentföreningen FDF – Föreningen för Datateknisk Forskning, OSIT – Östsvenska ITföreningen samt VIT – Västsvenska IT-föreningen.

ÖVRIGA BOLAG I RISE-GRUPPEN

SWEREA AB

Swerea skapar, förädlar och förmedlar forskningsresultat inom material-, process- och produktions-teknik samt produktframtagning. Målet är att skapa affärsmässig nytta för medlemmar och andra kunder. Bolaget ska också arbeta för att stärka konkurrens- och innovationsförmågan hos näringslivet i Sverige.

I Swerea-koncernen ingår dotterbolagen Swerea IVF AB, Swerea KIMAB AB, Swerea SICOMP AB, Swerea SWECAST AB och Swerea MEFOS AB (samtliga 100 %).

RISE AB innehar 42,8 % av aktierna i Swerea AB. Resterande 57,2 % ägs av Stiftelsen svensk järn- och metallforskning 19,8 %, Svenska Gjuteriföreningen 8,2 %, Intressentföreningen för Korrosionsforskning 6,3 %, Swerea IVFs Intressentförening 11,8 % och Metallurgiska forskningsbolaget i Luleå AB 11,2 %.

INNVENTIA AB

Innventias forsknings- och innovationsverksamhet inom pappersområdet sträcker sig längs hela värdekedjan från massafiber och pappersutveckling till färdig förpackning. En viktig del av verksamheten är arbetet med nya material och biobränslen.

I Innventia-koncernen ingår LignoBoost Demo AB (100 %), PFI AS i Norge (95 %) och Innventia UK Ltd (100 %).

RISE AB innehar 29 % av aktierna i Innventia AB. Resterande 71 % ägs av BillerudKorsnäs AB 10,9 %, Holmen AB 10 %, M-real Oyj 10 %, Stora Enso Oyj 10 %, Södra Cell AB 10 % samt STFIs Intressentförening och Intressentföreningen Packforsk 10 % vardera.

HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Koncernen har efter balansdagen förvärvat 70 % av det norska företaget SINTEF NBL AS. Köpeskillingen uppgår till 7 521 000 NOK. Företaget omsatte 44,6 mkr (2013) och hade en balansomslutning uppgående till 23,3 mkr (2013-12-31).

IRnova har efter balansdagen genomfört ytterligare en kapitalanskaffning om 10 mkr i form av en konvertibel utan återbetalningsskyldighet. Kapitalet har tillförts bolaget för kommande utveckling. Efter konvertering kommer RISE ägarandel uppgå till 26 % vilket gör att bolaget kommer klassificeras som ett intressebolag framöver.

Förvärvsanalyserna för ovanstående förvärv är under upprättande.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Risiktagning och hantering av risker är en naturlig del av all affärsverksamhet. RISE-koncernens verksamhet är exponerad för ett flertal risker. Finansiell riskhantering redovisas i not 3.

Svårigheter att rekrytera och behålla kvalificerad personal är riskfaktorer för flera av instituten inom RISE-koncernen. Inom vissa branscher finns inte relevant kompetens tillgänglig.

Moderbolagets styrelse har gjort en kartläggning av RISE ABs riskområden i syfte att identifiera och synliggöra koncernens nuvarande och potentiella risker. Dokumentet ska vara en viktig del av RISE ABs strategi- och bolagsstyrningsarbete, hållas levande och uppdateras årligen.

STYRELSENS ARBETE OCH SAMMANSÄTTNING UNDER ÅRET

För en beskrivning av styrelsen och en redogörelse för dess arbete hänvisas till RISE ABs bolagsstyrningsrapport 2013.

ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE OCH BESKRIVNING AV INCITAMENT

RISE AB följer statens riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, se mer information avseende ersättningar i not 10 i information som följer samt RISE ABs bolagsstyrningsrapport 2013.

FÖRSLAG TILL DISPOSITION

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel, 459 557 314 kronor, disponeras enligt följande:

Balanserade vinstmedel från föregående år	459 266 855
Årets resultat	290 459
Balanserade vinstmedel vid årets slut	459 557 314

Eget kapital i koncernen uppgår till 809 938 tkr.

Enligt bolagsordningen är syftet med verksamheten inte att bereda vinst åt aktieägaren. Utdelning lämnas inte.

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Belopp i tkr	Not	2013	2012
Nettoomsättning	6, 8	1 807 213	1 676 336
Övriga rörelseintäkter	7, 14	12 144	15 645
Övriga externa kostnader	8, 9	-536 225	-528 056
Personalkostnader	10	-1 195 770	-1 098 367
Avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	17, 18	-63 684	-55 571
Resultatandel i intressebolag	19	8 806	5 570
Rörelseresultat		32 484	15 557
Finansiella intäkter	11, 14	9 477	10 474
Finansiella kostnader	11, 14	-1 156	-1 465
<i>Finansiella poster – netto</i>		<i>8 321</i>	<i>9 009</i>
Resultat före skatt		40 805	24 566
Inkomstskatt	13	-10 792	-13 422
Årets resultat		30 013	11 144
Moderbolagets aktieägare		39 001	26 112
Innehav utan bestämmande inflytande		-8 988	-14 968
Övrigt totalresultat			
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen			
Omvärdering av nettopensionsförpliktelsen		-1 221	78
Skatteeffekt av ovanstående	13, 30	269	-20
Summa totalresultat för året		29 061	11 202
Årets resultat och summa totalresultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		38 049	26 170
Innehav utan bestämmande inflytande		-8 988	-14 968
Resultat per aktie, räknat på resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare under året (uttryckt i kr per aktie)			
Resultat per aktie före och efter utspädning	15	2 368	1 585

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Belopp i tkr	Not	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	18		
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten		10 214	7 681
Patent och licenser		2 496	964
Summa immateriella tillgångar		12 710	8 645
Materiella anläggningstillgångar	17		
Byggnader och mark		227 628	143 559
Inventarier, verktyg och installationer		163 388	134 695
Pågående nyanläggningar		213 858	45 832
Summa materiella anläggningstillgångar		604 874	324 086
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intressebolag	19	172 050	171 894
Finansiella tillgångar som kan säljas	20, 24	1 434	1 096
Uppskjutna skattefordringar	21	2 064	2 229
Andra långfristiga fordringar	23, 24	258	258
Summa finansiella anläggningstillgångar		175 806	175 477
Summa anläggningstillgångar		793 390	508 208
Omsättningstillgångar			
Varulager	25	12 095	14 331
Pågående arbete		66 437	67 523
Kundfordringar	24, 26	260 314	260 601
Skattefordringar		29 333	27 623
Övriga fordringar	24, 27	7 919	31 218
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24, 28	214 322	146 501
Likvida medel	24, 29	423 105	375 275
Summa omsättningstillgångar		1 013 525	923 072
SUMMA TILLGÅNGAR		1 806 915	1 431 280

KONCERNENS BALANSRÄKNING, FORTS.

Belopp i tkr	Not	2013-12-31	2012-12-31
EGET KAPITAL			
Eget kapital som kan hänföras till moderbolagets aktieägare			
Aktiekapital	31	1 647	1 647
Övrigt tillskjutet kapital		428 129	428 129
Balanserad vinst inklusive årets totalresultat		380 162	342 515
Innehav utan bestämmande inflytande		64 949	33 799
Summa eget kapital		874 887	806 090
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Uppskjutna skatteskulder	21	11 955	9 412
Pensionsförpliktelser	30	25 996	25 562
Summa långfristiga skulder		37 951	34 974
Kortfristiga skulder			
Skulder från kreditinstitut		155 117	-
Förskott från kunder		315 433	324 611
Leverantörsskulder	24	107 335	84 756
Övriga skulder	24, 33	98 860	80 394
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	217 332	100 455
Summa kortfristiga skulder		894 077	590 216
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 806 915	1 431 280
Ställda säkerheter			
	35	45 000	45 000
Ansvarsförbindelser	36	123 500	24 392

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Hänförligt till moderbolagets aktieägare					
Belopp i tkr	Aktiekapital	Övrigt till- skjutet kapital	Balanserad vinst	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2012	1 647	428 129	309 760	739 536	42 244	781 780
Årets resultat			26 111	26 111	-14 968	11 143
Transaktioner med minoriteten			6 644	6 644	6 523	13 167
Utgående balans per 31 december 2012	1 647	428 129	342 515	772 291	33 799	806 090
Årets resultat			39 001	39 001	-8 988	30 013
Transaktioner i övrigt totalresultat			-952	-952		-952
Transaktioner med minoriteten			2 277	2 277	7 738	10 015
Förvärvat minoritets- intresse				0	29 721	29 721
Justering mot minoritet			-2 679	-2 679	2 679	-
Utgående balans per 31 december 2013	1 647	428 129	380 162	809 938	64 949	874 887

KONCERNENS RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i tkr	Not	2013	2012
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		32 484	15 557
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	17, 18	63 684	55 571
Övriga ej likviditetspåverkande poster	38	-14 152	-6 565
Finansiella intäkter		9 477	10 474
Finansiella kostnader		-1 156	-1 465
Betalda inkomstskatter		-9 527	-19 397
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		80 810	54 175
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning av rörelsefordringar		26 616	-56 585
Ökning/minskning av rörelseskulder		119 065	35 935
Summa förändring av rörelsekapital		145 681	-20 650
Kassaflöde från den löpande verksamheten		226 491	33 525
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Köp av immateriella tillgångar	18	-4 847	-4 307
Köp av materiella anläggningstillgångar	17	-277 029	-104 919
Direktavskrivna köp av materiella anläggningstillgångar		999	1787
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	5
Försäljning av finansiella tillgångar	20	13	-4
Köp av finansiella tillgångar	19, 20	-752	-6 013
Effekt vid förvärv av dotterbolag		-26 407	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-308 023	-113 451
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Försäljning av optioner i IRnova		0	12
Nyemission		10 038	13 156
Upptagna lån under året		119 324	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		129 362	13 168
Årets kassaflöde		47 830	-66 758
Likvida medel vid årets början	29	375 275	442 033
Likvida medel vid årets slut	29	423 105	375 275

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr	Not	2013	2012
Nettoomsättning	6	19 336	16 736
Övriga externa kostnader	9	-10 502	-9 250
Personalkostnader	10	-10 567	-9 814
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	17	-55	-48
Rörelseresultat		-1 788	-2 376
Övriga räntetäkter och liknande resultatposter	12	2080	2454
Räntekostnader och liknande resultatposter	12	-1	-2
Resultat efter finansiella poster		291	76
Skatt på årets resultat	13	-	-
Årets resultat		291	76

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

Belopp i tkr	Not	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	17	60	68
Summa materiella anläggningstillgångar		60	68
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	22	434 446	434 446
Andelar i intressebolag	19	22 997	22 997
Andra långfristiga fordringar	23	-	-
Summa finansiella anläggningstillgångar		457 443	457 443
Summa anläggningstillgångar		457 503	457 511
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Aktuella skattefordringar		713	557
Övriga fordringar	27	1	1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	28	656	303
Summa kortfristiga fordringar		1370	861
Kassa och Bank	29	18 418	9 835
Summa omsättningstillgångar		19 788	10 696
SUMMA TILLGÅNGAR		477 291	468 207

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING, FORTS

Belopp i tkr	Not	2013-12-31	2012-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		1 647	1 647
Reservfond		105	105
Summa bundet eget kapital		1 752	1 752
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		459 267	459 191
Årets resultat		291	76
Summa fritt eget kapital		459 558	459 267
Summa eget kapital		461 310	461 019
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		971	723
Övriga skulder	33	13 971	4 939
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	1 039	1 526
Summa kortfristiga skulder		15 981	7 188
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		477 291	468 207
Ställda säkerheter			
	35	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	36	Inga	Inga

FÖRÄNDRINGAR I MODERBOLAGETS EGET KAPITAL

Belopp i tkr	Not	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2012		1 647	105	459 191	460 943
Årets resultat				76	76
Utgående balans per 31 december 2012		1 647	105	459 267	461 019
Årets resultat				291	291
Utgående balans per 31 december 2013		1 647	105	459 558	461 310

MODERBOLAGETS KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr	Not	2013	2012
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		-1 788	-2 376
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	38	55	-1
Erhållen ränta		2 080	2 454
Betald ränta		-	-2
Betald inkomstskatt		-156	-353
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		191	-278
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning av rörelsefordringar		-353	538
Ökning/minskning av rörelseskulder		8 792	1 051
Summa förändring av rörelsekapital		8 439	1 589
Kassaflöde från den löpande verksamheten		8 630	1 311
Investeringsverksamheten			
Köp av materiella anläggningstillgångar	17	-47	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-47	-
Finansieringsverksamheten			
		-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-	-
Årets kassaflöde		8 583	1 311
Likvida medel vid årets början	29	9 835	8 524
Likvida medel vid årets slut	29	18 418	9 835

NOTER

NOT 1 ALLMÄN INFORMATION

RISE Research Institutes of Sweden ABs uppdrag är att samla den svenska institutssektorn och stärka dess roll i innovationssystemet genom effektiv ägarstyrning och arbete med struktur-, effekt- och finansieringsfrågor. Forskningsinstituten under RISE AB ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse.

RISE-koncernen består, förutom av moderbolaget RISE Research Institutes of Sweden AB, av det helägda dotterbolaget SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB och av det till 60 % ägda dotterbolaget Swedish ICT Research AB. I koncernen ingår även intressebolagen Swerea AB som ägs till 42,8 % och Innventia AB som ägs till 29 %. RISE AB är helägt av staten.

Moderbolaget är ett aktiebolag som är registrerat i Sverige och har sitt säte i Stockholms kommun. Besöksadressen till huvudkontoret är Mäster Samuelsgatan 60, Box 3072, 103 61 Stockholm.

Den 14 mars 2014 har denna koncernredovisning och årsredovisning godkänts av styrelsen för offentliggörande.

NOT 2 SAMMANFATTNING AV VIKTIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

2.1 Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen för RISE Research Institutes of Sweden AB-koncernen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen, RFR 1. Kompletterande redovisningsregler för koncerner, International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) sådana de antagits av EU.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden förutom finansiella instrument som värderats till verkligt värde via resultaträkningen. De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen anges i not 4.

Moderbolagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2, Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. I de fall moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta separat i slutet av denna not.

Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Uppgifterna inom parentes avser föregående år.

Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

(a) Nya och ändrade standarder som tillämpas av koncernen

Nedan anges de standarder som koncernen tillämpar för första gången för räkenskapsår som börjar 1 januari 2013 och som har väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter:

I IAS 1 "Utbildning av finansiella rapporter" har införts ändringar avseende övrigt totalresultat. Den mest väsentliga förändringen i den ändrade IAS är kravet att de poster som redovisas i "övrigt totalresultat" ska presenteras fördelat på två grupper. Fördelningen baseras på om posterna kan komma att omklassificeras till resultaträkningen (omklassificeringsjusteringar) eller ej.

IAS 19 "Ersättning till anställda" omarbetades i juni 2011. Kostnader för tjänstgöring under tidigare år kommer att redovisas omgående. Räntekostnader och förväntad avkastning på förvaltningstillgångar kommer att ersättas av en nettoränta som beräknas med hjälp av diskonteringsräntan, baserat på nettoöverskottet eller nettounderskottet i den förmånsbestämda planen. Effekten på de finansiella rapporterna presenteras i not 30.

IFRS 13 "Värdering till verkligt värde" syftar till att värderingar till verkligt värde ska bli mer konsekventa och mindre komplex genom att standarden tillhandahåller en exakt definition och en gemensam källa i IFRS till verkligt värdevärderingar och tillhörande upplysningar. Standarden ger en vägledning till verkligt värdevärderingar för alla slag av tillgångar och skulder, finansiella som icke-finansiella. Kraven utökar inte tillämpningsområdet för när verkligt värde ska tillämpas men tillhandahåller vägledning kring hur det ska tillämpas där andra IFRS redan kräver eller tillåter värdering till verkligt värde.

En ändring har gjorts i IAS 36, "Nedskrivningar", avseende upplysningar om återvinningsvärdet för icke-finansiella tillgångar. Ändringen tar bort ett krav på

upplysningar om återvinningsvärdet för kassagenererande enheter som hade införts i IAS 36 vid tillkomsten av IFRS 13. Ändringen är inte obligatorisk för koncernen förrän den 1 januari 2014 men koncernen har valt att tillämpa ändringen från och med den 1 januari 2013.

(b) Nya standarder och tolkningar som ännu inte har tillämpats av koncernen

Ett antal nya standarder och tolkningar träder i kraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2013 och har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Inga av dessa förväntas ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter med undantag av de som följer nedan:

IFRS 10 "Koncernredovisning" bygger på redan existerande principer då den identifierar kontroll som den avgörande faktorn för att fastställa om ett företag ska inkluderas i koncernredovisningen. Standarden ger ytterligare vägledning för att bistå vid fastställandet av kontroll när detta är svårt att bedöma. Koncernen avser att tillämpa IFRS 10 för det räkenskapsår som börjar 1 januari 2014 och har ännu inte utvärderat den fulla effekten på de finansiella rapporterna.

IFRS 12 "Upplysningar om andelar i andra företag" omfattar upplysningskrav för dotterbolag, samarbetsarrangemang, intressebolag och ej konsoliderade strukturerade företag. Koncernen avser att tillämpa IFRS 12 för det räkenskapsår som börjar 1 januari 2014 och har ännu inte utvärderat den fulla effekten på de finansiella rapporterna.

IFRS 9 "Financial instruments" hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. IFRS 9 gavs ut i november 2010 för finansiella tillgångar och i oktober 2011 för finansiella skulder och ersätter de delar i IAS 39 som är relaterat till klassificering och värdering av finansiella instrument. IFRS 9 anger att finansiella tillgångar ska klassificeras i två olika kategorier; värdering till verkligt värde eller värdering till upplupet anskaffningsvärde. Klassificering fastställs vid första redovisningstillfället utifrån företagets affärsmodell samt karaktäristiska egenskaper i de avtalsenliga kassaflödena. För finansiella skulder sker inga stora förändringar jämfört med IAS 39. Den största förändringen avser skulder som är identifierade till verkligt värde. För dessa gäller att den del av verkligt värdeförändringen som är hänförlig till den egna kreditrisken ska redovisas i övrigt totalresultat istället för resultatet såvida detta inte orsakar inkonsekvens i redovisningen (accounting mismatch). Koncernen har ännu inte utvärderat effekterna. Koncernen kommer att utvärdera effekterna av de återstående faserna avseende IFRS 9 när de är slutförda av IASB.

Inga andra av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

2.2 Koncernredovisning

(a) Dotterbolag

Dotterbolag är alla de företag (inklusive företag för särskilt ändamål) där koncernen har rätten att utforma finansiella och operativa strategier på ett sätt som vanligen följer med ett aktieinnehav uppgående till mer än hälften av rösträtterna. Förkomsten och effekten av potentiella rösträtter som för närvarande är möjliga att utnyttja eller konvertera beaktas vid bedömningen av hurvida koncernen utövar bestämmande inflytande över ett annat företag. Koncernen bedömer också om bestämmande inflytande föreligger fastän den inte har ett aktieinnehav uppgående till mer än hälften av rösträtterna men ändå har möjlighet att styra finansiella och operativa strategier genom de-facto kontroll. De-facto kontroll kan uppstå under omständigheter där andelen av koncernens rösträtter i relation till storleken och spridningen på övriga aktieägares rösträtter ger koncernen möjlighet att styra finansiella och operativa strategier etc.

Dotterbolag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens förvärv av dotterbolag. Anskaffningsvärdet för ett förvärv utgörs av verkligt värde på tillgångar som lämnats som ersättning, emitterade eget kapitalinstrument och uppkomna eller övertagna skulder per överlåtelседagen, plus utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder och eventualförpliktelser i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen, oavsett omfattning på eventuellt minoritetsintresse. Det överskott som utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på koncernens andel av identifierbara förvärvade tillgångar, skulder och eventualförpliktelser redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet understiger verkligt värde för det förvärvade dotterbolagets tillgångar, skulder och eventualförpliktelser redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

Koncerninterna transaktioner och balansposter samt orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Redovisningsprinciperna för dotterbolag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

Samtliga förvärvsrelaterade transaktionskostnader kostnadsförs. Dessa kostnader redovisas i koncernen på raden övriga externa kostnader i resultaträkningen. Kostnader som redovisas på denna rad är transaktionskostnader, eventuella omvärderingar av tilläggsköpeskillnader samt eventuella omvärderingar till verkligt värde av tidigare förvärvade andelar vid stegvisa förvärv.

(b) Förändringar i ägarandel i ett dotterbolag utan förändring av bestämmande inflytande

Transaktioner med innehavare utan bestämmande inflytande som inte leder till förlust av kontroll redovisas som eget kapitaltransaktioner - dvs som transaktioner med ägarerna i deras roll som ägare. Vid förvärv från innehavare utan bestämmande inflytande redovisas skillnaden mellan verkligt värde på erlagd köpeskillnad och den faktiska förvärvade andelen av det redovisade värdet på dotterbolagets netto-tillgångar i eget kapital. Vinster och förluster på avyttringar till innehavare utan bestämmande inflytande redovisas också i eget kapital.

(c) Försäljning av dotterbolag

När koncernen inte längre har ett bestämmande inflytande, värderas varje kvarvarande innehav till verkligt värde per den tidpunkt när den förlorar det bestämmande inflytandet. Ändringen i redovisat värde redovisas i resultaträkningen. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intressebolag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende den avyttrade enheten som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt hade avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna. Detta kan medföra att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

(d) Intressebolag

Intressebolag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20% och 50% av rösterna. Innehav i intressebolag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Vid tillämpning av kapitalandelsmetoden värderas investeringen inledningsvis till anskaffningsvärde och det redovisade värdet ökas eller minskas därefter för att beakta koncernens andel av intressebolagets vinst eller förlust efter förvärvstidpunkten. Koncernens redovisade värde på innehav i intressebolag inkluderar goodwill som identifieras vid förvärvet.

Om ägarandelen i ett intressebolag minskas men investeringen fortsätter att vara ett intressebolag omklassificeras endast ett proportionellt belopp av den vinst eller förlust som tidigare redovisades i övrigt totalresultat till resultatet.

Koncernens andel av resultat som uppkommit efter förvärvet redovisas i resultaträkningen och dess andel av förändringar i övrigt totalresultat efter förvärvet redovisas i övrigt totalresultat med motsvarande ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intressebolags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intressebolaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig legala eller informella förpliktelser eller gjort betalningar för intressebolagets räkning.

Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för investeringen i intressebolaget. Om så är fallet, beräknar koncernen nedskrivningsbeloppet som skillnaden mellan intressebolagets återvinningsvärde och det redovisade värdet och redovisar beloppet i "Resultatandel i intressebolag" i resultaträkningen.

2.3 Segmentrapportering

Rörelsesegment rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapportering som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som styrelsen i RISE Research Institutes of Sweden AB. RISE AB har tre operativa segment. De tre segmenten är koncernerna SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, Swedish ICT Research AB och moderbolaget RISE AB. För information se tabell not 5.

2.4 Omräkning av utländsk valuta

(a) Funktionell valuta och rapportvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksam (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (kr), som är koncernens rapportvaluta.

(b) Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen eller den dag då posterna omvärderas. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden eller av nettoinvesteringar, då vinster/förluster redovisas i övrigt totalresultat.

Valutakursvinster och -förluster som hänför sig till lån och likvida medel redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. Alla övriga valutakursvinster och -förluster redovisas i posten "Andra vinster/förluster - netto" i resultaträkningen.

Förändringar i verkligt värde för värdepapper i utländsk valuta, vilka klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas, fördelas mellan omräkningsdifferenser som beror på förändringar av värdepapprets upplupna anskaffningsvärde och andra förändringar av värdepapprets redovisade värde.

Omräkningsdifferenser som hänför sig till förändringar i upplupet skaffningsvärde redovisas i resultaträkningen och andra förändringar av redovisat värde redovisas i övrigt totalresultat.

Omräkningsdifferenser för icke-monetära finansiella tillgångar och skulder, såsom aktier som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas i resultaträkningen som en del av verkligt värdevinster/-förluster. Omräkningsdifferenser för icke-monetära finansiella tillgångar såsom aktier som klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas, förs till reserven för tillgångar som kan säljas, vilken ingår i övrigt totalresultat.

(c) Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag (av vilka inget har en höginflationsvaluta som funktionell valuta) som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

- (a) tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagens kurs;
- (b) intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs (såvida denna genomsnittliga kurs utgör en rimlig approximation av den ackumulerade effekten av de kurser som gäller på transaktionsdagen, annars omräknas intäkter och kostnader till transaktionsdagens kurs), och
- (c) alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas i övrigt totalresultat.

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs. Valutakursdifferenser redovisas i övrigt totalresultat.

2.5 Immateriella tillgångar

(a) Forskning och utveckling

Utgifter för forskning kostnadsförs när de uppstår. Utvecklingskostnader aktiveras när en ny produkt eller en ny produktapplikation har nått så långt i utvecklingshänseende, att först från och med att den går in i en industrialiseringsprocess - liktydigt med att den avses bli lanserad som självständig produkt alternativt som en integrerad del i en befintlig produkt - börjar utgifterna redovisas som tillgång. Samtliga sådana utgifter har dessförinnan kostnadsförts löpande. Utvecklingsutgifter som tidigare har kostnadsförts balanseras inte i efterföljande period. Avskrivningsplaner påbörjas från och med kommersialisering av respektive produkt. Anskaffningsvärdet för internt upparbetade immateriella tillgångar innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till tillgången. Till största delen avser detta löner och andra anställningsrelaterade utgifter för personal som direkt deltar i arbetet med att ta fram produkten eller applikationen, samt utgifter för externa tjänster.

(b) Patent

Patent har en bestämbar nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. Avskrivningar görs linjärt för att fördela kostnaden för patent över deras bedömda nyttjandeperiod på 10 år.

(c) Goodwill

Goodwill uppstår vid förvärv av dotterbolag och avser det belopp varmed köpeskillingen överstiger IFRS GAAP plc's andel i det verkliga värdet av identifierbara tillgångar, skulder och eventualeffliktelser i det förvärvade bolaget samt det verkliga värdet på innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget. Negativ goodwill återförs över resultaträkningen.

2.6 Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark innefattar huvudsakligen fabriker, butiker och kontor. Byggnader och mark redovisas till omvärderat belopp, baserat på värderingar som utförs av externa och oberoende värderingsmän, minskat med de avskrivningar av byggnader som gjorts därefter. Värderingar görs med tillräcklig regelbundenhet för att säkerställa att det verkliga värdet på den omvärderade tillgången inte väsentligt avviker från det redovisade värdet. De ackumulerade avskrivningarna vid tidpunkten för omvärderingen eliminerar mot tillgångens uppskrivna anskaffningsvärde, varefter nettobeloppet utgör tillgångens omvärderade belopp. Alla andra materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. I anskaffningsvärdet kan också ingå överföringar från eget kapital av eventuella vinster/förluster från kassaflödessäkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, hänförliga till inköp i utländsk valuta av materiella anläggningstillgångar.

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Redovisat värde för den ersatta delen tas bort från balansräkningen. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Ökning av redovisat värde som uppkommer vid omvärdering av byggnader och mark redovisas i övrigt totalresultat och i posten Reserver i eget kapital. Minskningar som utjämnar tidigare ökringar av samma tillgång förs från Reserver till övrigt totalresultat. Alla övriga minskningar resultatförs. Årligen överförs skillnaden mellan avskrivningen baserad på tillgångens redovisade omvärderade belopp (kostnadsförd avskrivning) och avskrivning som baseras på ursprungligt anskaffningsvärde, från Reserver till Balanserade vinstmedel.

Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på andra tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde eller omvärderat belopp ner till det beräknade restvärdet över den beräknade nyttjandeperioden, görs linjärt enligt följande:

Byggnader	25-50 år
Datorer	3 år
Inventarier, verktyg och installationer	5 år
Nedlagda kostnader på annans fastighet	5 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod provas vid varje rapportperiods slut och justeras vid behov. En tillgångs redovisade värde skrivs omgående ner till dess återvinningsvärde om tillgångens redovisade värde överstiger dess bedömda återvinningsvärde.

Vinster och förluster vid avyttring fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkten och det redovisade värdet och redovisas i Övriga rörelseintäkter respektive Övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

2.7 Nedskrivningar av icke-finansiella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod eller immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning, skrivs inte av utan provas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minskat med försäljningskostnader och dess nyttjandevärde. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns i allt väsentligt oberoende kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar (andra än goodwill) som tidigare har skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras

2.8 Finansiella instrument

2.8.1 Klassificering

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar och skulder i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, lånefordringar och kundfordringar, finansiella tillgångar som kan säljas samt övriga finansiella skulder. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången eller skulden förvärvades.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella instrument som innehas för handel. En finansiell tillgång klassificeras i denna kategori om den förvärvas huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen utgörs av kortfristiga

placeringar såsom räntefonder och indexobligationer vilka redovisas som likvida medel i balansräkningen. Tillgångar i denna kategori klassificeras som omsättnings-tillgångar om de förväntas bli reglerade inom tolv månader, annars klassificeras de som anläggningstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Lånefordringar och kundfordringar redovisas som andra långfristiga fordringar, kundfordringar (se beskrivning i not 2.10 nedan), övriga fordringar, respektive upplupna intäkter i balansräkningen. Även likvida medel ingår i denna kategori (se beskrivning i not 2.11 nedan).

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är tillgångar som inte är derivat och där tillgångarna identifierats som att de kan säljas eller inte har klassificerats i någon av övriga kategorier. De ingår i anläggningstillgångar om ledningen inte har för avsikt att avyttra tillgången inom 12 månader efter rapportperiodens slut. Finansiella tillgångar som kan sälja utgörs av aktieinnehav i noterade företag.

Övriga finansiella skulder

Koncernens leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder klassificeras som övriga finansiella skulder. Se beskrivning i not 2.14 nedan.

2.8.2 Redovisning och värdering

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen – det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas efter anskaffningstidpunkten till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, resultatredovisas i den period då de uppstår och ingår i resultaträkningens post Andra vinster/förluster – netto. Utdelningsintäkter från värdepapper i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen som en del av Övriga intäkter när koncernens rätt att erhålla betalning har fastställts.

Förändringar i verkligt värde för monetära och icke-monetära värdepapper klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i övrigt totalresultat.

När värdepapper, som klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas, säljs eller skrivs ner, förs ackumulerade justeringar av verkligt värde från eget kapital till resultaträkningen som vinster och förluster från finansiella instrument.

Ränta på värdepapper som kan säljas som beräknats med effektivräntemetoden redovisas i resultaträkningen som en del av Finansiella intäkter. Utdelning på aktieinstrument som kan säljas redovisas i resultaträkningen som en del av Övriga intäkter när koncernens rätt att erhålla betalning har fastställts.

2.9 Varulager

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFO). Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. I varulagret ingår dels komponenter (pågående arbete) och dels färdiga varor.

2.10 Kundfordringar

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning. Kundfordringar med löptid om mindre än 12 månader redovisas till nominellt värde, vilket motsvarar verkligt värde.

En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Reserverings storlek utgörs av skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av bedömda diskonterade

framtida kassaflöden diskonterade med den ursprungliga effektiva räntan. Befarade och konstaterade kundförluster redovisas på raden övriga rörelsekostnader i resultaträkningen. Återvinning av belopp som tidigare skrivits bort krediteras övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

2.11 Pågående projekt

Koncernen har tre typer av projekt, forskningsprojekt, delvis kommersiella projekt och helt kommersiella projekt. Forskningsprojekten finansieras med bidrag från moderbolaget eller från samarbetspartners. Intäkterna för dessa projekt redovisas i takt med att kostnaderna uppstår enligt plan. Bidrag som erhållits redovisas som förutbetalad intäkt tills dess att kostnaderna uppburits. När erhållna bidrag har förbrukats tas beslut om projektet ska avslutas, eller om det ska drivas vidare. Delvis kommersiella projekt avser projekt som finansieras både med bidrag samt med kommersiella medel, det vill säga genom försäljning till externa parter. Dessa projekt intäktsredovisas i takt med att kostnaderna upparbetas. Reserveringar sker för beräknade kostnadsöverdrag. Kommersiella projekt finansieras uteslutande genom försäljning till externa parter. Anskaffningsvärdet för dessa projekt består av direkt lön samt andra direkta kostnader. Nettoförsäljningsvärdet definieras som det uppskattade försäljningspriset med avdrag för eventuella uppskattade försäljningskostnader. Konstaterade eller befarade förluster i projekten redovisas på raden övriga rörelsekostnader i resultaträkningen. Återvinning av belopp som tidigare skrivits bort krediteras övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

2.12 Likvida medel

Likvida medel ingår kassa och banktillgodohavanden samt kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

2.13 Aktiekapital

Stamaktier klassificeras som eget kapital. Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya aktier redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

2.14 Leverantörsskulder

Leverantörsskulder är förpliktelser att betala för varor och tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer. Leverantörsskulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förefaller inom ett år eller tidigare (eller under normal verksamhetscykel om denna är längre). Om inte, tas de upp som långfristiga skulder.

Leverantörsskulder redovisas till nominellt belopp. Redovisat värde för leverantörsskulder förutsätts motsvara dess verkliga värde, eftersom denna post är kortfristig till sin natur.

2.15 Aktuell och uppskjuten skatt

Periodens skattekostnad omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där moderbolaget och dess dotterbolag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter. Ledningen utvärderar regelbundet de yrkanden som gjorts i självdeklarationer avseende situationer där tillämpliga skatteregler är föremål för tolkning. Den gör, när så bedöms lämpligt, avsättningar för belopp som troligen ska betalas till skattemyndigheten.

Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessas redovisade värden i koncernredovisningen. Uppskjuten skatteskuld redovisas emellertid inte om den uppstår till följd av första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skatt redovisas heller inte om den uppstår till följd av en transaktion som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett rörelseförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat. Uppskjuten inkomstskatt beräknas med tillämpning av skattesatser (och -lagar) som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas.

Uppskjuten skatteskuld beräknas på skattepliktiga temporära skillnader som uppkommer på andelar i dotterbolag, intressebolag och joint ventures, förutom för uppskjutna skatteskulder där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid. I normalfallet kan koncernen inte styra återföringen av temporära skillnader avseende intressebolag. Detta är möjligt

endast i fall där det finns ett avtal som ger koncernen möjlighet att styra återföringen av temporära skillnader.

Uppskjuten skattefordran som hänför sig till avdragsgilla temporära skillnader avseende innehav i dotterbolag, intressebolag och joint ventures, redovisas endast i den omfattning det är sannolikt att den temporära skillnaden kommer att återföras i framtiden och det kommer att finnas skattepliktiga överskott som avdraget kan utnyttjas mot.

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna hänför sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt, där det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalningar.

2.16 Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållt belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Avgifter som betalas för lånelöften redovisas som transaktionskostnader för upplåningen i den utsträckning det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas. I sådana fall redovisas avgiften när kreditutrymmet utnyttjas. När det inte föreligger några bevis för att det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas, redovisas avgiften som en förskottsbetalning för finansiella tjänster och fördelas över det aktuella lånelöftets löptid.

Preferensaktier, som är obligatorisk inlösbara vid en specifik tidpunkt, klassificeras som skulder. Utdelning på dessa preferensaktier redovisas i resultaträkningen som räntekostnad.

Checkräkningskrediter redovisas som upplåning bland kortfristiga skulder i balansräkningen.

2.17 Ersättningar till anställda

Pensionsförpliktelser

Koncernföretagen har olika pensionsplaner. Pensionsplanerna finansieras vanligen genom betalningar till försäkringsbolag eller förvaltaradministrerade fonder, där betalningarna fastställs utifrån periodiska aktuariella beräkningar. Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter om denna juridiska enhet inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder. En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som inte är avgiftsbestämd. Utmärkande för förmånsbestämda planer är att de anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och lön.

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen vid rapportperiodens slut minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna.

Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarier med tillämpning av den s.k. Projected unit credit method. Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med användning av räntesatsen för förstklassiga företagsobligationer som är utfärdade i samma valuta som ersättningskalden kommer att betalas i med löptider jämförbara med den aktuella pensionsskuldens.

Aktuariella vinster och förluster till följd av erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden redovisas i övrigt totalresultat den period då de uppstår.

Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder redovisas direkt i resultaträkningen, om inte förändringarna i pensionsplanen är villkorade av att de anställda kvarstår i tjänst under en angiven period (intjänandeperioden). I sådana fall fördelas kostnaden avseende tjänstgöring under tidigare perioder linjärt över intjänandeperioden.

Koncernens väsentliga förmånsbestämda plan är ITP-planen, tryggad genom avgifter till Alecta. För vare sig räkenskapsåren 2013 eller 2012 har koncernen haft tillgång till information som gör det möjligt att redovisa denna plan som förmånsbestämd. Planen redovisas därför som avgiftsbestämd.

För avgiftsbestämda pensionsplaner betalar koncernen avgifter till offentligt eller privat administrerade pensionsförsäkringsplaner på obligatorisk, avtalsenlig eller frivillig basis. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Förutbetalda avgifter redovisas som en tillgång i den utsträckning som kontant återbetalning eller minskning av framtida betalningar kan komma Koncernen tillgodo.

2.18 Intäktsredovisning

Intäkter innefattar det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas för sålda varor och utförda tjänster inom koncernen. Koncernen redovisar en intäkt när dess belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att tillfalla företaget och att de särskilda kriterier som beskrivs nedan per typ av verksamhet är uppfyllda.

Bidrag

Erhållna projektbidrag intäktsredovisas i den takt uppbarbetning sker.

Försäljning av tjänster

Koncernens intäkter utgörs i allt väsentligt av intäkter från utförda tjänster (forsknings- och utvecklingsprojekt).

Tidsperioden för projektens genomförande varierar mellan 6 – 36 månader.

Projektet utförs på såväl löpande räkning som på fastprisbasis. Ett fastprisuppdags utfall kan beräknas på ett tillförlitligt sätt när den totala uppdragsinkomsten kan mätas tillförlitligt, när det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förknippade med uppdraget kommer att tillfalla koncernen, när färdigställandegraden och de totala utgifterna per balansdag kan mätas tillförlitligt, när samtliga uppdragsutgifter kan identifieras och mätas tillförlitligt. Ett uppdrag på löpande räkning kan beräknas tillförlitligt när det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som kan hänföras till uppdraget kommer att tillfalla koncernen och de uppdragsutgifter som hänför sig till uppdraget kan identifieras och mätas på ett tillförlitligt sätt.

Samtliga projektbaserade uppdrag redovisas enligt metoden successiv vinstavräkning. Detta innebär att uppdragsinkomster och uppdragsutgifter redovisas i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen. Färdigställandegraden för uppdragen fastställs genom att en bedömning sker av förhållandet nedlagda timmar för utfört arbetet på balansdagen och beräknade totala timmar. När det är sannolikt att de totala uppdragsutgifterna kommer att överstiga den totala uppdragsinkomsten, redovisas den befärande förlusten omgående som en kostnad. Koncernen redovisar som tillgång fordringar på beställare av alla pågående uppdrag för vilka uppdragsutgifter och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster) överstiger fakturerade belopp. Delfakturerade belopp som ännu inte har betalats av kunden och av beställaren innehållna belopp ingår i posten kundfordringar. Koncernen redovisar som skuld alla skulder till beställare av pågående uppdrag vilkas fakturerade belopp överstiger uppdragsutgifter och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster).

Försäljning av varor

Försäljning av varor sker i relativt liten omfattning. Intäkter från försäljning av varor redovisas när risker och förmåner förknippade med ägandet är överförda från koncernen, koncernen inte längre utövar någon reell kontroll över de sålda varorna, intäkterna och tillhörande utgifter kan beräknas tillförlitligt och det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förknippade med försäljningen av sensorerna tillfaller koncernen.

Hyresintäkter

Hyresintäkter som erhålls vid uthyrning av överskott av kontorslokaler redovisas linjärt under hyresperioden.

Ränteintäkter

Ränteintäkter intäktsredovisas fördelat över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden.

2.19 Leasing

Leasing där en väsentlig del av riskerna och fördelarna med ägande behålls av leasegivaren klassificeras som operationell leasing. Betalningar som görs under leasingperioden (efter avdrag för eventuella incitament från leasegivaren) kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Koncernens leasing består av hyra av kontorslokaler och bilar vilka klassificeras som operationell leasing.

2.20 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets finansiella rapporter är upprättade i enlighet med Årsredovisningslagen och RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Moderbolaget tillämpar genom detta samma redovisningsprinciper som koncernen där så är tillämpligt och utom i de fall som anges nedan.

Uppställningsform för resultat- och balansräkning

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens uppställningsform. Det innebär skillnader, jämfört med koncernredovisningen, främst avseende finansiella

intäkter och kostnader, rapport över totalresultat, avsättningar och rapport över förändringar i eget kapital.

Andelar i dotterbolag och intressebolag

Andelar i dotterbolag och intressebolag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Erhållna utdelningar redovisas som finansiella intäkter. Utdelning som överstiger dotterbolagets totalresultat för perioden eller som innebär att det bokförda värdet på innehavets nettotillgångar i koncernredovisningen understiger det bokförda värdet på andelarna, är en indikation på att det föreligger ett nedskrivningsbehov.

När det finns en indikation på att andelar i dotterbolag eller intressebolag minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas i posterna Resultat från andelar i koncernföretag respektive Resultat från andelar i intressebolag.

Pensionsförpliktelser

Moderbolagets pensionsförpliktelser redovisas i enlighet med FAR SRS RedR 4. Vissa av moderbolagets pensionsförpliktelser täcks genom att försäkring tecknats hos försäkringsföretag. Övriga pensionsåtaganden har inte säkerställts genom försäkring. Kapitalvärdet för dessa utgörs av nuvärdet av framtida förpliktelser och beräknas enligt aktuella grunder. Kapitalvärdet redovisas som avsättning i balansräkningen. Räntedelen i pensionskuldens förändring redovisas som finansiell kostnad. Övriga pensionskostnader belastar rörelseresultatet.

Finansiella instrument

För värderingen av dessa instrument i moderbolaget tillämpar RISE Rådet för Finansiell Rapportering, rekommendation RFR 2. Denna rekommendation möjliggör för företag, som inte behöver tillämpa IAS 39 med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning, att värdera finansiella instrument med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt Årsredovisningslagen. I balansräkningen har innehavda placeringar således redovisats till upplupet anskaffningsvärde med tillägg för upplupen ränta.

Fordringar med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

NOT 3 FINANSIELL RISKHANTERING

3.1 Finansiella riskfaktorer

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för olika finansiella risker: marknadsrisk (inklusive valutarisk och ränterisk), kreditrisk och likviditetsrisk.

I Koncernen tillämpas gemensam riskhantering för alla enheter. Den beskrivning som finns i denna not är därför i allt väsentligt tillämplig även för moderbolaget.

Riskhanteringen sköts av VD enligt policies som fastställts av styrelsen. Styrelsen upprättar en övergripande finanspolicy för riskhanteringen som är indelad i olika kapitel för specifika områden, såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk och likviditetsrisk samt placering av överlikviditet.

Marknadsrisk

Valutarisk

Koncernen verkar i huvudsak i Sverige vilket innebär att valutarisken i koncernen därmed är begränsad. Under 2013 och 2012 har enbart ett fåtal transaktioner i utländsk valuta förekommit, valutakursdifferenser som redovisats i resultaträkningen framgår av not 14.

Ränterisk

Eftersom koncernen inte innehar några väsentliga räntebärande finansiella tillgångar eller skulder är koncernens resultat och kassaflöde från den löpande verksamheten i allt väsentligt oberoende av förändringar i marknadsräntor. Placeringar görs till en mycket låg ränterisk.

Kreditrisk

Kreditrisk eller motpartsrisk är risken för att motparten i en finansiell transaktion inte fullgör sina förpliktelser på förfallodagen. Kreditrisk uppstår genom banktillgodo-havanden, kortfristiga placeringar i form av bl a innehav i räntefonder och indexobligationer (ingår i likvida medel i balansräkningen) samt kundfordringar.

Den övervägande finansiella risken i koncernen är kreditrisken i utestående kundfordringar. Risken hanteras genom löpande kreditbevakning och kreditkontroll av såväl gamla som nya kunder. Koncernens kreditkontroll innebär att innan kredit lämnas genomförs en kreditkontroll med hjälp av kreditupplysningsföretag. För tidigare kunder analyseras även nuvarande betalningssituation och historik. I de fall som kreditupplysning eller betalningshistorik visar brister erbjuder koncernen

i normalfallet inte någon kredit utan erbjuder i stället andra alternativ såsom att uppdraget genomförs efter det att ett förskott har erlagts. Kreditrisken i koncernen hanteras på bolagsnivå.

Koncernens kreditförluster uppgick till 1 279 (2 853) tkr, några väsentliga koncentrationer av kreditrisker förekommer inte.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att koncernen saknar likvida medel för betalning av sina åtaganden avseende finansiella skulder. Hanteringen av likviditetsrisk sker med försiktighet och genom att tillse att koncernen alltid har tillräckligt med likvida medel. Per den 31 december 2013 har Koncernen en likviditet om 423 105 (375 275) tkr som inkluderar banktillgodohavanden och kortfristiga placeringar i form av bl a innehav i räntefonder och indexobligationer. Dessa tillgångar uppfyller kraven enligt koncernens finanspolicy vilket innebär att koncernens likvida medel skall placeras i tillgångar som ger betryggande säkerhet och rimlig avkastning över tiden. Finansiella placeringar skall vid var tid göras efter noggrann riskbedömning och placeringen skall ha låg kreditrisk och hög likviditet.

Samtliga koncernens finansiella skulder (leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder i balansräkningen) förfaller inom 12 månader efter rapportperiodens slut och uppgår till totalt 894 077 (590 216) tkr per den 31 december 2013.

Då koncernens likviditet är god innebär detta att investeringar till största delen kan finansieras med egna medel. Framtida likviditetsbelastning i övrigt avser betalning av leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder. Framtida likviditetsbelastningar följs noggrant genom löpande planer och prognoser.

3.2 Hantering av kapitalrisk

Koncernen är statligt ägd. Utdelning lämnas inte vilket framgår av bolagsordningen.

Totalt kapital beräknas som Eget kapital i koncernens balansräkning och uppgår till 874 887 (806 090) tkr per den 31 december 2013. Koncernens kapitalstruktur bedöms på basis av soliditet och avkastning på eget kapital. Dessa nyckeltal beräknas som justerat eget kapital i procent av balansomslutningen samt nettoresultat i procent av justerat eget kapital. Per den 31 december 2013 uppgick soliditeten till 48 (54) % och avkastning på eget kapital till 3,4 (1,4) %.

3.3 Beräkning av verkligt värde

Redovisat värde, efter eventuella nedskrivningar, för kundfordringar och övriga fordringar samt leverantörsskulder och övriga skulder förutsätts motsvara deras verkliga värden, eftersom dessa poster är kortfristiga i sin natur. Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser på balansdagen. Det noterade marknadspris som används för koncernens finansiella tillgångar är den aktuella köpkursen. De finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde i koncernen utgörs av kortfristiga placeringar (inkluderar bl a räntefonder, indexobligationer mm) vilka redovisas som likvida medel i balansräkningen. Dessa instrument återfinns i nivå 1 i verkligt värdehierarkin.

NOT 4 VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Upprättande av bokslut och tillämpning av olika redovisningsstandarder baseras ofta på ledningens bedömningar eller på antaganden och uppskattningar som anses vara rimliga under rådande förhållanden. Dessa antaganden, bedömningar och uppskattningar kan både grunda sig på historisk erfarenhet men även andra faktorer, såsom förväntningar på framtida händelser. Om utfallet av samma händelser baseras på andra uppskattningar och antaganden kan detta leda till ett annat resultat. Det verkliga utfallet kan också skilja sig från det per balansdagen förväntade, baserat på ännu ej inträffade händelser. Det verkliga utfallet kommer, definitionsmässigt, sällan att överensstämma med det uppskattade.

De antaganden och uppskattningar som RISE bedömer har störst potentiell inverkan per den 31 december 2013 med avseende på resultatet och/eller tillgångar och skulder redogörs för enligt nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar uppgår till 12 710 (8 645) tkr per den 31 december 2013. Immateriella anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. Dessa består huvudsakligen av balanserade utgifter för utvecklingsarbeten men även patent och licenser. En förändrad bedömning av användningen av dessa tillgångar, samt den kvarvarande ekonomiska livslängden, skulle kunna leda till en nedskrivning av det redovisade värdet.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar uppgår till 604 874 (324 086) tkr per den 31 december 2013. Materiella anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. Dessa består huvudsakligen av byggnader och mark men även övriga inventarier. En förändrad bedömning av användningen av dessa

tillgångar, samt den kvarvarande ekonomiska livslängden, skulle kunna leda till en nedskrivning av det redovisade värdet.

Värde av kundfordringar, pågående arbeten och varulager

Totala kundfordringar uppgår per den 31 december 2013 till 260 314 (260 601) tkr. Kundfordringar, såsom de upptagits i balansräkningen, har redovisats till upplupet anskaffningsvärde netto efter reservering för bedömda och konstaterade kundförluster om 1 279 (2 853) tkr. Bedömningen av föreliggande kundförluster, i det fall de ej är konstaterade, utgör en kritisk uppskattning. Ytterligare information om kreditrisk i kundfordringar finns i not 3. Reserveringar görs på individuell basis efter bedömning av varje enskild kunds betalningsförmåga. En förnyad bedömning kan leda till nedskrivningar av tidigare redovisade fordringar i kommande perioder.

Värdet av pågående projekt uppgår per den 31 december 2013 till 66 437 (67 523) tkr. Projekten har redovisats till upplupet anskaffningsvärde netto efter reservering för bedömda och konstaterade förluster. Värdet av pågående projekt är i mycket beroende av uppskattningar och bedömningar av färdigställandegraden i projekten och det arbete som kvarstår att utföra innan projektet kan färdigställas. Denna bedömning kan vara föremål för förändring och en förnyad bedömning kan leda till nedskrivningar av värdet i framtida perioder.

Värdet av varulagret uppgår per den 31 december 2013 till 12 095 (14 331) tkr. Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFO). Värdet av varor i lager är till viss del beroende av den tekniska utvecklingen inom de områden där RISE är verksamma. Utvecklingen kan i sig medföra att produkter i varulager, som tidigare bedömts vara kuranter, framöver kan behöva skrivas ner utifrån en förnyad bedömning av värdet.

Skatter

Redovisning av inkomstskatt, mervärdesskatt och andra skatter baseras på gällande regler, innefattande praxis, anvisningar och lagstiftning. På grund av den samlade komplexiteten i dessa frågor bygger tillämpningen, och därmed redovisningen, i vissa fall på tolkningar samt uppskattningar och bedömningar av möjliga utfall. I komplexa frågor inhämtar koncernen hjälp från extern expertis för att bedöma möjliga utfall utifrån rådande praxis och tolkningar av gällande regelverk. Per 2013 redovisas en skattekostnad om 10 792 (13 422) tkr och en aktuell skattefordran om 29 333 (27 623) mkr.

Uppskjutna skatt beräknas på bedömda temporära skillnader mellan antagna redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Det är främst två typer av antaganden och bedömningar som påverkar den redovisade uppskjutna skatten. Det är antaganden och bedömningar dels för att fastställa det redovisade värdet på olika tillgångar och skulder, dels beträffande framtida skattepliktiga vinster, i de fall ett framtida utnyttjande av redovisade och ej redovisade uppskjutna skattefordringar är beroende av detta utöver existerande uppskjutna skatteskulder. Per bokslutet 2013 fanns ackumulerade underskottsavdrag uppgående till 100 752 (76 823) tkr.

För ytterligare information avseende skatter hänvisas till not 13 och 21.

Pensioner

Kostnader för, liksom värdet av pensionsförpliktelser för pensionsplaner som klassificerats som förmånsbaserade, baseras på aktuariella beräkningar. Då dessa planer innebär utbetalning till de anställda flera år framåt i tiden krävs beräkningar av aktuariar. Dessa beräkningar grundar sig både på ekonomiska variabler, såsom diskonteringsränta, förväntad inflation, förväntade löneökningar och pensionsökningar samt förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, men även på demografiska förhållanden, såsom livslängd. Dessa antaganden är därmed föremål för kritiska uppskattningar och bedömningar. Antagande om diskonteringsränta baseras, enligt gällande redovisningsstandard, på marknadsränta på högkvalitativa företagsobligationer med en löptid som motsvarar för närvarande bedömd duration i gällande planer. RISE har för år 2013 använt sig av ränta på bostadsobligationer. Pensioner och liknande förpliktelser uppgår per den 31 december 2013 till 26,0 (25,6) mkr.

För vidare information kring pensioner hänvisas till not 30.

Värdering av identifierbara tillgångar och skulder i samband med förvärv

Vid förvärv av dotterbolag sker en värdering av tillgångar och skulder till verkligt värde, genom uppskattningar och bedömningar.

NOT 5 SEGMENTINFORMATION

Företagsledningen har fastställt rörelsesegmenten baserat på den information som behandlas av styrelsen i RISE Research Institutes of Sweden AB och som används för att fatta strategiska beslut. Ingen enskild kund i koncernen står för mer än 10 % av intäkterna. En oväsentlig del av intäkterna kommer från utlandet. Anläggningstillgångar finns i Sverige, en inte materiell andel finns i utlandet.

Den segmentinformation, avseende de segment för vilka information ska lämnas, som lämnats till företagsledningen för verksamhetsåret 2013 är följande:

2013	RISE AB	SP	Sw ICT	Justering	RISE
Belopp i tkr					Koncernen
Omsättning	19 336	1 355 538	432 339		1 807 213
varav SK-medel	4 600	213 856	81 963		300 419
Resultat intressebolag				8 806	8 806
Avskrivningar	-55	-57 596	-6 034		-63 685
Rörelseresultat	-1 788	38 756	-13 290	8 806	32 484
Ränteintäkter	2 080	6 350	1 047		9 477
Räntekostnad	-1	-1 113	-42		-1 156
Resultat före skatt	290	43 993	-12 285	8 807	40 805
Skatt	0	-10 090	-702		-10 792
Resultat efter skatt	290	33 904	-12 987	8 806	30 013
Likvida medel	18 418	326 539	78 148		423 105
Eget kapital	461 309	646 126	53 918	-286 466	874 887
Balansomslutning	477 291	1 362 942	253 150	-286 468	1 806 915
Soliditet %	97	47	21		48
Avkastning på eget kapital %	0,1	5,2	neg		3,4
Rörelsemarginal %	neg	2,9	neg		1,8
Anställda	6,0	1 219,0	361,0		1 586

2012	RISE AB	SP	Sw ICT	Justering	RISE
Belopp i tkr					koncernen
Omsättning	16 736	1 230 105	429 495		1 676 336
varav SK-medel		198 774	80 974		279 748
Resultat intressebolag				5 570	5 570
Avskrivningar	-48	-48 286	-7 237		-55 571
Rörelseresultat	-2 376	46 686	-34 323	5 570	15 557
Ränteintäkter	2 453	6 508	1 513		10 474
Räntekostnad	-2	-1 379	-85		-1 466
Resultat före skatt	76	51 814	-32 895	5 570	24 565
Skatt	-	-13 503	81		-13 422
Resultat efter skatt	76	37 932	-29 112	2 248	11 144
Likvida medel	9 835	283 414	82 026		375 275
Eget kapital	461 019	571 682	53 640	-280 254	806 087
Balansomslutning	468 207	1 007 313	251 031	-295 273	1 431 278
Soliditet %	98	57	21		56
Avkastning på eget kapital %	0,0	6,6	-54,3		1,4
Rörelsemarginal %	neg	3,8	neg		0,9
Anställda	6	1 099	344		1 449

NOT 6 NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING

Nettoomsättningen fördelar sig på typ av intäkter enligt följande:

Koncernen	2013	2012
Försäljning av tjänster	1 355 538	1 230 241
Försäljning av varor	27 758	27 758
Forskningsuppdrag	391 147	391 147
Licensintäkter	4 584	4 584
Administrationsanslag	18 000	16 600
Hyresintäkter	3 338	3 338
Övriga intäkter	6 848	2 668
Koncernen totalt	1 807 213	1 676 336

Moderbolaget	2013	2012
Administrationsanslag	18 000	16 600
Projekt finansiering	1 336	136
Moderbolaget totalt	19 336	16 736

NOT 7 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Koncernen	2013	2012
Hyresintäkter	2 932	3 770
Valutadifferens på fordringar av rörelsekaraktär	776	993
Upplösning av negativ koncerngoodwill	5 325	-
Övriga intäkter	3 111	10 882
Koncernen totalt	12 144	15 645

NOT 8 MODERBOLAGETS FÖRSÄLJNING TILL OCH INKÖP FRÅN KONCERNFÖRETAG

Varken försäljning till eller inköp från koncernbolag har skett under räkenskapsåret eller föregående år.

NOT 9 ERSÄTTNINGAR TILL REVISORERNA

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Koncernen	2013	2012
PricewaterhouseCoopers		
Revisionsarvode	2 802	2 651
Övriga revisionsnära tjänster	222	304
Skatterådgivning	175	96
Övriga tjänster	427	355
Koncernen totalt	3 626	3 406

Moderbolaget	2013	2012
PricewaterhouseCoopers		
Revisionsarvode	398	456
Övriga revisionsnära tjänster	63	-
Skatterådgivning	-	11
Övriga tjänster	-	-
Moderbolaget totalt	461	467

NOT 10 ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA MM.

Koncernen	2013	2012
Löner och andra ersättningar till styrelse och VD	22 556	22 007
Löner och andra ersättningar till övriga ledande befattningshavare	7 226	6 564
Löner och andra ersättningar till övriga anställda	762 372	688 318
Sociala avgifter	294 376	269 286
Pensionskostnader till styrelse och VD	5 109	2 094
Pensionskostnader till övriga ledande befattningshavare	2 177	1 962
Pensionskostnader till övriga anställda	93 946	89 880
Koncernen totalt	1 187 762	1 080 111

Medelantal anställda (samtliga anställda i Sverige förutom 8 (4) personer anställda i Danmark)	2013	2012
Män	1 063	976
Kvinnor	523	473
Koncernen totalt	1 586	1 449

Styrelserna består av 126 (104) ledamöter där 74 (76) procent är män. Övriga ledande befattningshavare består av 11 (10) personer där 55 (67) procent är män.

Moderbolaget	2013	2012
Löner och andra ersättningar till styrelse och VD	2 127	2 495
Löner och andra ersättningar till övriga ledande befattningshavare	-	-
Löner och andra ersättningar till övriga anställda	4 561	3 691
Sociala avgifter	2 065	1 852
Pensionskostnader till styrelse och VD	524	629
Pensionskostnader till övriga ledande befattningshavare	-	-
Pensionskostnader till övriga anställda	1 000	885
Moderbolaget totalt	10 277	9 552

Medelantal anställda (samtliga anställda i Sverige)	2013	2012
Män	3	3
Kvinnor	3	3
Moderbolaget totalt	6	6

Styrelsen består av 6 (6) ledamöter där 50 (50) procent är män. Moderbolagets ledningsgrupp består av 1 (1) person där 100 procent är kvinnor (män).

Ersättningar till styrelse och VD

Av moderbolagets löner och ersättningar avser VD 1 723 (2 063) tkr. Av moderbolagets pensionskostnader avser VD 524 (629) tkr.

Av moderbolagets övriga externa kostnader avser arvode och sociala avgifter till styrelsen totalt 491 (513) tkr. Till styrelsens ordförande utgår arvode med 120 (95) tkr och till ordinarie ledamot 60 (50) tkr per år. I revisionsutskottet ingår tre styrelseledamöter, vilka har ersatts med sammanlagt 50 (50) tkr i arvode under året. Utbetalda arvoden är i enlighet med årsstämmobeslut 2013-04-23.

Villkor för VD

Villkor för nuvarande VD (från och med 2013-05-01):

VD har i enlighet med anställningsavtal rätt till förmånsbil (kostnad motsv 7.5 bas-belopp). Bolaget ska avsätta ett belopp motsvarande 30 % av pensionsgrundande inkomst till en tjänstepensionsplan för VD.

Uppsägningstid från arbetsgivarens sida är sex (6) månader.

Villkor för tidigare VD (till och med 2013-04-30):

VD har i enlighet med anställningsavtal rätt till förmånsbil. Bolaget ska i enlighet med styrelsebeslut 2009-08-25 avsätta ett belopp motsvarande 30 % av pensionsgrundande inkomst till en tjänstepensionsplan för VD. Pensionsålder är 65 år.

Uppsägningstid från arbetsgivarens sida är sex (6) månader. Avgångsvederlag utgår för ytterligare tolv (12) månader om skälet till uppsägning är en följd av orsaker som inte är i överensstämmelse med överträdelse som omfattas av arbetsmarknadsbestämmelser/lagar, dvs. att bolaget önskar att VD frånträder sin anställning. Vid speciella omständigheter (arbetssituation) kan ytterligare sex (6) månaders lön beslutas med beaktande av att ingen ny anställning ingås. Vid ny anställning skall avgångsersättning reduceras med belopp motsvarande ny inkomst under aktuell period.

Ersättningar till övriga ledande befattningshavare

Av dotterbolagens löner och ersättningar avser VD 17 272 (16 766) tkr och styrelsen 3 157 (3 899) tkr. Av dotterbolagens pensionskostnader avser 5 276 (4 943) tkr VD och styrelsen 0 (0) tkr.

Av koncernens löner avser och ersättningar avser VD 18 995 (18 829) tkr och styrelsen 3 561 (4 294) tkr. Av koncernens pensionskostnader avser VD 5 800 (5 572) tkr och styrelse 0 (0) tkr.

Incitamentsprogram

2009 beslutades om ett incitamentsprogram i IRnova, ett av bolagen i Swedish ICT-koncernen, omfattande 39 500 personaloptioner riktat till personal, ledande befattningshavare och styrelseledamöter. 39 500 personaloptioner tilldelades. Teckning av aktie skedde under perioden 2012-09-30 till och med den 2013-02-06.

Personaloptionerna överläts till marknadspris enligt Black & Scholes värderingsformel för optioner. Varje personaloption ger rätt att under perioden 2013-09-30 till och med 2013-11-03 teckna en ny stamaktie bolaget. Teckningskursen per aktie har fastställts till 125 kronor.

Per den 31 december 2013 hade samtliga aktier tecknats med stöd av ovanstående incitamentsprogram. Under not 32 kan läsas mer om aktierelaterade ersättningar.

Ersättning till ledande befattningshavare

Ledande befattningshavare har erhållit följande ersättningar:

	2013	2012
Löner och andra kortfristiga ersättningar	2 127	2 433
Summa	2 127	2 433

Riktlinjer

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut.

Till ledningen har bolagsstämman beslutat om följande riktlinjer avseende ersättning.

Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pension.

Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören utgår som del av den totala ersättningen. Med övriga förmåner avses bilförmån.

Ersättning och övriga förmåner 2013

Namn	Lön, RU- och styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Pia Sandvik, styrelsens ordförande	101 667			101 667
Jenny Lahrin, styrelseledamot*				0
Thomas Johannesson, styrelseledamot	76 667			76 667
Anna Hultin Stigenberg, styrelseledamot	56 667			56 667
Richard Reinius, styrelseledamot*				0
Marie Westrin, styrelseledamot	56 667			56 667
Akbar Seddigh, styrelseledamot	40 000			40 000
Yngve Stade	72 667			72 667
Peter Holmstedt, verkställande direktör tom 30/4-13	672 000	21 982	201 600	895 582
Cecilia Driving, verkställande direktör from 1/5-13	1 051 120	26 666	296 928	1 374 714
Summa	2 127 455	48 648	523 950	2 674 631

Ersättning och övriga förmåner 2012

Namn	Lön, RU- och styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Yngve Stade, styrelsens ordförande	150 200			150 200
Lars Erik Fredriksson, styrelseledamot*				-
Thomas Johannesson, styrelseledamot	70 000			70 000
Anna Hultin Stigenberg, styrelseledamot	50 000			50 000
Jenny Lahrin, styrelseledamot*				-
Pia Sandvik, styrelseledamot	50 000			50 000
Marie Westrin, styrelseledamot	50 000			50 000
Peter Holmstedt, verkställande direktör	2 063 040	67 721	628 862	2 756 418
Summa	2 433 240	67 721	628 862	3 126 618

* Ingen ersättning utgår till anställda i Regeringskansliet.

NOT 11 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Koncernen	2013	2012
Finansiella intäkter:		
Ränteintäkter på banktillgodoavanden	2 402	2 931
Ränteintäkter på kortfristiga placeringar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	582	2 718
Resultat vid avyttring av kortfristiga placeringar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	2 671	2 343
Värdeförändring netto på kortfristiga placeringar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	2 301	2 482
Kursdifferenser	1 521	-
Finansiella intäkter	9 477	10 474
Finansiella kostnader:		
Räntekostnader på pensionsskuld	-1 057	-1 094
Räntekostnader övriga	-95	-119
Valutakontodifferenser	-4	-253
Finansiella kostnader	-1 156	-1 466
Finansiella poster Koncernen – netto	8 321	9 008

**NOT 12 ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER
SAMT RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER**

Moderbolaget	2013	2012
Ränteintäkter och liknande resultatposter:		
Ränteintäkter på banktillgodoavanden	-	111
Resultat vid avyttring av kortfristiga placeringar värderat till verkligt värde via resultaträkningen	2 080	2 343
Ränteintäkter och liknande resultatposter	2 080	2 454
Räntekostnader och liknande resultatposter:		
Räntekostnader övriga	-1	-2
Räntekostnader och liknande resultatposter	-1	-2
Finansiella poster Moderbolaget - netto	2 079	2 452

NOT 13 INKOMSTSKATT/SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

Skillnaderna mellan redovisad skattekostnad och en beräknad skattekostnad baserad på gällande skattesats är följande:

Koncernen	2013	2012
Resultat före skatt	40 805	24 565
Justering för resultat i intressebolag	-8 806	-5 570
	31 999	18 995
Inkomstskatt beräknad enligt koncernens gällande skattesats (26,3%)	-7 874	-4 995
Skatteeffekt av följande poster		
Ej skattepliktiga intäkter	516	836
Ej avdragsgilla kostnader	-973	-1 324
Tillkommande skattepliktiga intäkter	-29	-
Utnyttjat underskottsavdrag	-750	-851
Upplösning neg koncerngoodwill	1 172	
Skattemässiga underskott för vilken ingen uppskjuten skattefordran redovisats	-2 831	-8 507
Justering avseende tidigare år	-1	-
Skatteeffekt pga framtida förändrad skattesats	-	1 379
Skattekostnad Koncernen	-10 770	-13 462
Varav uppskjuten skatt	-22	40
Aktuell skatt	-10 792	-13 422

Koncernen/Övrigt totalresultat	2013	2012
Omvärdering av nettopensionsförpliktelsen	-1 221	78
Skatteeffekt 22% (26,3%)	269	-20
Skattekostnad koncern	269	-20

Moderbolaget	2013	2012
Resultat före skatt	291	76
Inkomstskatt beräknad enligt gällande skattesats 22% (26,3%)	-64	-20
Skatteeffekt av följande poster		
Ej avdragsgilla kostnader	-21	-20
Utnyttjat underskottsavdrag	85	40
Skattekostnad Moderbolaget	-	-

Genomsnittlig skattesats för Koncernen är 26,5 % (54,8). Genomsnittlig skattesats för moderbolaget är 0 % (0 %).

Uppskjutna skattefordringar redovisas för skattemässiga underskottsavdrag i den utsträckning som det är sannolikt att de kan tillgodogöras genom framtida beskattningsbara vinster. Koncernen har ackumulerade underskottsavdrag uppgående till 100 752 (76 823) tkr varav uppskjuten skatt har redovisats på 9 385 (10 133) tkr av de totala underskottsavdragen. Moderbolaget har ackumulerade underskottsavdrag uppgående till 10 227 (10 765) tkr. Någon uppskjuten skattefordran avseende förluster på 10 227 tkr som kan utnyttjas mot framtida beskattningsbar vinst har ej redovisats.

NOT 14 VALUTAKURSDIFFERENSER

Koncernen	2013	2012
Övriga rörelseintäkter	794	993
Finansiella intäkter (valutaeffekter nettoredovisade i resultaträkningen)	1 517	-
Finansiella kostnader (valutaeffekter nettoredovisade i resultaträkningen)	-	-932
Summa valutakursdifferenser	2 311	61

NOT 15 RESULTAT PER AKTIE

	2013	2012
Resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare	39 001	26 112
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning (tusental)	16,47	16,47
Justerat för:		
- Utestående personaloptioner	-	-
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning (tusental)	16,47	16,47
Resultat per aktie före och efter utspädning	2 368	1 585

NOT 16 UTDELNING PER AKTIE

Koncernen är statligt ägd. Utdelning lämnas inte vilket framgår av bolagsordningen.

NOT 17 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncern	Byggnader och mark	Inventarier och övriga anläggnings-tillgångar	Pågående nyanläggningar	Summa
Räkenskapsåret 2012				
Ingående redovisat värde	112 830	129 887	33 550	276 267
Inköp	37 770	55 233	12 282	105 285
Avyttring/utrangering	-	-365	-	-365
Direktavskrivning mot bidrag	-	-1 793	-	-1 793
Avskrivningar	-7 041	-48 267	-	-55 308
Utgående redovisat värde	143 559	134 695	45 832	324 086
Per 31 december 2012				
Anskaffningsvärde	233 686	1 013 581	45 832	1 293 099
Ackumulerade avskrivningar	-90 127	-878 886	-	-969 013
Redovisat värde	143 559	134 695	45 832	324 086

Koncern	Byggnader och mark	Inventarier, verktyg och installationer	Pågående nyanläggningar	Summa
Räkenskapsåret 2013				
Ingående redovisat värde	143 559	134 695	45 832	324 086
Inköp	49 412	84 094	143 579	277 085
Genom förvärv av dotterbolag	-	7	67 655	67 662
Avyttring/utrangering	-	-55	-	-55
Omklassificering	43 208	-	-43 208	-
Direktavskrivning mot bidrag	-	-1 000	-	-1 000
Avskrivningar	-8 551	-54 352	-	-62 903
Utgående redovisat värde	227 628	163 389	213 858	604 875
Per 31 december 2013				
Anskaffningsvärde	326 306	1 087 580	213 858	1 627 744
Ackumulerade avskrivningar	-98 678	-924 192	-	-1 022 870
Redovisat värde	227 628	163 388	213 858	604 874

Moderbolaget		
Inventarier, verktyg och installationer	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	344	344
Inköp	47	-
Försäljning och utrangeringar	-37	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	354	344
Ingående avskrivningar	-276	-228
Försäljningar och utrangeringar	37	-
Årets avskrivningar	-55	-48
Utgående ackumulerade avskrivningar	-294	-276
Utgående redovisat värde	60	68

NOT 18 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Koncernen - Patent	Balanserade utvecklings- utgifter	Patent	Summa
Räkenskapsåret 2012			
Ingående redovisat värde	3 592	1 009	4 601
Inköp	4 089	218	4 307
Avskrivningar	-	-263	-263
Utgående redovisat värde	7 681	964	8 645
Per 31 december 2012			
Anskaffningsvärde	7 681	2 403	10 084
Ackumulerade avskrivningar	-	-1 439	-1 439
Redovisat värde	7 681	964	8 645
Räkenskapsåret 2013			
Ingående redovisat värde	7 681	964	8 645
Inköp	2 533	2 314	4 847
Avskrivningar	-	-782	-782
Utgående redovisat värde	10 214	2 496	12 710
Per 31 december 2013			
Anskaffningsvärde	10 214	4 717	14 931
Ackumulerade avskrivningar	-	-2 221	-2 221
Redovisat värde	10 214	2 496	12 710

NOT 19 ANDELAR I INTRESSEBOLAG

Koncernen	2013	2012
Per 1 januari	171 894	160 311
Anskaffning av intressebolag	400	6 013
Omfört till andelar i koncernföretag	-9 050	
Resultatandel	8 806	5 570
Per 31 december	172 050	171 894

Moderbolaget	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	22 997	22 997
Utgående redovisat värde	22 997	22 997

Koncernens och moderbolagets andel av resultatet i de viktigaste intressebolagen, vilka alla är onoterade, och dess andel av tillgångar och skulder är som följer:

2012	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Resultat	Ägarandel %
Swerea AB	Sverige	617 716	298 766	604 876	8 890	42,80%
Innventia AB	Sverige	241 975	128 878	307 059	6 562	29,00%

2013	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Resultat	Ägarandel %
Swerea AB	Sverige	658 515	324 376	668 318	14 098	42,80%
Innventia AB	Sverige	226 184	105 842	307 574	8 808	29,00%

NOT 20 FINANSIELLA TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS

Koncernen	2013	2012
Per 1 januari	1 096	1 092
Köp	340	4
Försäljningar	-2	-
Per 31 december	1 434	1 096

Finansiella tillgångar som kan säljas avser innehav i onoterade företag vars verkliga värde inte har kunnat beräknas på ett tillförlitligt sätt. Innehaven värderas därmed till anskaffningsvärde minus eventuella nedskrivningar.

NOT 21 UPPSKJUTEN SKATT

Koncernen	2013	2012
Uppskjuten skattekostnad	-2 680	-4 952
Uppskjuten skatteintäkt	-	-
Skatteeffekt pga förändrade framtida skattesats	-	1 379
Summa uppskjuten skatt i Resultaträkningen	-2 680	-3 573

Uppskjutna skattefordringar och – skulder fördelas enligt följande:

Koncernen		
Uppskjutna skattefordringar	2013	2012
Uppskjutna skattefordringar som ska utnyttjas efter mer än 12 månader	2 228	4 127
Uppskjutna skattefordringar som ska utnyttjas inom 12 månader	-164	-1 898
Summa uppskjutna skattefordringar	2 064	2 229
Uppskjutna skatteskulder	2013	2012
Uppskjutna skatteskulder som ska utnyttjas efter mer än 12 månader	9 435	7 777
Uppskjutna skatteskulder som ska utnyttjas inom 12 månader.	2 520	1 635
Summa uppskjutna skatteskulder	11 955	9 412
Uppskjutna skatteskulder (netto)	-9 891	-7 183

Förändring i uppskjutna skattefordringar och – skulder under året, utan hänsyn tagen till kvittningar som gjorts inom samma skatterättsliga jurisdiktion, framgår nedan:

Koncernen		
Uppskjutna skatteskulder	2013	2012
Avskrivningar utöver plan	2 494	1 635
Periodiseringsfond	26	125
Summa uppskjutna skatteskulder	2 520	1 760

Uppskjutna skatteskulder i koncernen avser obeskattade reserver. Uppskjuten skatteskuld i obeskattade reserver löses upp i samband med förändring av värdet av obeskattade reserver i de i koncernen ingående bolagen.

Koncernen		
Uppskjutna skattefordringar	2013	2012
Skattemässigt värde av underskottsavdrag	-164	-1 898
Summa uppskjutna skattefordringar	-164	-1 898

Uppskjutna skattefordringar i koncernen avser underskottsavdrag. Uppskjuten skattefordran löses upp i samband med förändring av värdet av underskottsavdrag i de i koncernen ingående bolagen.

NOT 22 ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Moderbolaget	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	434 446	434 446
Utgående redovisat värde	434 446	434 446

Moderbolaget innehar andelar i följande dotterbolag:

Namn	Organisations-nummer	Säte	Kapital-andel	Antal andelar	Redovisat värde	Redovisat värde
					2013	2012
Swedish ICT Research AB	556668-2976	Stockholm	60%	600	5 170	5 170
SICS Swedish ICT AB	556587-0119	Stockholm				
Viktoria Swedish ICT AB	556542-4339	Göteborg				
Interactive Institute Swedish ICT AB	556557-3077	Stockholm				
Acreo Swedish ICT AB	556534-9007	Stockholm				
Imego AB	556564-6865	Göteborg				
Swedish ICT Innovation AB	556539-5448	Stockholm				
SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB	556464-6874	Borås	100%	364 000	429 276	429 276
SITAC AB	556469-0120	Karlskrona				
SMP Svensk Maskinprovning AB	556529-6836	Lomma				
SIK – Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB	556536-9369	Göteborg				
YKI – Ytkemiska Institutet AB	556558-0338	Stockholm				
CBI Betonginstitutet AB	556352-5699	Stockholm				
Glafo AB	556111-6855	Växjö				
JTI - Institutet för jordbruks- och miljöteknik AB	556772-8026	Uppsala				
SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut A/S	34224080	Köpenhamn				
SP Process Development AB	556196-9204	Södertälje				
Asta Zero AB	556802-4946	Borås				
SP Processum AB	556641-7357	Örnsköldsvik				

Rösträttsandelarna överensstämmer med kapitalandelarna.

NOT 23 ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Koncernen		
Andra långfristiga fordringar	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	258	297
Årets utbetalningar	-	-39
Utgående redovisat värde	258	258

Moderbolaget		
Andra långfristiga fordringar	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	-	39
Årets förändring	-	-39
Utgående redovisat värde	-	-

Andra långfristiga fordringar i koncernen och moderbolaget avser en kapitalförsäkring. Ingen av de andra långfristiga fordringarna är förfallen till betalning eller i behov av nedskrivning. Koncernen har inte omklassificerat några andra långfristiga fordringar som värderats till upplupet anskaffningsvärde, till tillgångar som värderas till verkligt värde, under 2013 eller 2012. Den maximala exponeringen för kreditrisk utgörs per balansdagen av det redovisade värdet i balansräkningen.

NOT 24 FINANSIELLA INSTRUMENT PER KATEGORI

Koncernen 2013-12-31	Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lånefordringar och kundfordringar	Summa
Tillgångar i balansräkningen				
Finansiella tillgångar som kan säljas		1 434		1 434
Andra långfristiga fordringar		258		258
Kundfordringar			260 314	260 314
Fordringar hos intressebolag				-
Övriga fordringar			7 919	7 919
Upplupna intäkter			137 522	137 522
Likvida medel	423 105			423 105
Summa	423 105	1 692	405 755	830 552

Koncernen 2013-12-31	Övriga finansiella skulder	Summa
Skulder i balansräkningen		
Leverantörsskulder	107 335	107 335
Övriga skulder	98 860	98 860
Summa	206 195	206 195

Koncernen 2012-12-31	Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lånefordringar och kundfordringar	Summa
Tillgångar i balansräkningen				
Finansiella tillgångar som kan säljas		1 096		1 096
Andra långfristiga fordringar			258	258
Kundfordringar			260 601	260 601
Fordringar hos intressebolag			5 984	5 984
Övriga fordringar			30 792	30 792
Upplupna intäkter			173 212	173 212
Likvida medel	375 275			375 275
Summa	375 275	1 096	470 847	847 218

Koncernen 2012-12-31	Övriga finansiella skulder	Summa
Skulder i balansräkningen		
Leverantörsskulder	84 756	84 756
Övriga skulder	80 394	80 394
Summa	165 150	165 150

MODERBOLAGET

Moderbolagets finansiella tillgångar består huvudsakligen av andelar i koncernföretag och intressebolag, vilka redovisas till anskaffningsvärde.

Moderbolagets finansiella skulder består av leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder vilka redovisas till anskaffningsvärde. Moderbolaget har även placeringar i kortfristiga tillgångar om 6 052 som redovisas till anskaffningsvärde.

NOT 25 VARULAGER

Koncernen	2013	2012
Råvaror och förnödenheter	8 720	8 429
Varor under tillverkning	1 348	2 864
Färdiga varor	2 027	3 038
Summa	12 095	14 331

NOT 26 KUNDFORDRINGAR

Koncernen	2013	2012
Kundfordringar	260 694	260 980
Minus: reservering för osäkra fordringar	-380	-379
Kundfordringar – netto	260 314	260 601

Per den 31 december 2013 uppgick fullgoda kundfordringar till 260 314 (260 601) tkr.

Per den 31 december 2013 var kundfordringar uppgående till 41 231 (59 102) tkr förfallna men utan att något nedskrivningsbehov ansågs föreligga. De förfallna fordringarna avser ett antal kunder vilka tidigare inte haft några betalningssvårigheter.

Åldersanalysen av dessa kundfordringar framgår nedan:

	2013	2012
Mindre än 3 månader	38 017	54 544
3 till 6 månader	3 214	4 558
Summa förfallna kundfordringar	41 231	59 102

	2013	2012
3 till 6 månader	1	57
Mer än 6 månader	379	322
Summa nedskrivna kundfordringar	380	379

Förändringar i reserven för osäkra kundfordringar är som följer:

	2013	2012
Per 1 januari	379	826
Reservering för osäkra fordringar	1	-447
Per 31 december	380	379

Avsättningar till respektive återföringar av reserver för osäkra kundfordringar ingår i posten Externa kostnader i resultaträkningen. Den maximala exponeringen för kreditrisk per balansdagen är det redovisade värdet för kundfordringar enligt ovan. Några säkerheter eller andra garantier för de på balansdagen utestående kundfordringarna finns ej.

NOT 27 ÖVRIGA FORDRINGAR

Koncernen	2013	2012
Fordringar hos intressebolag	-	29 800
Fordringar hos anställda	241	-
Diverse avräkningar	589	-
Momsfordran	5 484	703
Övriga poster	1 605	715
Koncernen totalt	7 919	31 218

Moderbolaget	2013	2012
Övriga poster	1	1
Moderbolaget totalt	1	1

NOT 28 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Koncernen	2013	2012
Upparbetade ej fakturerade intäkter	137 522	123 299
Förutbetalda arrendeavgift s.k. sale and leaseback	40 689	-
Förutbetalda entreprenadkostnader	4 528	-
Förutbetalda lokalyrkor	12 753	10 821
Förutbetalda licensavgifter	1 155	7 675
Övriga poster	17 675	4 706
Koncernen totalt	214 322	146 501

Moderbolaget	2013	2012
Förutbetald försäkring	-	15
Förutbetald leasing	-	8
Förutbetalda medlemskap	-	102
Övriga poster	656	178
Moderbolaget totalt	656	303

NOT 29 LIKVIDA MEDEL/KASSA OCH BANK

Koncernen	2013	2012
Kassa och bank	346 334	271 979
Kortfristiga bankplaceringar	76 771	103 296
Koncernen totalt	423 105	375 275

Moderbolaget	2013	2012
Kassa och bank	12 366	3 783
Kortfristiga bankplaceringar	6 052	6 052
Moderbolaget totalt	18 418	9 835

NOT 30 PENSIONSFRÖPLIKTELSE

Förmånsbestämda pensionsplaner

Inom koncernen finns ett flertal förmånsbestämda pensionsplaner där de anställda har rätt till ersättning efter avslutad anställning baserat på slutlön och tjänstgöringstid.

Pensionsförsäkring i Alecta

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtgången för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2013 och 2012 har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Koncernens andel av de sammanlagda avgifterna till planen utgör en oväsentlig del av de sammanlagda avgifterna.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner. Den sista december 2013 respektive vid utgången av 2012 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 148 procent (2012-12-31: 129 procent).

Koncernen	2013	2012
Förpliktelser i balansräkningen för förmånsbestämda pensionsplaner	25 996	25 562
Summa skuld i balansräkningen	25 996	25 562

Redovisning i finansiella kostnader avseende förmånsbestämda pensionsplaner	1 057	1 094
Redovisning i övrigt totalresultat avseende omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	1 221	-78

Förändringen i den förmånsbestämda förpliktelsen under året är följande:

Koncernen	2013	2012
Vid årets början	25 562	26 547
Utbetalda ersättningar	-1 844	-2 001
Räntekostnader	1 057	1 094
Omvärderingar förluster(+)/vinster(-)	1 221	-78
Vid årets slut	25 996	25 562

Vid den senaste värderingstidpunkten bestod nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen av 25 996 tkr (25 562) hänförligt till personer som omfattas av planen och som är pensionerade.

De viktigaste aktuariella antagandena som användes var följande:

Koncernen	2013	2012
Diskonteringsränta, %	2,0-2,1	2,5-2,6
Framtida löneökningar, %	3,0	3,0
Framtida pensionsökningar, %	2,5	2,5
Inflation	0,5	1,0

NOT 31 AKTIEKAPITAL OCH ÖVRIGT TILLSKJUTET KAPITAL

	Antal aktier	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Summa
Per 31 december 2013	16 470	1 647	428 129	429 776

Balanserna har inte förändrats sedan 1 januari 2010 varför inga jämförelsesiffror presenteras. Kvotvärdet för aktien är 100 kr.

NOT 32 AKTIERELATERADE ERSÄTTNINGAR

Under not 9 kan läsas mer om incitamentsprogrammet.

Förändringar i antalet utestående personaloptioner och deras lösenpris är som följer:

Koncernen	2013		2012	
	Lösenpris i kr per aktie	Personaloptioner (tusental)	Lösenpris i kr per aktie	Personaloptioner (tusental)
Per 1 januari	125	39,5	125	39,5
Tilldelade				
Förverkade				
Utnyttjade	-125	-39,5		
Förfallna				
Per 31 december	0	0	125	39,5

Samtliga tilldelade optioner har utnyttjats under 2013.

Inga utestående personaloptioner återstår.

Det vägda genomsnittliga verkliga värdet för optioner som tilldelades under 2009 har fastställts med hjälp av Black-Scholes värderingsmodell. Viktiga indata i modellen var bedömt vägt genomsnittligt aktievärde på tilldelningsdagen, lösenpris, volatilitet, förväntad utdelning, förväntad löptid på optionerna på 4 år och årlig riskfri ränta på 2,6 %. Volatiliteten är satt till 30 % i kalkylen. Mot bakgrund av att de anställda har betalat marknadsmässig premie för optionerna har ingen kostnad uppstått i bolaget.

NOT 33 ÖVRIGA SKULDER

Koncernen	2013	2012
Fastighetsskatt	1 106	748
Löneskatt	17 133	14 911
Personalens källskatt	15 676	14 448
Sociala avgifter	15 032	13 838
Avkastningsskatt	58	102
Momsskuld	20 922	14 691
Medel för omstrukturering	702	2 037
Projektmedel	9 551	-
Kvarstående medel	2 600	2 600
Övriga poster	16 080	17 019
Koncernen totalt	98 860	80 394

Moderbolaget	2013	2012
Medel för omstrukturering	702	702
Projektmedel	9 551	1 335
Kvarstående medel	2 600	2 600
Personalens källskatt	365	302
Övriga poster	753	-
Moderbolaget totalt	13 971	4 939

NOT 34 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Koncernen	2013	2012
Förutbetalda intäkter	1 391	1 048
Personalrelaterade poster	90 070	89 472
Förutbetalda projektbidrag	96 314	-
Upplupna entreprenadkostnader	12 721	-
Övriga poster	16 836	9 935
Koncernen totalt	217 332	100 455

Moderbolaget	2013	2012
Personalrelaterade poster	643	1233
Övriga poster	396	292
Moderbolaget totalt	1 039	1 525

NOT 35 STÄLLDA SÄKERHETER

Koncernen	2013	2012
Fastighetsinteckningar	45 000	45 000
Koncernen totalt	45 000	45 000

Moderbolaget	2013	2012
Moderbolaget totalt	Inga	Inga

NOT 36 ANSVARSFÖRBINDELSER

Koncernen	2013	2012
Borgensåtagande	123 500	24 392
Koncernen totalt	123 500	24 392

Moderbolaget	2013	2012
Moderbolaget totalt	Inga	Inga

NOT 37 ÅTAGANDEN

Investeringsåtaganden

Åtaganden avseende operationell leasing

Koncernen och moderbolaget leasar olika typer av fordon, maskiner och kontorsutrustning enligt uppsägningsbara/ej uppsägningsbara operationella leasingavtal.

Framtida leasingavgifter för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller till betalning enligt följande:

Koncernen	2013	2012
Inom ett år	5 078	4 299
Senare än ett men inom fem år	4 741	4 007
Senare än fem år	-	-
Koncernen totalt	9 819	8 306

Moderbolaget	2013	2012
Inom ett år	125	32
Senare än ett men inom fem år	113	6
Senare än fem år	-	-
Moderbolaget totalt	238	38

NOT 38 ÖVRIGA EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER

Koncernen	2013	2012
Resultatandel från Intressebolag	-8 806	-5 570
Rörelseförvärv	-5 325	-
Avsättningar	-	-1 033
Övrigt	-21	38
Koncernen totalt	-14 152	-6 565

Moderbolaget	2013	2012
Avsättning	-	-49
Avskrivning	55	48
Moderbolaget totalt	55	-1

NOT 39 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Staten äger 100 % av moderbolagets aktier och har bestämmande inflytande över koncernen. Andra närstående parter är samtliga personer i styrelsen för moderbolaget och företagsledningen, se ytterligare information avseende ersättning i not 10.

NOT 40 RÖRELSEFÖRVARV

Den 1 juni 2013 förvärfvade koncernen 60 % av aktiekapitalet i SP Processum AB för 240 000 kr. Från en teknikpark i Örnsköldsvik har Processum utvecklats till ett ledande bioraffinaderiinitiativ. Största delen av verksamheten rör Forskning och Innovation inom områdena bioteknik, energiteknik, organisk och oorganisk kemi samt råvara. Allt med fokus på hållbar utveckling och värdeskapande. Verksamheten ska liksom hittills drivas i Örnsköldsvik, i nära samverkan med övriga delar inom SP-koncernen. Förvärfvet genomförs för att skapa synergier med befintlig verksamhet inom SP samt för att öka satsningarna inom bioraffinaderiområdet.

Nedanstående tabell sammanfattar erlagd köpeskilling för SP Processum AB samt verkligt värde på förvärfvade tillgångar och övertagna skulder och innehav utan bestämmande inflytande som redovisas på förvärfvsdagen.

Koncernen	2013
Köpeskilling per den 1 juni 2013	240

Redovisade belopp på identifierbara tillgångar och övertagna skulder	
Likvida medel	6 333
Materiella anläggningstillgångar	4
Kundfordringar och andra fordringar	2 696
Leverantörsskulder och andra skulder	-8 428
Summa identifierbara nettotillgångar	605

Innehav utan bestämmande inflytande	-242
Negativ goodwill	-123

Den intäkt från SP Processum AB som ingår i koncernens resultaträkning sedan 2013-06-01 uppgår till 10 601 tkr. SP Processum bidrog också med ett resultat på 382 tkr för samma period.

Om SP Processum skulle ha konsoliderats från 1 januari 2013, skulle koncernens resultaträkning visa intäkter på 1 370 894 tkr och ett totalresultat för året på 33 115 tkr.

Som framgår av koncernens rapport över totalresultat har upplösning av negativ koncerngoodwill påverkat periodens rörelseresultat.

AstaZero AB har varit ett till 50 % ägt intressebolag. From den 1 juni 2013 är företaget att betrakta som ett dotterbolag då koncernen deltog i en nyemission inne-bärande att ägandet ökade från 50 % till 61,33 %, dvs en ökning av ägandet med 11,33 %. I samband därmed omrubricerades värdet på andelarna i intressebolaget 12 050 tkr till andelar i koncernföretag. Koncernen tillförde vid emissionen AstaZero 6 083 tkr som del i nyemission, 3 592 tkr som ovillkorat aktieägartillskott och 19 825 tkr som villkorat aktieägartillskott.

Simultant erhöll AstaZero från minoriteten tillskott i form av nyemission 3 817 tkr samt villkorade och ovillkorade aktieägartillskott uppgående till 28 183 tkr.

AstaZeros affärsidé är att skapa en världsunik miljö för europeisk trafiksäkerhetsforskning för transport-, trafik- och fordonssäkerhet inom området för aktiv säkerhet. Verksamheten ska bedrivas i nära samverkan med företag, universitet och högskolor, forskningsinstitut samt andra industriella och vetenskapliga organisationer, inom och utom landet.

Förvärfvet görs för att på sikt skapa mervärden och synergier med befintlig verksamhet inom SP samt för att öka satsningarna inom europeisk trafiksäkerhetsforskning.

Följande tabell sammanfattar verkligt värde på förvärfvade tillgångar och övertagna skulder och innehav utan bestämmande inflytande som redovisas på förvärfvsdagen.

Koncernen	2013
Redovisade belopp på identifierbara tillgångar och övertagna skulder	
Materiella anläggningstillgångar	67 658
Övriga fordringar och förutbetalda kostnader	64 831
Skulder till kreditinstitut	-35 793
Leverantörsskulder och andra skulder	-7 695
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-12 770
Summa identifierbara nettotillgångar	76 231
Innehav utan bestämmande inflytande 38,67 %	-29 479
Koncernens andel av identifierbara nettotillgångar 61,33 %	46 752

Följande tabell visar bokfört värde på aktier i AstaZero AB samt eget kapital i AstaZero efter genomförd nyemission.

Koncernen	2013
Värdet på aktier i AstaZero vid årets ingång	9 050
Tillskott	26 417
Del i nyemission	6 083
Summa bokfört värde	41 550
Summa eget kapital i AstaZero vid genomförd nyemission	76 231
Innehav utan bestämmande inflytande motsvarande 38,67 %	-29 479
Koncernens andel av eget kapital	46 752
Negativ goodwill	-5 202

Den intäkt från AstaZero AB som ingår i koncernens resultaträkning sedan 2013-06-01 uppgår till 0 tkr. AstaZero bidrog också med ett resultat på -431 tkr för samma period.

Om AstaZero skulle ha konsoliderats från 1 januari 2013, skulle koncernens resultaträkning visa intäkter på 1 362 121 tkr och ett totalresultat för året på 32 834 tkr.

Som framgår av koncernens rapport över totalresultat har upplösning av negativ koncerngoodwill påverkat periodens rörelseresultat.

**RI
SE**
Research
Innovation
System
Ecosystem

Förkatt skapad
Industri för
skapa
utveckling
insatser

Koncernens resultat- och balansräkningar kommer att föreläggas årsstämman 2014-04-24 för fastställelse.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm 2014-03-14

Pia Sandvik
Styrelseordförande

Cecilia Driving
Verkställande direktör

Thomas Johannesson
Vice ordförande

Anna Hultin Stigenberg
Styrelseledamot

Richard Reinius
Styrelseledamot

Marie Westrin
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats 2014-03-14
PricewaterhouseCoopers AB

Olof Enerbäck
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i RISE Research Institutes of Sweden AB, org.nr 556179-8520

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för RISE Research Institutes of Sweden AB för år 2013. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 90-137.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med års-

redovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för RISE Research Institutes of Sweden AB för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 14 mars 2014
PricewaterhouseCoopers AB

Olof Enerback
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Fotoföteckning

Bildrättigheterna ägs av respektive RISE-institut om ej annat anges nedan. Björn Tesch har fotograferat samtliga profilbilder åt RISE AB, övriga tagna av RISE.

Sid 19 Frans Johansson
Sid 24 Dick Gillberg
Sid 30 Elisabeth Flygt
Sid 32 Joel Höglund
Sid 33 Volvo Cars

Sid 34 Jann Lipka
Sid 35 Vasasenso
Sid 38 Scania
Sid 40 PFI A/S

RISE Research Institutes of Sweden AB
Box 3072, 103 61 Stockholm
Besök Mäster Samuelsgatan 60
Tel 08-56 64 82 50
info@ri.se
www.ri.se